

ГРАДСКИ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ БЕОГРАД

**АНАЛИЗА ЗАДОВОЉСТВА КОРИСНИКА КВАЛИТЕТОМ ЗДРАВСТВЕНЕ
ЗАШТИТЕ У ДОМОВИМА ЗДРАВЉА И ЗАВОДИМА КОЈИ ОБАВЉАЈУ
ДЕЛАТНОСТ НА ПРИМАРНОМ НИВОУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ
У БЕОГРАДУ У 2012. ГОДИНИ**

Београд, фебруар 2013. године

Наручилац задатка:
Министарство здравља Републике Србије

Обрађивач:
Градски завод за јавно здравље, Београд

Директор Завода:
прим. mr сц. мед. др Слободан Тошовић

Помоћник директора:
Душанка Матијевић, др сц. мед., научни сарадник

Носилац задатка:
др Катарина Војводић

Учесници:

прим. mr сц. мед. др Љиљана Сокал Јовановић
прим. др Вера Бабић
мр сц. мед. др Анђелија Нешковић
мр сц. мед. др Милена Пауновић
др Либија Димитријевић Танасковић
прим др Зоран Дурлевић
прим др Ненад Анђелић
прим др Предраг Делибашић
др Верица Почућа
др Марија Марковић
др Марко Делибашић
др Весна Маротић
др Милена Јаковљевић
Инга Мијаиловић в.м.с.
Гордана Лазић в.м.с.
Данијела Куљанин в.м.с.
Владимир Глишовић в.м.т
Милица Бабовић в.м.с.
Гордана Бошковић здр. статистичар
Весна Поштин оператер
Наталија Звездић оператер

САДРЖАЈ

	Страна
I ЗАДОВОЛЬСТВО КОРИСНИКА РАДОМ ИЗАБРАНИХ ЛЕКАРА У СЛУЖБАМА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ОДРАСЛИХ, ДЕЦЕ И ЖЕНА	4
Увод	4
Избор лекара и коришћење здравствене заштите	8
Саветовање о здравим стиловима живота	22
Задовољство корисника радом медицинских сестара	32
Задовољство квалитетом пружених услуга изабраних лекара	39
Задовољство корисника доступношћу и приступачношћу здравствене заштите	50
Плаћање услуга здравствене заштите	66
Укупно задовољство корисника квалитетом рада примарне здравствене заштите у Београду	75
Коментари корисника	78
II ЗАДОВОЛЬСТВО КОРИСНИКА СТОМАТОЛОШКОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ЗАШТИТОМ	79
III ЗАДОВОЛЬСТВО РАДОМ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКО КОНСУЛТАТИВНЕ СЛУЖБЕ У 2012. ГОДИНИ	87

ІЗАДОВОЉСТВО КОРИСНИКА РАДОМ ИЗАБРАНИХ ЛЕКАРА У СЛУЖБАМА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ОДРАСЛИХ, ДЕЦЕ И ЖЕНА

Увод

Истраживање задовољства корисника радом изабраног лекара спроведено је 03.12.2012. године у свих 16 домова здравља и три завода који делатност обављају на примарном нивоу.

У истраживању су учествовали корисници служби за здравствену заштиту одраслих, деце и жена у следећим здравственим установама:

1. Дому здравља „Др Милорад Влајковић“ Барајево (у даљем тексту: Барајево)
2. Дому здравља Вождовац
3. Дом здравља Врачар
4. Дом здравља Гроцка
5. Дом здравља Звездара
6. Дом здравља Земун
7. Дом здравља „Др Ђорђе Ковачевић“ Лазаревац (у даљем тексту: Лазаревац)
8. Дом здравља Младеновац
9. Дом здравља Нови Београд
- 10.Дом здравља Обреновац
- 11.Дом здравља „Др Милутин Ивковић“ Палилула (у даљем тексту: Палилула)
- 12.Дом здравља Раковица
- 13.Дом здравља Савски венац
- 14.Дом здравља Сопот
- 15.Дом здравља Стари град
- 16.Дом здравља „Др Симо Милошевић – Чукарица“ (у даљем тексту: Чукарица)
- 17.Завод за здравствену заштиту радника Министарства унутрашњих послова (333 радника МУП)
- 18.Завод за здравствену заштиту радника Железнице Србије (333 радника ЖС)
- 19.Завод за здравствену заштиту студената (333 студената)

У истраживању је учествовало је укупно 10.762 корисника, или 62,2% оних који су тог дана користили услуге у овим здравственим установама (мање него у 2011. години, 69,5%). Истраживањем је обухваћена једнодневна популација

корисника и то 50,5% корисника службе опште медицине, 47,9% корисника педијатријске и 79,7% гинеколошке службе.

Више од четири петине подељених упитника је враћено попуњено – 9.252 или 86%, при чему је најнижа стопа одговора корисника у службама за здравствену заштиту жена (81,0%), а највиша у службама за здравствену заштиту одраслих (87,3%). У односу на 2011. годину стопа одговора је била већа једино у службама за здравствену заштиту одраслих грађана (Графикон 3).

Графикон 3. Стопа одговора корисника у истраживању задовољства радом изабраних лекара у периоду 2010-2012 године

У служби за здравствену заштиту одраслих грађана, **најнижа стопа одговора** била је као и претходне године у 333 радника МУП (46,8%), 333 радника ЖС (62,4%) и Дому здравља „Звездара“ (64,4%). По најнижој стопи учешћа у истраживању у служби за здравствену заштиту деце издвајају се домови здравља: „Лазаревац“ (45,7%), „Звездара“ (56,9%) и „Сопот“ (70,8%). У служби за здравствену заштиту жена најнижа стопа одговора је била у 333 радника МУП (69,0%) и домовима здравља „Стари град“ (77,1%) и „Нови Београд“ (72,0%).

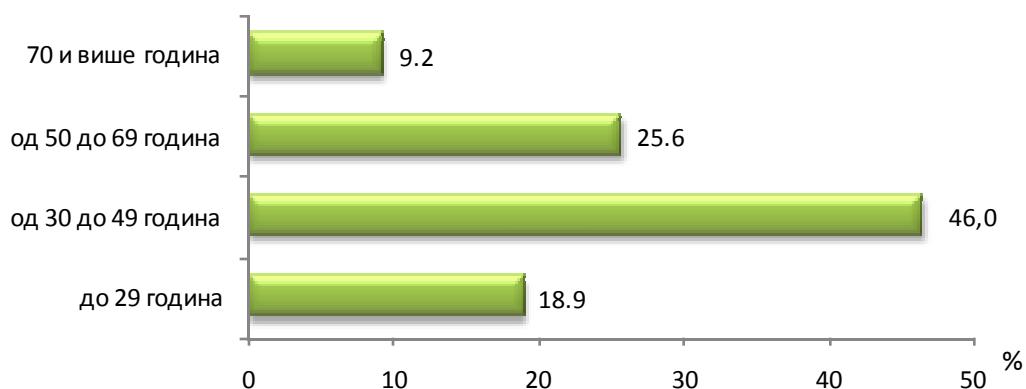
Највећи број анализираних упитника је из службе за здравствену заштиту одраслих грађана (4.994 или 54,0% анализираних). Из педијатријске службе анализирано је 2.471 упитника (24,7%), а из гинеколошке службе 1.787 (19,3%).

Просечна старост анкетираних корисника је 44,3 године (просечна старост испитаника по службама приказана је на Табели 1). Најмлађе кориснике, као и претходне године, има 333 студената (22 године), а најстарије, као и претходне године следеће установе: ДЗ „Палилула“ (50,5), 333 радника ЖС (50,3) и ДЗ „Гроцка“ (47,8). Старосна структура анкетираних је приказана на Графику 4.

Табела 1. Просечна старост испитаника

Служба	N	Просечна старост	SD
Општа медицина	4810	50,3	16,8
Педијатрија	2274	36,6	9,9
Гинекологија	1713	37,8	13,6
Укупно	8797	44,3	16,1

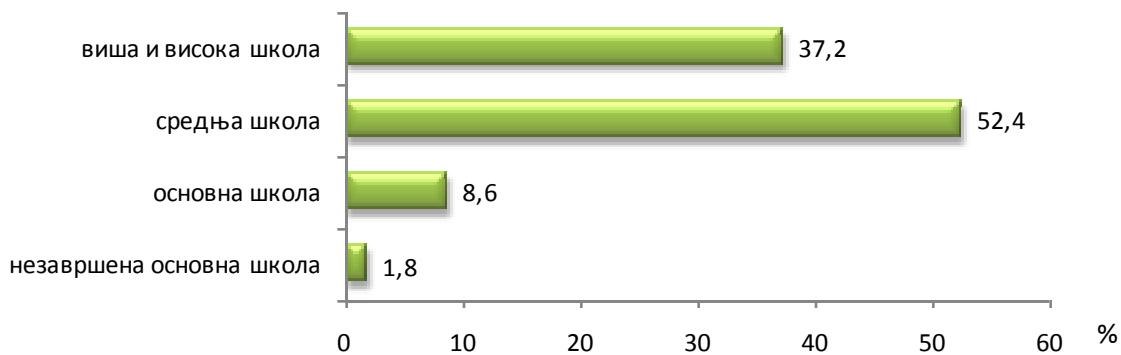
Графикон 4. Старосна структура корисника

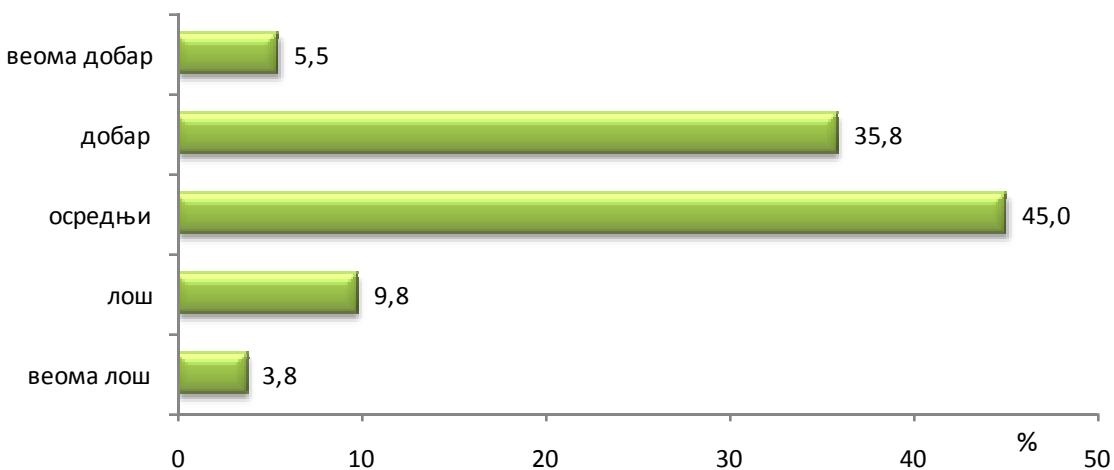
Више од две трећине анкетираних чине жене (67,9% или 6.061).

Више од половине анкетираних (4.785) има завршену средњу школу (Графикон 5), а готово половина испитаних свој материјални положај процењује као осредњи (Графикон 6).

Графикон 5. Образовна структура испитаника

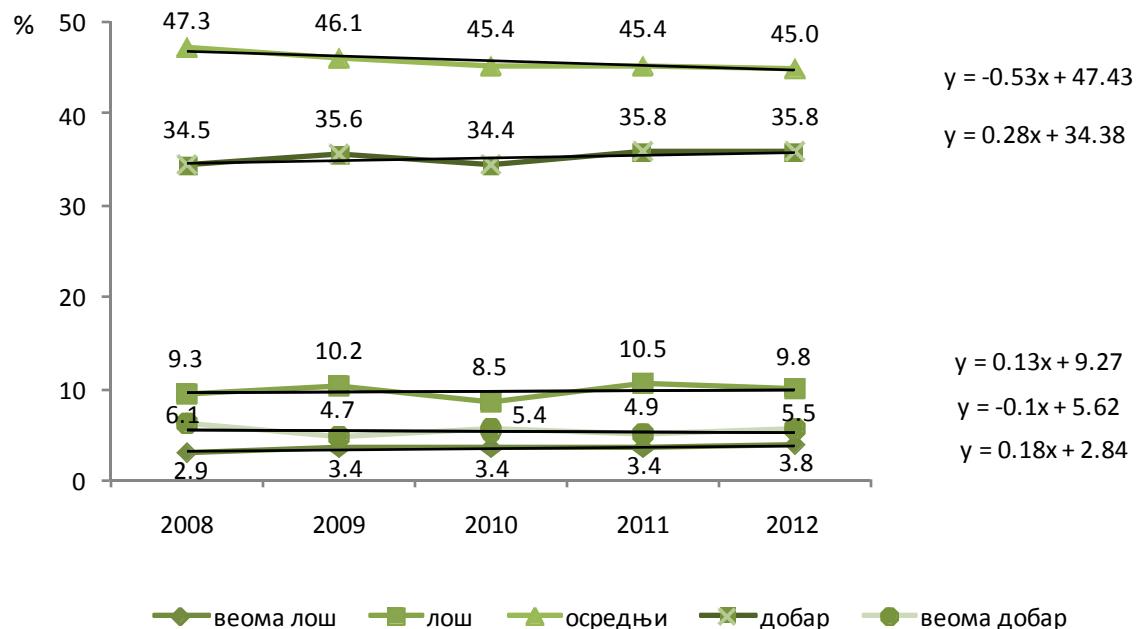

Графикон 6. Материјални положај испитаника

При анализи **материјалног положаја испитаника** који су користили услуге изабраног лекара у периоду од 2008. до 2012. године може се уочити опадајући тренд у броју корисника са осредњим, који су уједно и најбројнији корисници, и са веома лошим материјалним стањем. У порасту је број корисника са добрым, лошим и веома лошим материјалним стањем (Графикон 7).

Графикон 7. Материјални положај испитаника у периоду 2008-2012. године и тренд промене

Избора лекара и коришћења здравствене заштите

У вези избора лекара и коришћења здравствене заштите, нешто више од четири петине корисника (81,5%) је само изабрало лекара код кога се лечи, сваком седамнаестом (5,8%) кориснику лекара је изабрао неко од чланова породице, сваком тринаестом (7,4%) је лекар додељен у дому здравља, а 1,4% корисника нема изабраног лекара (мање у односу на 2010., када 2,7% испитаника и 2011., када 1,8% испитаника није имало свог изабраног лекара) (Табела 2.).

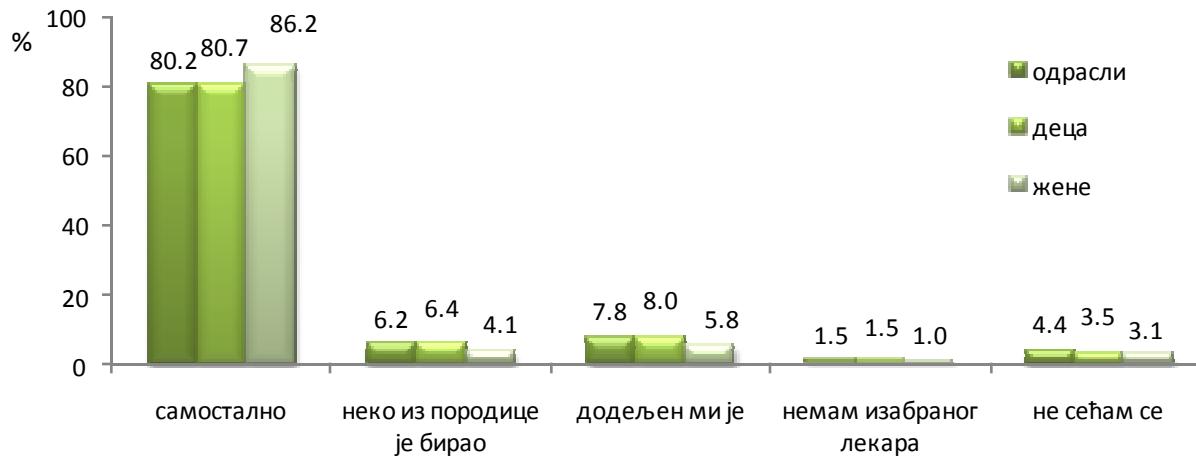
Табела 2. Како сте избрали свог лекара у периоду 2010-2012. године

Година	Ја сам изабрао/ла свог лекара	Неко у мојој породици је изабрао/ла уместо мене	Нисам бирао/ла, додељен ми је	Немам изабраног лекара	Не сећам се
	%	%	%	%	%
2010	81,0	5,8	6,9	2,7	3,7
2011	80,6	6,5	7,1	1,8	4,0
2012	81,5	5,8	7,4	1,4	3,9

Самосталном **избору лекара** и ове године, склоније су жене (83,1% према 78,3% мушкараца). Корисници „осредњег“ и „доброг“ материјалног стања, као и претходне године, сами су избрали лекара, чешће од осталих („осредњег“- 81,9%, „доброг“- 84,0%).

Више од четири петине испитаница у служби за здравствену заштиту жена је самостално изабрало свог лекара, док је у службама за здравствену заштиту одраслих и деце тај проценат нешто нижи (Графикон 8).

Графикон 8. Начин избора лекара (по службама)

Посматрајући по здравственим установама (Табела 3), највећи проценат корисника је **самостално изабрао свог лекара** и ове године у 333 радника МУП (93,3%), 333 радника ЖС (91,0%) и домовима здравља: „Гроцка“ (90,9%), „Барајево“ (89,7%) и „Младеновац“ (88,6%). Насупрот томе, додељивање лекара пацијенту је чешће, као и претходне године, у домовима здравља „Звездара“ (2012. године 12,7%, а 2011. 9,9%) и „Вождовац“ (2012. године 10,5%, а 2011. 10,7%). Преко 10% корисника је „добило“ свог изабраног лекара и у 333 студената (12,1%) и ДЗ „Нови Београд“ (11,5%).

Табела 3. Како сте избрали свог лекара

Здравствена установа	Ја сам изабрао/ла свог лекара	Неко у мојој породици је изабрао/ла уместо мене	Нисам бирао/ла, одељен ми је	Немам изабраног лекара	Не сећам се
	%	%	%	%	%
ДЗ Барајево	89,7	2,6	5,1	2,6	0,0
ДЗ Вождовац	78,5	7,1	10,5	1,7	2,2
ДЗ Врачар	84,5	5,5	5,5	0,9	3,7
ДЗ Гроцка	90,9	2,4	2,4	0,9	3,3
ДЗ Звездара	71,5	5,9	12,7	1,9	8,2
ДЗ Земун	79,4	5,8	9,6	2,0	3,3
ДЗ Лазаревац	88,1	7,2	0,9	2,3	1,4
ДЗ Младеновац	88,6	3,6	3,9	1,5	2,4
ДЗ Нови Београд	68,4	10,4	11,5	1,9	7,7
ДЗ Обреновац	84,7	5,5	5,6	2,0	2,2
ДЗ Палилула	83,2	5,5	8,1	0,7	2,5
ДЗ Раковица	81,7	6,5	6,8	2,2	2,8
ДЗ Савски венац	84,9	5,9	4,6	0,2	4,4
ДЗ Сопот	85,9	4,2	2,8	0,0	7,0
ДЗ Стари град	83,4	6,3	7,0	0,4	3,0
ДЗ Чукарица	79,9	5,2	7,2	0,8	6,9
333 студената	83,3	1,1	12,1	1,1	2,3
333 радника МУП	93,3	2,4	3,6	0,0	0,6
333 радника ЖС	91,0	3,8	1,9	1,4	1,9
Укупно	81,5	5,8	7,4	1,4	3,9

Највећи број анкетираних корисника, као и у претходне две године, упознат је са процедуром **промене изабраног лекара**: 46,7% сматра да може да га промени кад год то пожели, 23,4% сматра да је промена могућа само једном у току године, 2,3% сматра да промена није могућа. Готово сваки трећи корисник није

упознат са овом процедуром (27,5%), што је више него у претходне две године (Табела 4).

Табела 4. Промена изабраног лекара, 2010-2012. године

Година	Да, могу да га променим кад год хоћу	Да, могу да га променим само једном годишње	Мислим да није могуће да променим свог лекара	Не знам
	%	%	%	%
2010	46,7	27,4	2,6	23,3
2011	45,7	26,4	2,1	25,8
2012	46,7	23,4	2,3	27,5

Непознавање процедуре **промене изабраног лекара** је, као и у претходне две године, чешће међу корисницима служби за здравствену заштиту жена (34,4%), корисницима са завршеном основном школом (34,8%) и млађим од 29 година (30,6%), као и међу корисницима којима је изабрани лекар додељен (46,8%).

Посматрајући резултате по здравственим установама (Табела 5), може се закључити да у појединим, и даље, трећина и више корисника није упозната са процедуром промене изабраног лекара и то у домовима здравља: „Врачар“ (37%), „Звездара“ (36,5%), „Нови Београд“ (34,9%), „Раковица“ (33%) и „Палилула“ (32,8%), као и у 333 студената (38,7%) и 333 радника МУП (30,6%).

Табела 5. Познавање процедуре промене изабраног лекара

Здравствена установа	Да ли сте упознати са начином на који можете да промените свог лекара?			
	Да, могу да га променим кад год хоћу	Да, могу да га променим само једном годишње	Мислим да није могуће да променим свог лекара	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	33,8	40,3	1,3	24,7
ДЗ Вождовац	50,2	20,5	4,7	24,6
ДЗ Врачар	41,0	20,5	1,5	37,0
ДЗ Гроцка	43,9	27,1	3,7	25,3
ДЗ Звездара	40,5	20,5	2,5	36,5
ДЗ Земун	57,6	15,1	2,0	25,3
ДЗ Лазаревац	51,6	19,3	1,2	28,0
ДЗ Младеновац	57,7	16,6	2,4	23,3
ДЗ Нови Београд	36,8	25,8	2,5	34,9
ДЗ Обреновац	21,5	57,5	2,4	18,6
ДЗ Палилула	49,5	16,2	1,5	32,8
ДЗ Раковица	39,6	24,0	3,4	33,0
ДЗ Савски венац	55,9	12,5	1,8	29,8

ДЗ Сопот	45,7	27,1	2,9	24,3
ДЗ Стари град	49,6	19,8	2,4	28,2
ДЗ Чукарица	52,6	26,8	1,7	18,9
333 студената	39,9	20,8	0,6	38,7
333 радника МУП	51,9	15,0	2,5	30,6
333 радника ЖС	75,5	12,0	1,0	11,5
Укупно	46,7	23,4	2,3	27,5

Скоро четири петине корисници није мењало изабраног лекара (78,3%), нешто више него 2011. године (Табела 6), готово у једнаком проценту жене (78,5%) и мушкарци (72,6%). Корисници између 30 и 49 година у 79,5% случајева нису мењали изабраног лекара, као и 78,9% млађих од 29 година. Корисници вишег образовног нивоа (79,6% са вишим и високим образовањем), бољег материјалног положаја (81,8% оних који су свој материјални положај проценили као добар и 79,8% који су свој положај оценили као веома добар), такође нису мењали изабраног лекара.

Посматрано по службама, свог изабраног лекара није мењало ни 75,7% корисника служби за здравствену заштиту одраслих, 82,7% корисника служби за здравствену заштиту деце, као ни 80,0% корисница услуга служби за здравствену заштиту жена.

Табела 6. Промена изабраног лекара, период 2010-2012. године

Година	Да ли сте до сада мењали изабраног лекара?	
	Да	Не
	%	%
2010	20,1	79,9
2011	22,3	77,7
2012	21,7	78,3

У појединим домовима здравља више од 80% корисника није мењало свог изабраног лекара и то у домовима здравља: „Барајево“ (84,6%), „Вождовац“ (84,4%), „Раковица“ (81,1%) и „Палилула“ (80,2%).

Табела 7. Промена изабраног лекара

Здравствена установа	Да ли сте до сада мењали изабраног лекара?	
	Да	Не
	%	%
ДЗ Барајево	15,4	84,6
ДЗ Вождовац	15,6	84,4
ДЗ Врачар	22,8	77,2

ДЗ Гроцка	21,0	79,0
ДЗ Звездара	24,1	75,9
ДЗ Земун	21,9	78,1
ДЗ Лазаревац	23,9	76,1
ДЗ Младеновац	24,0	76,0
ДЗ Нови Београд	22,6	77,4
ДЗ Обреновац	25,4	74,6
ДЗ Палилула	19,8	80,2
ДЗ Раковица	18,9	81,1
ДЗ Савски венац	20,6	79,4
ДЗ Сопот	17,1	82,9
ДЗ Стари град	19,0	81,0
ДЗ Чукарица	20,1	79,9
333 студената	25,3	74,7
333 радника МУП	20,7	79,3
333 ЖС	39,7	60,3
Укупно	21,7	78,3

Међу корисницима који су променили изабраног лекара, као најчешћи разлози за промену, као и претходне године, се наводе: прелазак лекара у другу ординацију/карпотеку (33,1%), други разлози (27,9%), пресељење корисника (21,5%) и као најређи - неспоразум са лекаром (12,5%, нешто више него 2011. године - 9,6%). На Табели 8. приказана је дистрибуција одговора на питање о разлогу промене изабраног лекара у последње три године, из које се може уочити да је више корисника променило лекара него претходних година и да је неспоразум као разлог, иако у ниском проценту, постао чешћи.

Табела 8. Разлог промене изабраног лекара 2010-2012

Година	Мој лекар је напустио ординацију /карпотеку	Преселио/ла сам се	Имао/ла сам неспоразум са својим лекаром	Због других разлога	Нисам мењао/ла лекара
	%	%	%	%	%
2010	8,4	5,8	2,9	7,6	75,3
2011	9,7	6,6	3,0	8,5	72,2
2012	10,0	7,2	3,6	7,8	71,4

Свог изабраног лекара чешће мењају они корисници који се од 1 до 3 године лече код истог изабраног лекара (36,8%). Прелазак лекара у другу

ординацију/картотеку је најчешће навођен разлог промене лекара у домовима здравља „Лазаревац“ (40,8%) и „Стари град“ (40,6%), као и у 333 студената (56,8%), 333 радника МУП (54,1%) и 333 радника ЖС (48,8%). Неспоразум као разлог за промену изабраног лекара навело је 22,0% корисника без завршене школе, 14,5% млађих од 29 година, као и 16,3% корисника услуга службе за здравствену заштиту деце. Неспоразум као разлог промене изабраног лекара био је чешћи међу корисницима услуга у домовима здравља: „Младеновац“ (20,6%), „Обреновац“ (18,9%) и „Вождовац“ (16,2%) (Табела 9).

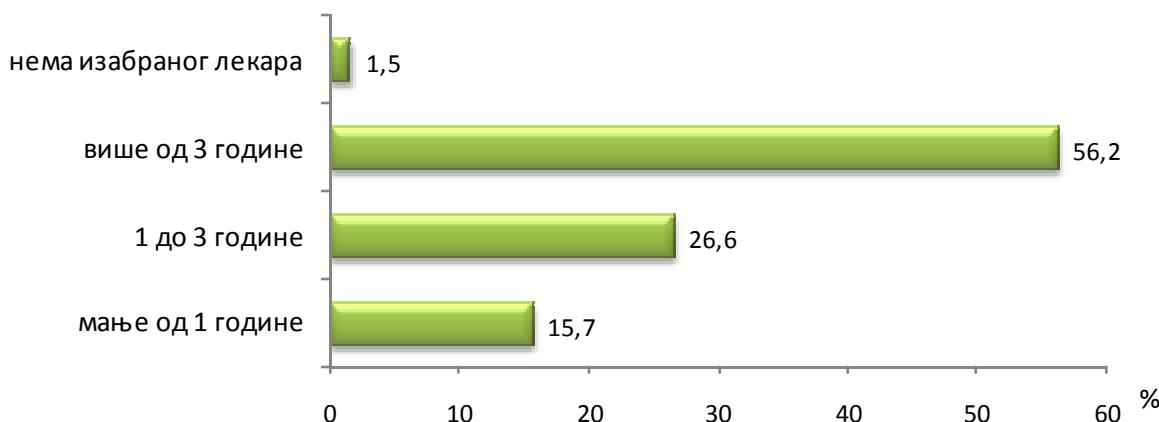
Табела 9. Разлог промене изабраног лекара

Здравствена установа	Мој лекар је напустио ординацију/ картотеку	Преселио/ла сам се	Имао/ла сам неспоразум са својим лекаром	Због других разлога	Нисам мењао/ла лекара
	%	%	%	%	%
ДЗ Барајево	9,6	9,6	1,4	2,7	76,7
ДЗ Вождовац	6,5	5,1	3,3	4,6	80,4
ДЗ Врачар	11,3	7,1	4,2	7,1	70,4
ДЗ Гроцка	5,2	3,6	1,6	12,8	76,7
ДЗ Звездара	11,9	8,2	4,7	10,4	64,8
ДЗ Земун	10,8	6,3	3,0	6,7	73,2
ДЗ Лазаревац	12,0	5,0	1,3	11,3	70,4
ДЗ Младеновац	6,6	4,1	5,9	12,7	70,7
ДЗ Нови	11,0	8,2	4,9	7,2	68,7
ДЗ Обреновац	8,9	8,4	6,1	7,2	69,3
ДЗ Палилула	8,3	8,1	3,3	8,5	71,9
ДЗ Раковица	6,8	6,4	3,2	11,4	72,2
ДЗ Савски венац	7,2	11,2	3,2	9,7	68,8
ДЗ Сопот	6,6	13,1	1,6	3,3	75,4
ДЗ Стари град	10,5	4,8	3,5	6,6	74,7
ДЗ Чукарица	11,8	9,6	3,1	4,8	70,7
333 студената	15,1	3,6	1,2	10,2	69,9
333 радника	13,8	4,6	0,8	8,5	72,3
333 ЖС	23,8	14,5	1,0	5,7	54,9
Укупно	10,0	7,2	3,6	7,8	71,4

Више од половине корисника се код истог лекара лечи дуже од три године (56,2%) (Графикон 9), што је нешто нижи проценат у односу на 2011. годину (59,6%), а нешто више од четвртине (26,6%) између једне и три године. Мање него у 2010. и 2011. години или 1,5% анкетираних, навело је да нема изабраног лекара, чешће су то особе мушких пола (1,8% испитиваних) и са непотпуном основном школом (4,4%). У односу на материјално стање највећи проценат корисника који

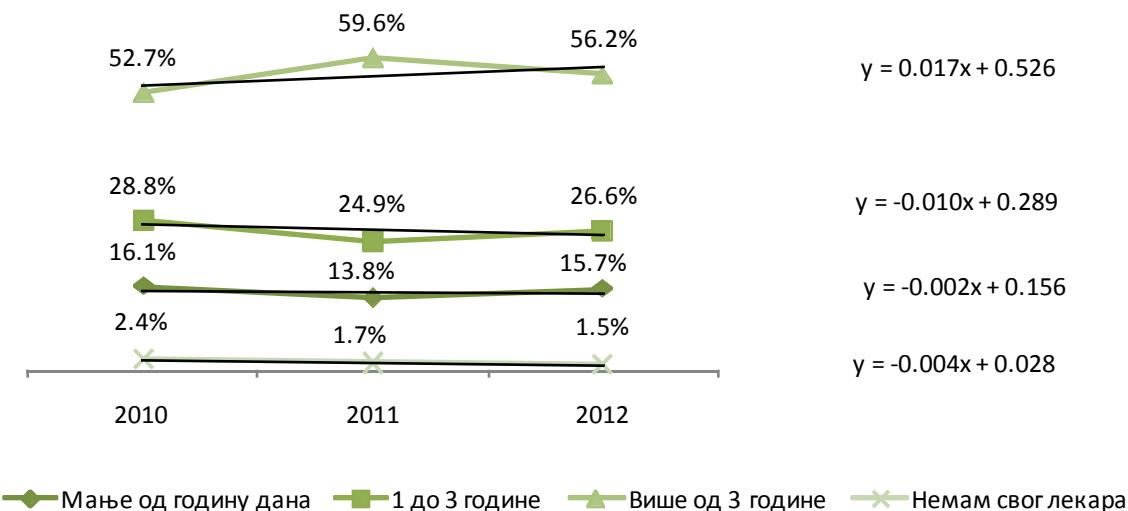
немају изабраног лекара је међу корисницима веома доброг (3,6% испитаних, више него у 2011. години - 2,5%) и веома лошег материјалног стања (3,8%, а у 2011. години овај проценат износио је 1,2%).

Графикон 9. Дужина лечења код истог изабраног лекара

Посматрајући уназад три године, највећи проценат испитаника се лечи дуже од 3 године код истог лекара и тај број је у порасту тј. има позитиван тренд у периоду 2010-2012. године (Графикон 10).

Графикон 10. Дужина лечења код истог изабраног лекара у периоду 2010-2012. године и тренд промена

Више од половине испитаника (56,2%) се код свог изабраног лекара лечи дуже од 3 године. Испитаници преко 70 година живота у три четвртине случајева

нису мењали свог изабраног лекара дуже од 3 године, следе их испитаници старости од 50 до 69 година (67,9%). Трећина најмлађих испитаника, испод 20 година, није мењала свог изабраног лекара дуже од 3 године. Више од две трећине корисника се лечи дуже од 3 године код истог лекара и то у следећим домовима здравља: „Вождовац“ (64,8%), „Гроцка“ (65,9%), „Палилула“ (70,2%), „Сопот“ (74%), „Стари град“ (62,8%) и 333 радника МУП (63%).

Табела 10. Дужина лечења код изабраног лекара

Здравствена установа	Колико дugo сe лечите код свог лекара?			
	Мање од годину дана	1 до 3 године	Више од 3 године	Немам свог лекара
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	10,3	28,2	59,0	2,6
ДЗ Вождовац	12,3	21,8	64,8	1,2
ДЗ Врачар	14,9	25,6	58,8	0,7
ДЗ Гроцка	9,3	23,8	65,9	0,9
ДЗ Звездара	17,6	24,3	54,8	3,2
ДЗ Земун	16,7	24,7	57,5	1,2
ДЗ Лазаревац	28,3	30,3	39,4	2,0
ДЗ Младеновац	14,8	26,3	57,4	1,5
ДЗ Нови Београд	16,0	24,6	57,4	2,0
ДЗ Обреновац	15,8	36,9	45,6	1,7
ДЗ Палилула	12,0	17,4	70,2	0,5
ДЗ Раковица	15,0	27,0	56,1	1,9
ДЗ Савски венац	14,6	28,7	55,8	0,9
ДЗ Сопот	11,4	17,1	70,0	1,4
ДЗ Стари град	11,2	25,6	62,8	0,4
ДЗ Чукарица	13,9	32,8	51,1	2,2
333 студената	50,6	33,9	13,8	1,7
333 радника МУП	18,8	17,6	63,0	0,6
333 ЖС	13,3	38,4	47,3	1,0
Укупно	15,7	26,6	56,2	1,5

Као и претходне две године, са побољшањем материјалног положаја, број оних који се лече код истог лекара дуже од три године опада (са 57,6% корисника који свој материјални положај процењују као веома лош на 52,3% оних који материјални положај процењују као добар).

Разлике у дужини лечења код изабраног лекара варирају и по службама чији су корисници обухваћени истраживањем. Поверење у свог изабраног гинеколога има више жена него 2011. године и није га мењало више од две трећине корисница (60,2%, у поређењу са 49% 2011. године). У службама за

здравствену заштиту одраслих смањио се број корисника који свог изабраног лекара нису променили уназад 3 године (67,2% у 2011. на 60,2% у 2012. години), док је проценат корисника који нису мењали свог изабраног педијатра остао готово исти (51,8%, наспрам 52,5% 2011. године) (Графикон 11).

Графикон 11. Дужина лечења код изабраног лекара међу корисницима различитих служби

Нешто више него у току 2010. и 2011. године, у 2012. години сваки анкетирани корисник је у просеку остварио од седам до осам посете изабраном лекару (7,3). Просечан број посете изабраном лекару, као и у претходним годинама, повећава се са старошћу анкетираних (са 4,7 посете код корисника млађих од 29 година на 10,3 посете за кориснике старије од 70 година), а смањује се побољшањем њиховог материјалног положаја (са 9,0 посете код корисника који су свој материјални положај проценили као веома лош на 6,0 код оних који материјални положај процењују као веома добар) и повећањем образовног нивоа (са 8,5 посете кориснику са основним образовањем на 5,7 посете кориснику са вишом и високом стручном спремом).

Корисници служби за здравствену заштиту одраслих грађана у просеку остваре шест до седам посете изабраном лекару (6,3 независно од пола). Овај број, као и у претходној години, расте са старењем корисника (са просечно 3,9 посете за млађе од 29 година на 10,7 посете за старије 70 и више година), а смањује се са повећањем образовног нивоа (са 11,2 посете кориснику са основним образовањем на 6,3 посете кориснику са вишим и високим образовањем) и побољшањем материјалног положаја (са 10,1 посете кориснику веома лошег материјалног положаја на 6,3 посете кориснику веома добrog материјалног положаја). Највећи број посете остварили су корисници у домовима здравља: „Гроцка“ (8,1), „Обреновац“ (7,2) и „Младеновац“ (7,0), а најмањи они у: 333 студената (3,1) и Дому здравља „Барајево“ (4,9) (Табела 11). У служби за

здравствену заштиту одраслих грађана је током претходне године три четвртине испитаника остварило бар једну посету неком другом лекару из исте службе. Просечан број посете другом лекару је већи него претходних година (2,4 у 2011. и 1,6 у 2010. години), при чему су то значајно чешће корисници старији од 70 година (2,9 посете), лошијег материјалног стања (3,0 посете испитаника са веома лошим материјалним стањем), особе које се не сећају како су изабрале свог лекара (2,9) или немају изабраног лекара (2,4) и они који су до сада мењали изабраног лекара (2,7). Највећи просечан број посете другом лекару остварили су корисници у домовима здравља: „Сопот“ и „Савски венац“ (по 3,6), „Лазаревац“ и „Младеновац“ (по 3,4).

Табела 11. Просечан број посете код изабраног лекара, другог лекара у служби или код лекара у приватној пракси (корисници службе за здравствену заштиту одраслих)

Здравствена установа	Колико пута сте посетили		
	изабраног лекара у последњих 12 месеци укључујући и овај пут	другог лекара у овој служби у последњих 12 месеци укључујући и овај пут	лекара у приватној пракси у последњих 12 месеци
ДЗ Барајево	4,9	1,3	0,6
ДЗ Вождовац	5,5	1,3	0,9
ДЗ Врачар	5,9	2,7	1,5
ДЗ Гроцка	8,1	2,2	1,1
ДЗ Зvezдара	6,3	2,3	1,3
ДЗ Земун	6,7	2,6	1,1
ДЗ Лазаревац	6,4	3,4	1,4
ДЗ Младеновац	7,0	3,4	1,5
ДЗ Нови Београд	6,3	2,2	1,1
ДЗ Обреновац	7,2	2,5	1,0
ДЗ Палилула	6,8	2,5	1,3
ДЗ Раковица	6,5	2,6	1,6
ДЗ Савски венац	5,8	3,6	1,3
ДЗ Сопот	6,9	2,0	0,7
ДЗ Стари град	6,7	3,6	1,2
ДЗ Чукарица	6,1	2,0	0,6
333 студената	3,1	1,2	0,7
333 радника МУП	5,9	2,8	2,3
333 радника ЖС	5,3	2,1	0,6
Укупно	6,3	2,4	1,1

У службама за здравствену заштиту жена у просеку је остварено 3 до 4 посете изабраном гинекологу, у просеку 3,7 (у претходне две године остварено је

у просеку од 4 до 5 посета), независно од образовног нивоа и материјалног стања корисници. Највећи број посета остваре најстарије и најмлађе кориснице (4,2), као и кориснице у домовима здравља: „Гроцка“ (7,4), „Сопот“ (4,9) и „Раковица“ (4,8), а најмањи у 333 студената (2,1) и домовима здравља: „Барајево“ (2,3), „Палилула“ (3,0), „Вождовац“ и „Земун“ (по 3,1) (Табела 12), као и кориснице од 50 до 69 година старости (2,7).

Табела 12. Просечан број посета код изабраног лекара, другог лекара у служби или код лекара у приватној пракси (кориснице сужбе за здравствену заштиту жена)

Здравствена установа	Колико пута сте посетили		
	изабраног лекара у последњих 12 месеци укључујући и овај пут	другог лекара у овој служби у последњих 12 месеци укључујући и овај пут	лекара у приватној пракси у последњих 12 месеци
ДЗ Барајево	2,3	0,7	0,5
ДЗ Вождовац	3,1	1,9	0,9
ДЗ Врачар	3,7	2,9	2,5
ДЗ Гроцка	7,4	0,5	0,4
ДЗ Звездара	3,6	2,3	1,3
ДЗ Земун	3,1	0,8	1,5
ДЗ Лазаревац	3,6	1,0	1,3
ДЗ Младеновац	4,1	2,6	3,3
ДЗ Нови Београд	3,5	1,1	0,9
ДЗ Обреновац	4,1	1,5	0,9
ДЗ Палилула	3,0	2,3	0,6
ДЗ Раковица	4,8	1,4	1,5
ДЗ Савски венац	3,7	2,1	0,8
ДЗ Сопот	4,9	3,3	1,2
ДЗ Стари град	4,1	3,5	1,3
ДЗ Чукарица	3,4	0,9	0,7
333 радника ЖС	3,2	0,7	0,6
333 радника МУП	5,4	2,3	1,5
333 студената	2,1	0,0	0,2
Укупно	3,7	1,5	1,1

У службама за здравствену заштиту деце остварен је у просеку исти број посета као и 2010. године (6,3), нешто више него 2011. године (6,1), независно од пола и образовања родитеља. За разлику од прошле године, већи број посета остварила су деца чији су родитељи лошијег материјалног стања (7,6), од оних са добрым материјалним стањем (6,5, нешто више него 2011. године када је

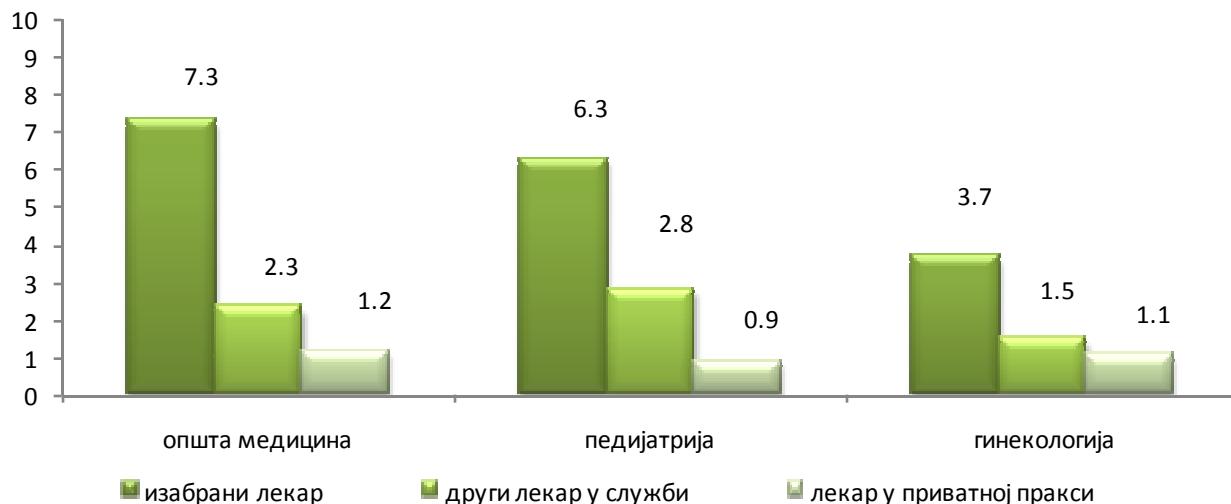
остварено 4,9 посјета). Највећи број ових посјета се оствари у домовима здравља: „Гроцка“ (8,0), „Чукарица“ (7,8) и „Сопот“ (7,5), а најмањи у домовима здравља: „Вождовац“ (5,0), „Обреновац“ (5,3) и „Палулупла“ (5,5) (Табела 13).

Табела 13. Просечан број посјета код изабраног лекара, другог лекара у служби или код лекара у приватној пракси (корисници службе за здравствену заштиту деце)

Здравствена установа	Колико пута сте посетили		
	изабраног лекара у последњих 12 месеци укључујући и овај пут	другог лекара у овој служби у последњих 12 месеци укључујући и овај пут	лекара у приватној пракси у последњих 12 месеци
ДЗ Барајево	6,1	2,3	0,4
ДЗ Вождовац	5,0	2,2	0,9
ДЗ Врачар	6,6	3,0	0,8
ДЗ Гроцка	8,0	2,9	1,4
ДЗ Звездара	6,0	2,5	1,3
ДЗ Земун	6,0	2,5	0,9
ДЗ Лазаревац	6,4	3,2	1,1
ДЗ Младеновац	6,1	3,1	0,7
ДЗ Нови Београд	6,1	2,2	0,6
ДЗ Обреновац	5,3	2,7	0,9
ДЗ Палилула	5,5	2,5	1,6
ДЗ Раковица	6,0	3,4	2,3
ДЗ Савски венац	6,8	4,4	1,2
ДЗ Сопот	6,9	1,8	0,0
ДЗ Стари град	7,5	4,1	0,9
ДЗ Чукарица	7,8	2,1	0,4
Укупно	6,3	2,8	0,9

Приближно три посете (2,8) неком другом лекару из службе за здравствену заштиту деце остварио је и у просјеку сваки анкетирани родитељ у овој служби, а нешто више у домовима здравља „Савски венац“ (4,4) и „Стари град“ (4,1). Просечан број посјета педијатру у приватној пракси износио је 0,9 по испитанику. Мање од просечног броја посјета остварено је у домовима здравља: „Раковица“ (2,3), „Палилула“ (1,6), „Гроцка“ (1,4), „Звездара“ (1,3), „Савски венац“ (1,2) и „Лазаревац“ (1,1), (Табела 13).

Графикон 12. Просечан број посете изабраном лекару, другом лекару у истој служби и лекару у приватној пракси

Одрасли грађани остваре у просеку 1,2 **посете лекарима у приватној пракси**, и то чешће старији од 70 година (1,5), они који свој материјални положај процењују као веома добар (1,5) и добар (1,4), они који се не сећају како су изабрали свог лекара (1,6), као и корисници услуга у домовима здравља „Савски венац“ (1,8) и „Лазаревац“ (1,7), (Графикон 12).

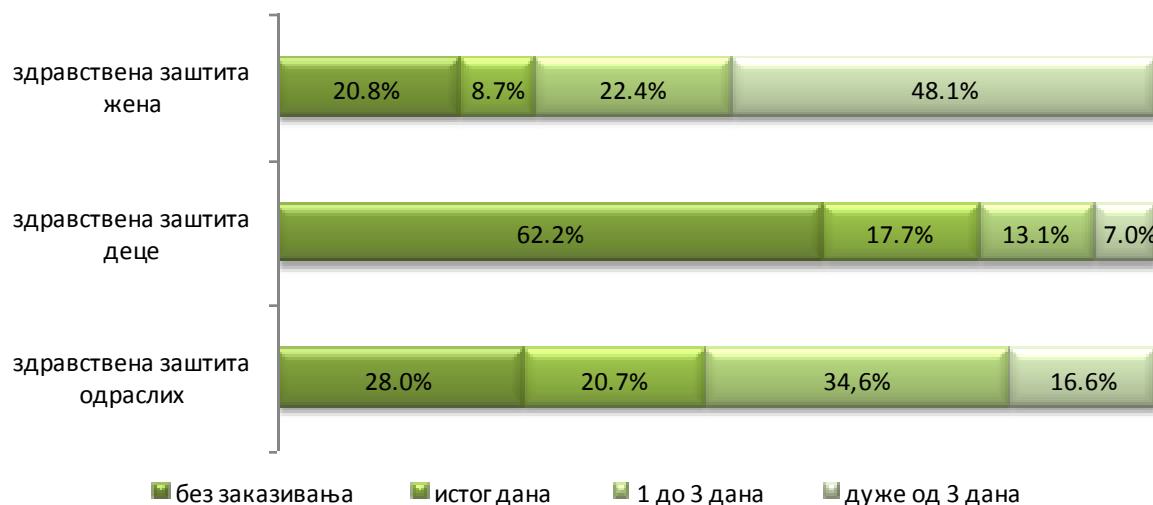
У приватној педијатријској пракси анкетирани корисници су остварили просечно по 0,9 посета, при чему се приватним лекарима чешће обраћају образованији корисници (1,0 посета), они који свој материјални положај процењују као веома добар (1,2) или веома лош (чак 2,8).

Жене остваре у просеку 1,1 **посета лекарима у приватној пракси**. Анкетиране кориснице посећују гинеколога у приватној пракси чешће уколико свој материјално стање процењују као врло добро или добро (1,29), као и кориснице са вишом и високом школом (1,38) (Графикон 12).

Од анкетираних корисника 35,8% никада не заказује своје посете лекару, сваки шести (17,6%) их закаже за исти дан, а сваки пети (20,2%) на преглед чека дуже од 3 дана. Највећи број корисника преглед обави без заказивања у служби за здравствену заштиту деце (62,2%). У служби за здравствену заштиту жена скоро половина корисница чека на преглед дуже од 3 дана (48,1%). Нешто више од трећине одраслих корисника (34,6%) чека на преглед од 1 до 3 дана, док свака пета одрасла особа закаже преглед истог дана. Преглед не заказује 28,0% корисника Службе за здравствену заштиту одраслих, док 16,6% корисника чека на преглед дуже од 3 дана. Више од половине анкетираних корисника млађих од 29

година (44,4%) не заказује прегледе, а тек сваки пети корисник ове старосне доби на преглед чека дуже од три дана (20,7%). Насупрот томе, тек свака четврта особа стара 70 и више година (26,2%) не заказује посете изабраном лекару или на преглед чека дуже од три дана (21,2%) (Графикон 13).

Графикон 13. Заказивање посете и чекање на преглед изабраног лекара

Највећи број корисника служби за здравствену заштиту **одраслих** свој здравствени проблем реши истог дана у 333 радника ЖС (99,0%), 333 заштиту студената (92,5%), а најмањи у Дому здравља „Врачар“ (29,0%). По броју корисника који контакт са изабраним лекаром у овој служби остваре након чекања дужег од три дана издавају се домови здравља „Врачар“ (41,3%) и „Звездара“ (39,2%).

Највећи број **деце** (89,9%) бива примљен код избраног лекара истог дана, без заказивања или уз заказивање посете за исти дан и то у већини домова здравља. Најмањи проценат у овом року обављених прегледа је у домовима здравља „Савски венац“ (53,6%) и „Врачар“ (48,6%).

Највећи број **корисница службе за здравствену заштиту жене** преглед може да обави у току истог дана у ДЗ „Барајево“ (95,0%) и ДЗ „Сопот“ (82,4) и заводима за здравствену заштиту студената (91,0%), радника МУП (80,8%) и радника Железница Србије (100%). Насупрот томе, ово може да учини мањи број корисника услуга ових служби у домовима здравља: „Стари град“ (14,0%), „Вождовац“ (13,1%), „Раковица“ (12,2%) и „Звездара“ (7,7%). На преглед дуже од три дана чека више од половине корисница у домовима здравља: „Звездара“ (74,4%), „Палилула“ (56,2%), „Стари град“ (65,0%), „Нови Београд“ (59,2), „Чукарица“ (67,9%), „Вождовац“ (67,6%), „Земун“ (62,3%) и „Обреновац“ (61,0%).

Саветовање о здравим стиловима живота

Савете о здравим стиловима живота највећи број корисника добија током редовних посета лекару, а значајно мање у саветовалишту или у превентивном центру (Табела 14). У **службама за здравствену заштиту одраслих грађана** корисници најчешће добијају савете о значају правилне исхране (61,0%) и редовне физичке активности (54,6%). У мањем проценту, али чешће него у другим службама, изабрани лекар у овој служби даје савете о штетности алкохола (31,7%), дувана (37,4%) и одбрани од стреса (42,9). У **службама за здравствену заштиту жена** најчешће се добијају савети о сигурном сексу (30,6%). О опасностима злоупотребе дроге савете добије свега 23,9% корисница током редовне посете изабраном лекару.

Табела 14. Саветовање о здравим стиловима живота

Тема саветовања	Да ли вам изабрани лекар даје савете о следећим темама?			
	Да, током редовне посете	Да, у саветовалишту/превентивном центру	Не	Није било потребно
	%	%	%	%
Правилна исхрана	61,0	10,5	9,1	19,3
Важност физичке активности	54,6	12,1	11,3	21,9
Злоупотреба алкохола	31,7	8,1	16,6	43,5
Смањење/престанак пушења	37,4	8,5	14,3	39,8
Одбрана од стреса	42,9	7,7	14,9	34,4
Сигуран секс	30,6	6,3	17,9	45,2
Злоупотреба дрога	23,9	6,3	18,1	51,6

Савете о правилној ис храни корисници од свог изабраног лекара најчешће добијају током редовне посете (61,0%). Више од три четвртине корисника је овај савет у току 2012. године добило у домовима здравља „Гроцка“ и „Сопот“, као и 333 радника ЖС (Табела 15).

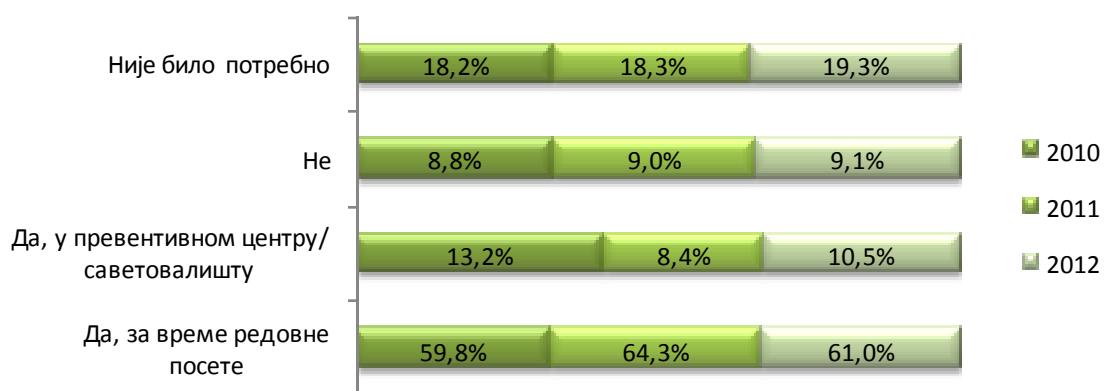
Табела 15. Учесталост саветовања о правилној ис храни

Здравствена установа	Да ли вам изабрани лекар даје савете о правилној ис храни?			
	Да, током редовне посете	Да, у саветовалишту/превентивном центру	Не	Није било потребно
	%	%	%	%
ДЗ Вождовац	69,0	5,2	8,5	17,2
ДЗ Врачар	56,3	3,6	15,1	24,9

ДЗ Гроцка	79,9	3,6	5,5	10,9
ДЗ Звездара	56,9	5,3	12,0	25,9
ДЗ Земун	61,9	17,1	6,0	15,1
ДЗ Лазаревац	58,6	12,1	10,2	19,1
ДЗ Младеновац	57,8	6,6	13,5	22,0
ДЗ Нови Београд	57,7	6,4	14,4	21,4
ДЗ Обреновац	50,0	32,4	5,2	12,4
ДЗ Палилула	65,2	10,8	7,1	16,9
ДЗ Раковица	63,8	3,5	11,8	20,9
ДЗ Савски венац	62,2	5,6	9,1	23,1
ДЗ Сопот	78,1	6,3	1,6	14,1
ДЗ Стари град	62,5	4,1	10,9	22,6
ДЗ Чукарица	59,2	16,7	5,2	18,9
3333 Студената	29,4	4,4	21,9	44,4
3333 радника МУП	66,4	1,6	7,8	24,2
3333 радника ЖС	85,7	1,9	1,9	10,6
Укупно	61,0	10,5	9,1	19,3

У 2011. години повећао се проценат корисника који су у току редовне посете добили савет о правилној исхрани у односу на 2010. годину, да би се у 2012. вратио на ниво у 2010. години. У истом периоду смањио се проценат корисника који су овај савет добили у превентивном центру (са 13,2% на 10,5% што је у складу са реорганизацијом ових служби), док се проценат корисника који сматрају да им саветовање о правилној исхрани није потребно повећао са 18,2% на 19,3% (Графикон 14).

Графикон 14. Учесталост саветовања о правилној исхрани у периоду 2010-2012. године

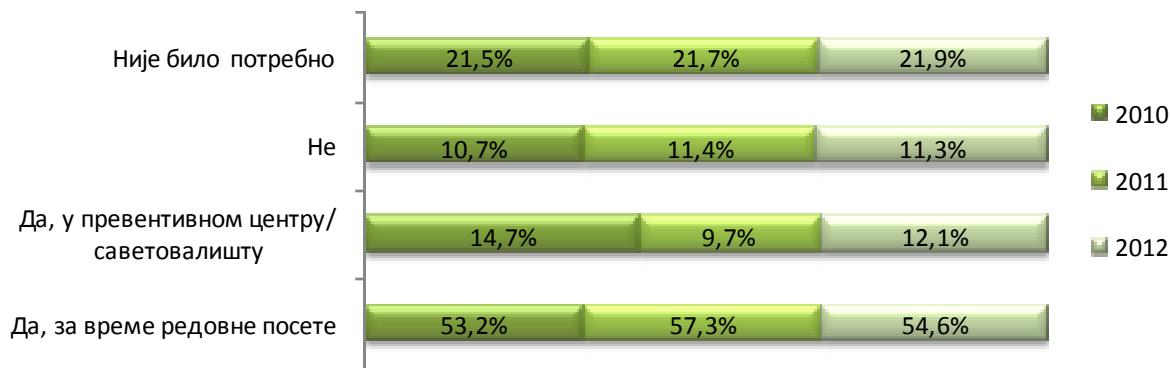
Нешто више од поливине испитаних корисника је у току редовне посете изабраном лекару у 2012. години добило **савет о значају физичке активности** (54,6%). Више од две трећине испитаника домова здравља: „Вождовац“, „Гроцка“, „Сопот“, 333 радника МУП и 333 радника ЖС је саветовано о важности физичке активности (Табела 16).

Табела 16. Учесталост саветовања о важности физичке активности

Здравствена установа	Да ли вам изабрани лекар даје савете о важности физичке активности?			
	Да, током редовне посете	Да, у саветовалишту/превентивном центру	Не	Није било потребно
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	57,7	23,9	1,4	16,9
ДЗ Вождовац	66,2	5,7	9,6	18,5
ДЗ Врачар	48,4	3,3	17,9	30,3
ДЗ Гроцка	72,2	7,9	7,5	12,4
ДЗ Звездара	49,5	6,1	16,2	28,2
ДЗ Земун	52,3	22,6	8,0	17,1
ДЗ Лазаревац	54,5	14,6	10,1	20,8
ДЗ Младеновац	55,4	5,9	16,4	22,3
ДЗ Нови Београд	51,8	6,8	16,5	24,8
ДЗ Обреновац	42,8	34,8	8,1	14,4
ДЗ Палилула	58,8	10,7	9,5	20,9
ДЗ Раковица	58,1	3,7	13,9	24,3
ДЗ Савски венац	51,5	6,7	11,6	30,2
ДЗ Сопот	68,5	9,3	3,7	18,5
ДЗ Стари град	57,3	4,2	14,1	24,5
ДЗ Чукарица	55,3	17,7	6,4	20,6
333 студената	20,1	6,9	26,4	46,5
333 радника МУП	61,3	1,7	9,2	27,7
333 радника ЖС	82,2	3,7	3,0	11,1
Укупно	54,6	12,1	11,3	21,9

Као и учсталост давања савета о значају правилне исхране, саветовање о значају физичке активности показује осцилације у посматраном периоду (Графикон 15). У току редовне посете изабраном лекару савете је добило 54,6% корисника, нешто више него у 2010. години. Учсталост саветовања у саветовалиштима је смањена, а проценат корисника који није добио савет или сматра да му није ни био потребан је готово једнак у посматраном периоду.

Графикон 15. Учесталост саветовања о значају физичке активности у периоду 2010. - 2012. године

Савете о злоупотреби алкохола добило је 31,7% корисника. Највећи проценат саветованих био је у ДЗ „Гроцка“ (58,3%) и 333 радника ЖС (57,7%), а најмањи у 333 студената (10,8 %) и ДЗ „Врачар“ (21,8%). Више од две петине испитаника (43,5%) сматра да му није ни потребно саветовање о злоупотреби алкохола (Табела 17).

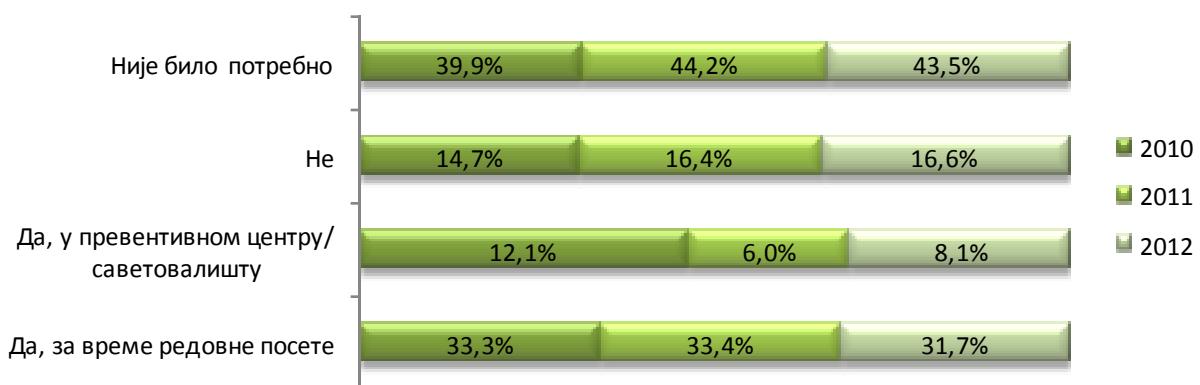
Табела 17. Учесталост саветовања о злоупотреби алкохола

Здравствена установа	Да ли вам изабрани лекар даје савете о злоупотреби алкохола?			
	Да, током редовне посете	Да, у саветовалишту/превентивном центру	Не	Није било потребно
ДЗ Барајево	34,4	21,3	3,3	41,0
ДЗ Вождовац	46,3	6,0	12,5	35,2
ДЗ Врачар	21,8	2,2	23,2	52,8
ДЗ Гроцка	58,3	6,0	11,0	24,8
ДЗ Звездара	26,5	4,4	22,5	46,6
ДЗ Земун	37,7	16,9	14,1	31,4
ДЗ Лазаревац	32,8	9,5	16,8	40,8
ДЗ Младеновац	29,7	4,2	22,3	43,8
ДЗ Нови Београд	27,1	2,7	24,3	45,9
ДЗ Обреновац	18,7	18,7	13,3	49,3
ДЗ Палилула	34,8	7,5	11,6	46,1
ДЗ Раковица	39,5	2,9	16,9	40,7
ДЗ Савски венац	24,2	1,5	17,8	56,5
ДЗ Сопот	31,3	4,2	6,3	58,3
ДЗ Стари град	24,7	2,2	19,7	53,4
ДЗ Чукарица	28,7	13,3	12,2	45,8
333 студената	10,8	2,5	28,7	58,0

333 радника МУП	32,4	1,9	16,2	49,5
333 радника ЖС	57,7	1,8	13,5	27,0
Укупно	31,7	8,1	16,6	43,5

У периоду од 2010. до 2012. године смањио се проценат корисника који су добили савет о злоупотреби алкохола како у току редовне посете (са 33,3% на 31,7%) тако и у саветовалишту (са 12,1% на 8,1%) (Графикон 16). У истом периоду се повећао проценат корисника који нису добили овај савет (са 14,7% на 16,6%) и који сматрају да им није ни потребан (са 39,9% на 43,5%).

Графикон 16. Учесталост саветовања о злоупотреби алкохола у периоду 2010-2012. године

У току 2012. године 37,4% испитаних корисника је добило савет о **штетности пушења или о престанку пушења**. Највише савета на ову тему дали су изабрани лекари у ДЗ „Гроцка“ (63,1%) и 333 радника ЖС (62,4%) (Табела 18).

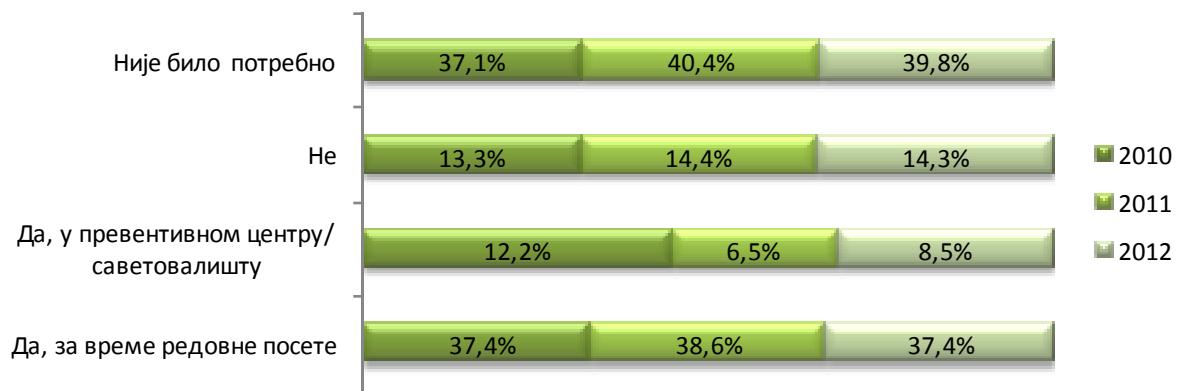
Табела 18. Учесталост саветовања о штетности пушења

Здравствена установа	Да ли вам изабрани лекар даје савете о смањењу/престанку			
	Да, током редовне посете	Да, у саветовалишту/превентивном центру	Не	Није било потребно
ДЗ Барајево	43,3	13,3	3,3	40,0
ДЗ Вождовац	48,6	7,1	11,0	33,3
ДЗ Врачар	26,3	3,0	21,0	49,7
ДЗ Гроцка	63,1	7,7	8,1	21,2
ДЗ Звездара	32,9	5,1	19,4	42,6
ДЗ Земун	40,3	16,8	12,2	30,8
ДЗ Лазаревац	38,7	8,9	16,7	35,7

ДЗ Младеновац	38,2	2,7	16,4	42,7
ДЗ Нови Београд	37,0	2,7	22,4	38,0
ДЗ Обреновац	20,9	18,6	11,5	49,0
ДЗ Палилула	43,5	7,0	11,3	38,2
ДЗ Раковица	44,7	2,8	15,9	36,6
ДЗ Савски венац	32,7	2,1	16,2	48,9
ДЗ Сопот	43,1	5,9	5,9	45,1
ДЗ Стари град	35,1	2,9	15,3	46,7
ДЗ Чукарица	34,7	16,1	8,9	40,2
333 студената	12,8	3,8	23,7	59,6
333 радника МУП	36,8	0,9	11,3	50,9
333 радника ЖС	62,4	0,9	12,8	23,9
Укупно	37,4	8,5	14,3	39,8

У периоду 2010-2012. године учсталост саветовања о штетности пушења или о престанку пушења у току редовне посета изабраном лекару је остала готово непромењена (37,4%), док се учсталост давања овог савета у саветовалишту или превентивном центру смањила (са 12,2% на 8,5%). Број корисника који није добио савет о пушењу се није много мењао, док је број корисника који сматра да му овај савет није ни био потребан благо осцилирао (Графикон 17).

Графикон 17. Учсталост саветовања о штетности пушења или о престанку пушења у периоду 2010-2012. године

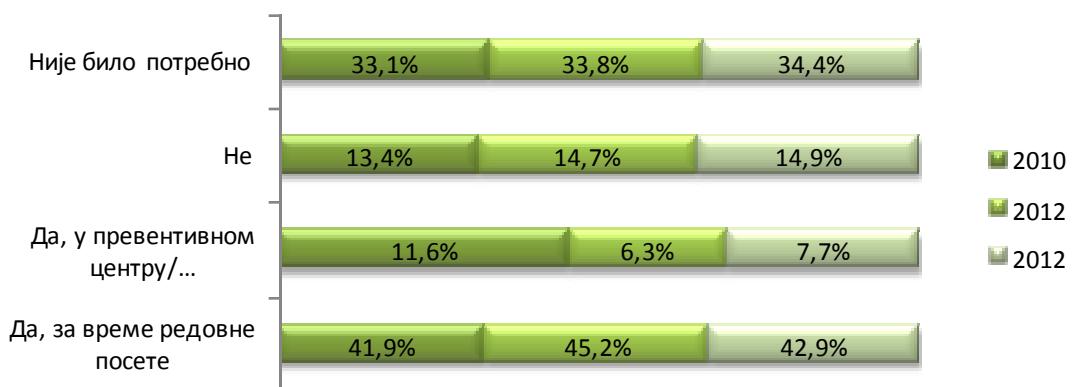
Мање од половине испитаника (42,9%) је у току 2012. године добило **савет о штетности стреса** у току редовне посете изабраном лекару. Више од половине испитаних корисника је добило овај савет у следећим домовима здравља: „Вождовац“ (55,3%), „Гроцка“ (70,0%), „Сопот“ (55,1%), 333 радника МУП (51,9%) и 333 радника ЖС (61,7%).

Табела 19. Учесталост саветовања о штетности стреса

Здравствена установа	Да ли вам изабрани лекар даје савете о избегавању/одбрани од стреса?			
	Да, током редовне посете	Да, у саветовалишту/превентивном центру	Не	Није било потребно
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	38,7	24,2	4,8	32,3
ДЗ Вождовац	55,3	6,7	11,6	26,4
ДЗ Врачар	31,2	3,8	21,2	43,8
ДЗ Гроцка	70,0	4,9	7,9	17,2
ДЗ Звездара	35,1	4,8	19,1	41,1
ДЗ Земун	47,1	15,2	12,5	25,2
ДЗ Лазаревац	46,1	10,8	14,9	28,3
ДЗ Младеновац	45,8	3,1	17,4	33,7
ДЗ Нови Београд	41,7	2,9	22,8	32,7
ДЗ Обреновац	24,5	12,1	15,4	48,1
ДЗ Палилула	48,1	9,2	10,9	31,8
ДЗ Раковица	50,0	2,0	16,8	31,1
ДЗ Савски венац	37,6	1,8	17,7	42,9
ДЗ Сопот	55,1	6,1	4,1	34,7
ДЗ Стари град	43,5	1,8	17,9	36,7
ДЗ Чукарица	39,2	14,6	7,6	38,6
333 студената	21,4	4,5	26,0	48,1
333 радника МУП	51,9	2,8	11,3	34,0
333 радника ЖС	61,7	0,8	11,7	25,8
Укупно	42,9	7,7	14,9	34,4

У току 2012. године нешто мањи проценат корисника је добио савет о штетности стреса него у 2011. години, али више него у 2010. години. И овај вид саветовања је у мањем проценту дат у саветовалишту или превентивном центру него претходних година (7,7%). Проценат корисника који нису добили савет или сматрају да им није потребан се незнатно повећао у посматраном периоду (Графикон 18).

Графикон 18. Учесталост саветовања о штетности стреса у периоду 2010-2012. године

Савете о сигурном сексу у 2012. години је добило 30,6% испитаних корисника, од тога највише савета добили су у служби за здравствену заштиту жена (45,3%), а у осталим службама мање (служби за здравствену заштиту деце 19,3% и служби за здравствену заштиту одраслих грађана 29,7%). Највећи број савета упућен је корисницима до 29. године живота и то у току редовне посете 37,6% и у саветовалишту 6%. Посматрајући по домовима здравља највећи број савета дат је у ДЗ „Гроцка“ (50,4% испитаника је добило савет у току редовне посете и 3,7% у саветовалишту) (Табела 20).

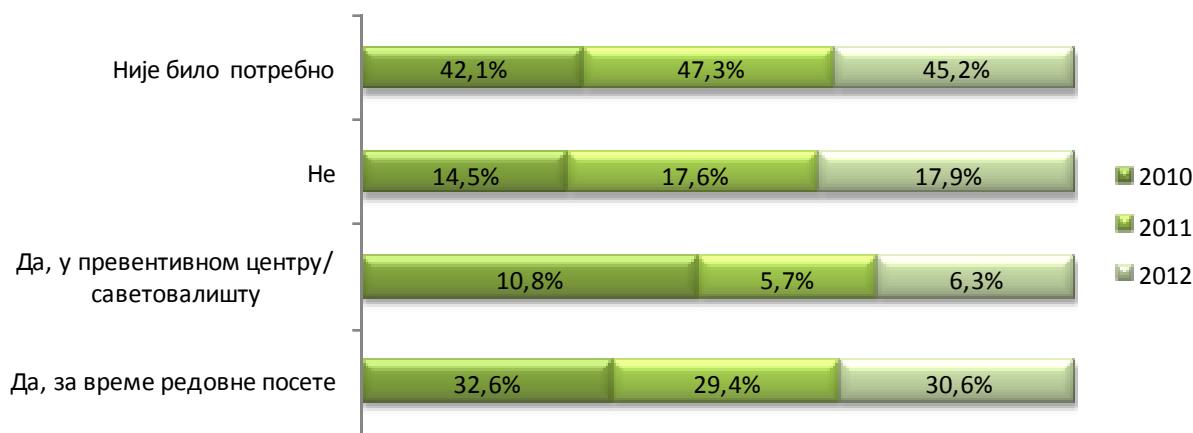
Табела 20. Учесталост саветовања о сигурном сексу

Здравствена установа	Да ли вам изабрани лекар даје савете о сигурном сексу?			
	Да, током редовне посете	Да, у саветовалишту/превентивном центру	Не	Није било потребно
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	35,4	13,8	9,2	41,5
ДЗ Вождовац	43,9	6,8	12,7	36,7
ДЗ Врачар	20,8	2,5	23,4	53,2
ДЗ Гроцка	50,4	3,7	14,8	31,1
ДЗ Звездара	23,1	5,1	21,9	49,9
ДЗ Земун	33,1	15,1	21,5	30,3
ДЗ Лазаревац	41,0	9,3	15,3	34,3
ДЗ Младеновац	31,1	1,8	17,9	49,3
ДЗ Нови Београд	22,2	1,4	26,1	50,3
ДЗ Обреновац	18,0	6,9	21,8	53,3
ДЗ Палилула	31,8	7,1	12,2	48,9

ДЗ Раковица	46,0	2,1	15,7	36,2
ДЗ Савски венац	27,8	2,1	15,5	54,6
ДЗ Сопот	43,8	4,2	2,1	50,0
ДЗ Стари град	27,7	3,3	19,2	49,7
ДЗ Чукарица	23,0	10,0	10,3	56,7
333 студената	43,6	3,7	17,2	35,6
333 радника МУП	32,6	2,1	14,7	50,5
333 радника ЖС	44,6	0,0	17,6	37,8
Укупно	30,6	6,3	17,9	45,2

За време редовне посете смањио се број датих савета о сигурном сексу у односу на 2010. годину (са 32,6% на 30,6% у току редовне посете и са 10,8% на 6,3% у саветовалишту). Број корисника који није добио савет као и оних који сматрају да им савет и не треба се повећао у посматраном периоду (Графикон 19).

Графикон 19. Учесталост давања савета о сигурном сексу у периоду 2010-2012. године

Савете о штетности злоупотребе дрога у току 2012. године добило је 23,9% корисника у току редовне посете и 6,0% у саветовалишту. Овај савет корисници најчешће добијају у служби за здравствену заштиту одраслих грађана (27,7% у току редовне посете и 6,8% у саветовалишту). Више од трећине корисника је добило овај савет у домовима здравља: „Барајево“, „Вождовац“, „Гроцка“, „Земун“, „Лазаревац“, „Палилула“, „Раковица“, „Сопот“ и „Чукарица“ (Табела 21).

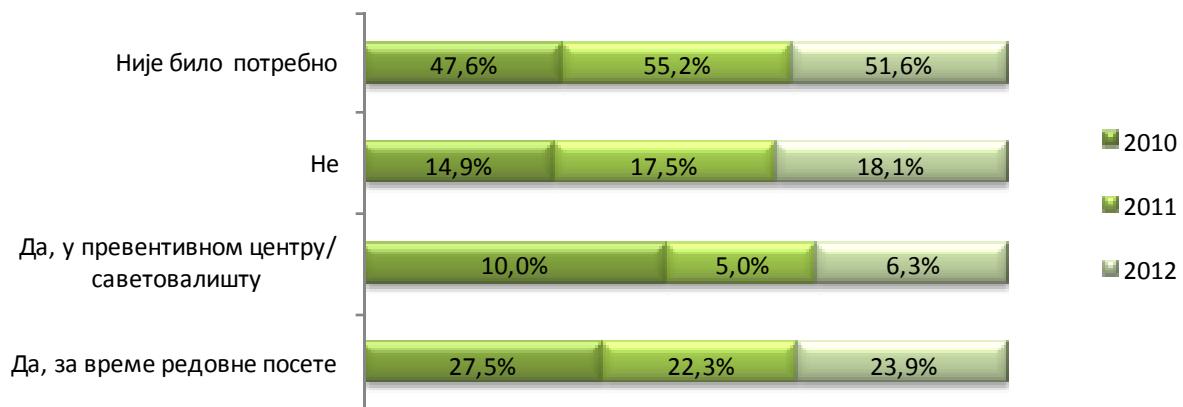
Табела 21. Учесталост саветовања о штетности злоупотреба дроге

Здравствена установа	Да ли вам изабрани лекар даје информације о злоупотреби дрога			
	Да, током редовне посете	Да, у саветовалишту/превентивном центру	Не	Није било потребно
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	23,8	12,7	6,3	57,1
ДЗ Вождовац	39,5	5,6	12,3	42,6
ДЗ Врачар	17,0	1,7	23,0	58,2
ДЗ Гроцка	40,6	8,1	13,1	38,1
ДЗ Звездара	19,0	4,1	20,0	56,8
ДЗ Земун	29,3	16,1	20,1	34,5
ДЗ Лазаревац	28,7	11,5	15,7	44,1
ДЗ Младеновац	23,8	2,2	20,4	53,5
ДЗ Нови Београд	16,9	1,5	27,0	54,5
ДЗ Обреновац	12,5	5,8	22,6	59,1
ДЗ Палилула	25,9	6,4	13,4	54,4
ДЗ Раковица	35,1	1,8	17,5	45,6
ДЗ Савски венац	17,8	1,9	16,7	63,6
ДЗ Сопот	33,3	4,2	4,2	58,3
ДЗ Стари град	20,5	2,8	19,9	56,8
ДЗ Чукарица	22,3	10,1	8,8	58,8
333 студената	8,3	3,2	24,4	64,1
333 радника МУП	25,8	1,1	12,9	60,2
333 радника ЖС	22,0	1,8	23,9	52,3
Укупно	23,9	6,3	18,1	51,6

У периоду од 2010. до 2012. године смањио се проценат корисника који су добили савет о штетности злоупотреба дрога како у току редовних посета (са 27,5% на 23,9%) тако и у саветовалиштима (са 10,0% на 6,3%). Истовремено се повећао и број корисника који сматрају да им овај савет није ни потребан (са 47,6% на 51,6%) (Графикон 20).

Највећи проценат корисника који су у току редовне посете добили овај савет је био у служби за здравствену заштиту одраслих грађана (65,2%). Од осталих саветованих корисника 20,2% су корисници службе за здравствену заштиту жена, а 14,5% службе за здравствену заштиту деце.

Графикон 20. Учесталост саветовања о штетности злоупотреба дрога у периоду 2010-2012. године

Задовољства корисника радом медицинских сестара

По питању задовољства корисника радом медицинских сестара, три четвртине анкетираних корисника су у просеку позитивно оценили љубазност медицинских сестара на шалтеру, у интервенцијама, комплетност информација које од њих добијају, као и њихову сарадњу са лекарима (Табела 22).

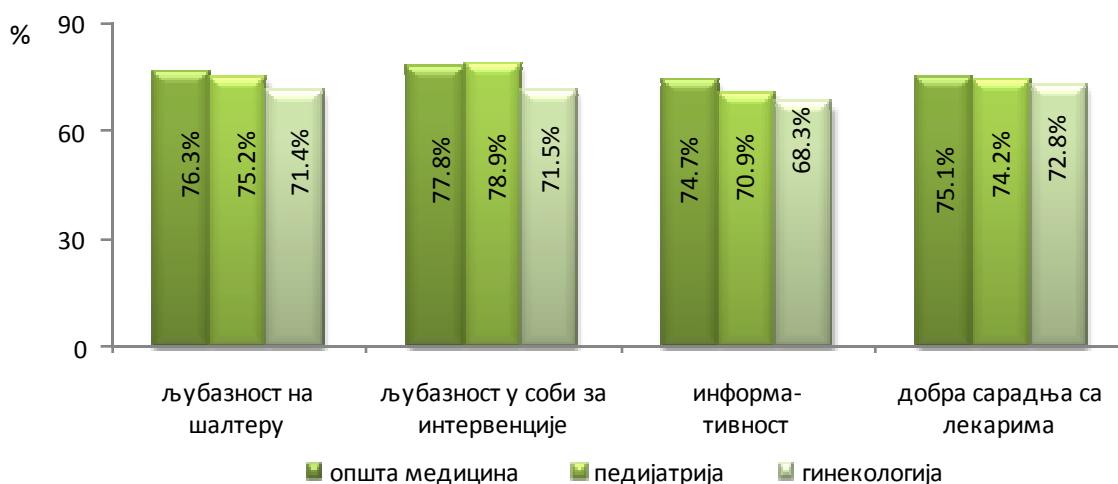
Табела 22. Оцена рада медицинских сестара

Изјава	слажем се	делимично се слажем	не слажем се	не знам
	%	%	%	%
Медицинске сестре на шалтеру су љубазне	75,1	18,5	4,9	1,5
Медицинске сестре у интервенцијама су љубазне	76,9	13,8	3,0	6,4
Медицинске сестре ми пруже све информације	72,5	19,7	5,9	2,0
Медицинске сестре и лекари добро сарађују	74,4	13,8	2,8	9,0

При том су свим аспектима рада медицинских сестара, као и у претходној години, значајно задовољнији корисници мушких пола, старији корисници и они са нижим образовањем. Најкритичније у својој оцени су кориснице услуга служби за здравствену заштиту жена, које најлошије оцењују квалитет информација које добијају од медицинских сестара (68,3% сматра да су информације комплетне и довольне), као и љубазност сестара у интервенцијама (71,5%) и шалтеру (71,4%),

те њихову сарадњу са лекаром (72,8% испитаница је задовољно овим аспектом (Графикон 21).

Графикон 21. Задовољство корисника појединим аспектима рада медицинских сестара

Посматрајући по здравственим установама, може се уочити да су медицинске сестре на шалтеру најљубазније у ДЗ Барајево (89,3%), затим у домовима здравља: „Сопот“, „Гроцка“, „Обреновац“, „Стари град“, „Чукарица“ и 333 радника МУП у којима се више од четири петине испитаника сложило са тврдњом да су сестре на шалтеру љубазне (Табела 23).

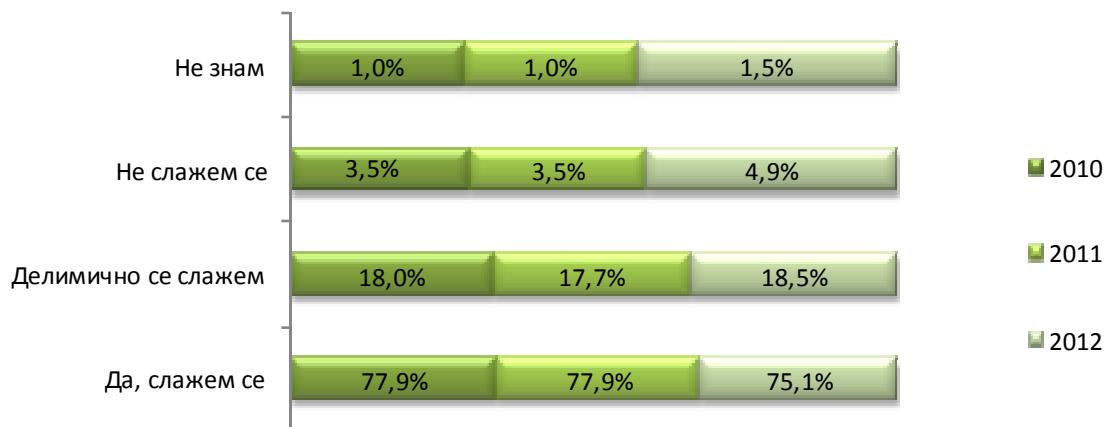
Табела 23. Јубазност медицинских сестара на шалтеру

Здравствена установа	Медицинске сестре на шалтеру су љубазне			
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	89,3	9,3	0,0	1,3
ДЗ Вождовац	77,7	16,9	4,5	0,9
ДЗ Врачар	70,6	20,6	8,1	0,8
ДЗ Гроцка	87,0	9,6	3,0	0,3
ДЗ Зvezдара	68,9	24,3	5,4	1,4
ДЗ Земун	63,1	26,4	8,7	1,9
ДЗ Лазаревац	71,0	23,8	2,7	2,4
ДЗ Младеновац	72,3	20,7	4,7	2,2
ДЗ Нови Београд	74,6	17,6	5,7	2,2
ДЗ Обреновац	84,0	11,9	2,9	1,2
ДЗ Палилула	75,6	19,5	2,4	2,6
ДЗ Раковица	76,8	15,4	5,2	2,6

ДЗ Савски венац	80,9	16,5	2,4	0,2
ДЗ Сопот	88,6	7,1	0,0	4,3
ДЗ Стари град	82,5	14,2	2,7	0,6
ДЗ Чукарица	82,2	12,7	3,1	2,0
333 студената	55,0	39,8	4,7	0,6
333 радника МУП	81,0	13,9	4,4	0,6
333 радника ЖС	57,9	21,8	19,3	1,0
Укупно	75,1	18,5	4,9	1,5

Међутим посматрајући одговоре на нивоу свих служби установа примарне здравствене заштите у Београду може се уочити да се 2012. године мањи проценат корисника сложио са тврђњом да су сестре на шалтеру лъубазне (са 77,9% 2010. године на 75,1%), при чему се удео одговора „Не слажем се“ повећао са 3,5% 2010. године на 4,9% 2012. године (Графикон 22).

Графикон 22. Задовољство корисника лъубазношћу медицинских сестара на шалтеру у периоду 2010-2012. године

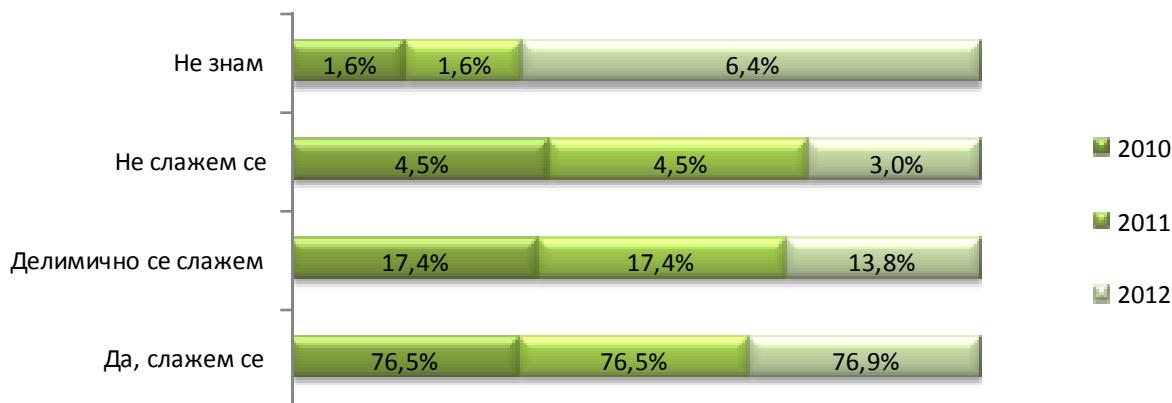
Више од три четвртине испитаника сматра да су сестре у соби за интервенције лъубазне (76,9%). Као и са лъубазношћу сестара на шалтеру, у ДЗ Барајево корисници су најзадовољнији и лъубазношћу сестара у соби за интервенције (94,7%). У осталим установама проценат корисника који сматра да су сестре лъубазне креће се у распону од 55,8% у 333 студената до 90,8% у ДЗ Сопот (Табела 24).

Табела 24. Задовољство корисника љубазношћу сестара у соби за интервенције

Здравствена установа	Медицинске сестре у соби за интервенцију су љубазне			
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	94,7	4,0	0,0	1,3
ДЗ Вождовац	83,4	9,9	1,9	4,8
ДЗ Врачар	69,1	13,9	3,1	13,9
ДЗ Гроцка	86,7	9,1	2,7	1,5
ДЗ Звездара	71,9	18,4	3,4	6,3
ДЗ Земун	64,8	22,8	5,0	7,3
ДЗ Лазаревац	79,4	16,1	0,3	4,2
ДЗ Младеновац	77,7	16,3	2,2	3,8
ДЗ Нови Београд	73,8	12,8	3,2	10,2
ДЗ Обреновац	84,1	10,6	3,5	1,8
ДЗ Палилула	81,7	10,5	1,8	6,0
ДЗ Раковица	75,5	10,8	1,4	12,2
ДЗ Савски венац	80,9	11,9	0,8	6,4
ДЗ Сопот	90,8	4,6	0,0	4,6
ДЗ Стари град	82,7	8,3	2,4	6,6
ДЗ Чукарица	83,1	10,2	1,8	4,9
333 студената	55,8	26,1	6,7	11,5
333 радника МУП	79,4	6,6	1,5	12,5
333 радника ЖС	56,5	26,7	15,2	1,6
Укупно	76,9	13,8	3,0	6,4

У периоду од 2010. до 2012. године проценат корисника који сматра да су сестре у соби за интервенције љубазне одржава се на готово истом ниво (76%) уз варијације на првој децимали). Проценат корисника који се делимично слажу или се не слажу се смањио у посматраном периоду за разлику од процента неодлучних који четири пута већи него у претходним годинама (Графикон 23).

Графикон 23. Задовољство корисника љубазношћу сестара у соби за интервенције у установама примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Више од две трећине испитаних корисника сматра да медицинске сестре пружају довољно информација (72,5%), највише у домовима здравља: „Барајево“, „Сопот“, „Обреновац“, „Гроцка“ и „Палилула“ (најмање по 80% испитаника) (Табела 25).

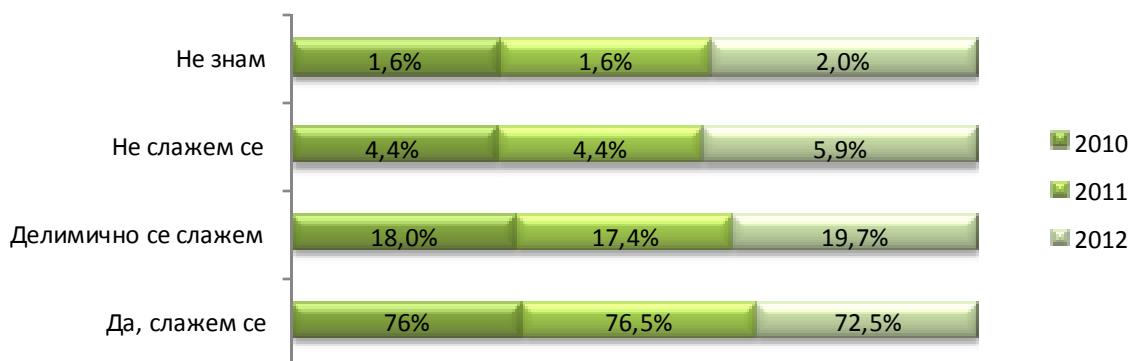
Табела 25. Задовољство корисника информацијама које добијају од медицинских сестара

Здравствена установа	Медицинске сестре ми увек пруже све информације			
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	88,0	10,7	0,0	1,3
ДЗ Вождовац	75,6	17,9	4,6	1,9
ДЗ Врачар	65,2	22,9	9,7	2,3
ДЗ Гроцка	82,4	11,5	5,3	0,8
ДЗ Зvezдара	61,6	29,1	7,0	2,3
ДЗ Земун	59,4	28,4	9,3	2,9
ДЗ Лазаревац	72,3	21,2	3,2	3,2
ДЗ Младеновац	76,8	16,4	4,9	1,9
ДЗ Нови Београд	67,8	21,6	7,7	2,9
ДЗ Обреновац	83,1	13,4	2,8	0,7
ДЗ Палилула	80,0	13,6	4,3	2,1
ДЗ Раковица	73,5	16,6	5,7	4,2
ДЗ Савски венац	75,5	19,1	4,1	1,3

ДЗ Сопот	87,5	9,4	1,6	1,6
ДЗ Стари град	77,8	16,9	4,7	0,6
ДЗ Чукарица	81,4	12,6	4,1	2,0
333 студената	53,6	33,7	9,0	3,6
333 радника МУП	79,1	15,7	3,7	1,5
333 радника ЖС	53,3	32,8	13,3	0,5
Укупно	72,5	19,7	5,9	2,0

У периоду од 2010. године корисници у све мањем проценту сматрају да им медицинске сестре пружају доволно информација, истовремено све већи проценат је оних који се делимично слажу, не слажу се или не знају (Графикон 24).

Графикон 24. Медицинска сестра пружа све потребне информације, одговори корисника примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Посматрајући тимски рад медицинских сестара и лекара 74,4% испитаника сматра да се добро слажу, а највећи проценат у ДЗ „Барајево“ (94,8%). Више од три четвртине се слаже са овом изјавом и у домовима здравља „Вождовац“, „Гроцка“, „Обреновац“, „Палилула“, „Сопот“ и „Чукарица“ (Табела 26).

Табела 26. Задовољство корисника сарадњом медицинских сестара и лекара

Здравствена установа	Медицинске сестре и лекари добро сарађују			
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	94,8	2,6	0,0	2,6
ДЗ Вождовац	80,8	10,2	2,4	6,7
ДЗ Врачар	66,7	12,7	3,5	17,1
ДЗ Гроцка	87,0	6,7	1,5	4,8

ДЗ Звездара	67,4	18,8	3,0	10,8
ДЗ Земун	58,6	22,8	6,1	12,4
ДЗ Лазаревац	76,0	15,1	1,6	7,3
ДЗ Младеновац	77,0	14,2	2,1	6,7
ДЗ Нови Београд	68,0	14,7	3,9	13,4
ДЗ Обреновац	80,0	14,2	2,3	3,4
ДЗ Палилула	82,0	9,5	1,7	6,8
ДЗ Раковица	76,9	9,4	1,4	12,2
ДЗ Савски венац	79,6	11,1	1,0	8,2
ДЗ Сопот	90,6	3,1	0,0	6,3
ДЗ Стари град	79,9	10,4	0,6	9,1
ДЗ Чукарица	82,5	10,6	1,1	5,8
333 студената	61,2	18,2	0,6	20,0
333 радника МУП	75,9	11,3	1,4	11,3
333 радника ЖС	60,0	22,6	12,8	4,6
Укупно	74,4	13,8	2,8	9,0

Готово исти проценат корисника као и претходне године сматра да медицинска сестра и лекар добро сарађују, али у нешто мањем проценту него 2010. године (Графикон 25).

Графикон 25. Медицинска сестра и лекар добро сарађују, одговори корисника у установама примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Задовољство квалитетом пружених услуга изабраних лекара

Највећи број корисника, у вези задовољства квалитетом пружених услуга изабраних лекара, сматра да су лекари упознати са њиховим ранијим проблемима и болестима (74,6%), да одвајају доволно времена за разговор (75,1%), пажљиво их слушају (81,8%) и дају јасна објашњења о болестима и лековима које им препоручују (80,6%), па се после обављене посете лекару 74,0% испитаника осећа способнијим да се бори са својим болестима и здравственим проблемима. У случају појаве новог здравственог проблема, 85,2% анкетираних се најпре обраћа свом лекару (Табела 27). Овакве ставове значајно чешће имају старији корисници, корисници са низним образовним нивоом и лошијим материјалним положајем.

Табела 27. Ставови корисника о изабраном лекару

Изјава	слажем се	делимично се слажем	не слажем се
лекар познаје моју личну ситуацију	54,5	22,8	22,7
лекар познаје раније проблеме и болести	74,6	19,0	6,4
лекар одваја доволно времена за разговор	75,1	18,9	6,1
лекар ме пажљиво слуша	81,8	14,7	3,5
лекар даје јасна објашњења о болестима и лековима	80,6	15,2	4,2
после посете осећам се способнијим да се изборим са болешћу и проблемима	74,0	21,2	4,8
када имам здравствени проблем најпре идем код свог лекара	85,2	11,3	3,5

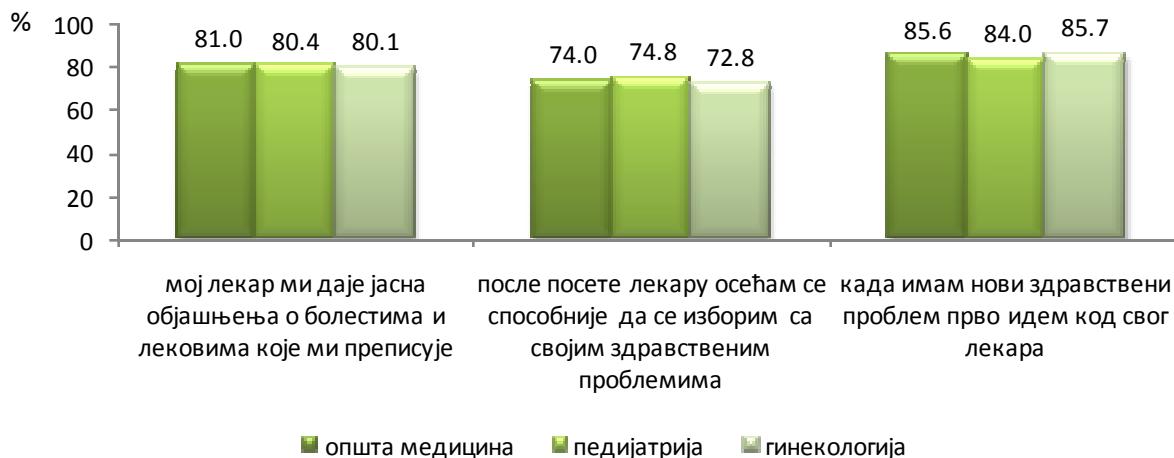
Слагање са поменутим изјавама о раду изабраних лекара најзаступљеније је у службама за здравствену заштиту одраслих грађана на нивоу установа примарне здравствене заштите у Београду (Графикони 26а и 26б). Најмањи проценат слагања је са тврђњом да избрани лекар познаје личну ситуацију пацијената и да му посвећује доволно времена и то у свим службама (Графикон 26а). Може са уочити да су гинеколози најмање упознати са личном ситуацијом својих корисница (Графикон 26а).

Графикон 26а. Ставови корисника о изабраном лекару, по службама

Тврђња да лекар пажљиво слуша своје пацијенте, даје јасна објашњења о болестима и лековима које преписује је потврђена у високом проценту код испитаника (преко 80% у свим службама). Такође је више од 80% испитаника у свим службама изјавило да уколико се јави нови здравствени проблем прво би се јавили своме лекару (Графикон 26б).

Графикон 26б. Ставови корисника о изабраном лекару, по службама

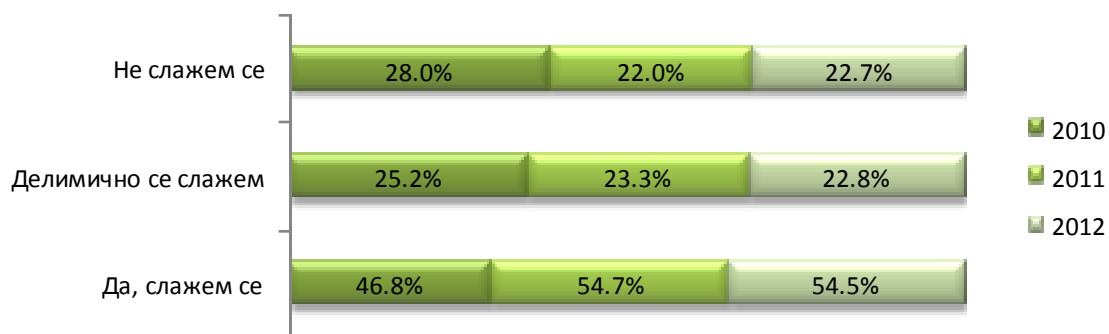
Личну ситуацију својих пациентата у високом проценту познају изабрани лекари у домовима здравља: „Сопот“, „Палилула“ и „Вождовац“ (више од две трећине испитаника). Најмањи проценат позитивних одговора је добијен у 333 студената (6,1%) (Табела 28).

Табела 28. Задовољство корисника познавањем њихове личне ситуације од стране изабраног лекара

Здравствена установа	Мој лекар познаје моју личну ситуацију		
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се
	%	%	%
ДЗ Барајево	52,9	38,2	8,8
ДЗ Вождовац	63,3	17,0	19,7
ДЗ Врачар	51,3	21,2	27,5
ДЗ Гроцка	61,3	18,1	20,7
ДЗ Звездара	43,5	25,6	30,9
ДЗ Земун	61,2	24,1	14,7
ДЗ Лазаревац	54,7	25,4	19,9
ДЗ Младеновац	54,0	15,4	30,6
ДЗ Нови Београд	41,1	30,2	28,7
ДЗ Обреновац	61,4	22,3	16,3
ДЗ Палилула	66,3	19,0	14,7
ДЗ Раковица	52,5	18,8	28,7
ДЗ Савски венац	47,4	25,4	27,2
ДЗ Сопот	77,0	14,8	8,2
ДЗ Стари град	50,7	20,6	28,6
ДЗ Чукарица	56,6	25,2	18,1
333 студената	6,1	16,4	77,6
333 радника МУПа	52,2	20,1	27,6
333 радника ЖС	58,9	38,0	3,1
Укупно	54,5	22,8	22,7

У периоду од 2010. до 2012. године повећао се проценат корисника који сматрају да лекар познаје њихову личну ситуацију са 46,8% на чак 54,5% док се пропорционално удео корисника који се не слажу смањио (Графикон 27).

Графикон 27. Задовољство корисника познавањем њихове личне ситуације од стране изабраног лекара у периоду 2010-2012. године

Три четвртине испитаника сматра да њихов лекар познаје проблеме и болести које су раније имали, што је најизраженије у домовима здравља: „Барајево“ (87,1%), „Сопот“ (88,5%), „Гроцка“ (86,0%) и „Палилула“ (83,6%) (Табела 29).

Табела 29. Познавање историје болести корисника од стране изабраног лекара

Здравствена установа	Мој лекар познаје проблеме и болести које сам раније имао		
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се
	%	%	%
ДЗ Барајево	87,1	8,6	4,3
ДЗ Вождовац	79,5	15,3	5,2
ДЗ Врачар	71,1	20,9	8,0
ДЗ Гроцка	86,0	10,0	4,1
ДЗ Звездара	67,1	24,5	8,5
ДЗ Земун	71,6	21,6	6,8
ДЗ Лазаревац	80,1	15,8	4,2
ДЗ Младеновац	79,0	14,6	6,4
ДЗ Нови Београд	64,6	25,8	9,6
ДЗ Обреновац	78,0	16,6	5,4
ДЗ Палилула	83,6	12,8	3,7
ДЗ Раковица	73,0	20,1	6,9
ДЗ Савски венац	71,8	22,5	5,7
ДЗ Сопот	88,5	9,8	1,6
ДЗ Стари град	72,0	20,4	7,6
ДЗ Чукарица	80,2	15,8	4,0
333 студената	42,9	38,0	19,0
333 радника МУП	80,0	12,1	7,9
333 радника ЖС	69,9	26,9	3,1
Укупно	74,6	19,0	6,4

Удео слагања, делимичног слагања и неслагања са тврђњом да изабрани лекар познаје личну ситуацију корисника остао је готово непромењен у посматраном трогодишњем периоду (Графикон 28).

Графикон 28. Познавање личне ситуације корисника од стране изабраног лекара у установама примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Три четвртине испитаника сматра да њихов лекар издава доволно времена за њих, а највише у домовима здравља: „Гроцка“ (93,0%), „Сопот“ (91,1%), 333 радника МУП (84,1%) и 333 радника ЖС (81,9%) (Табела 30).

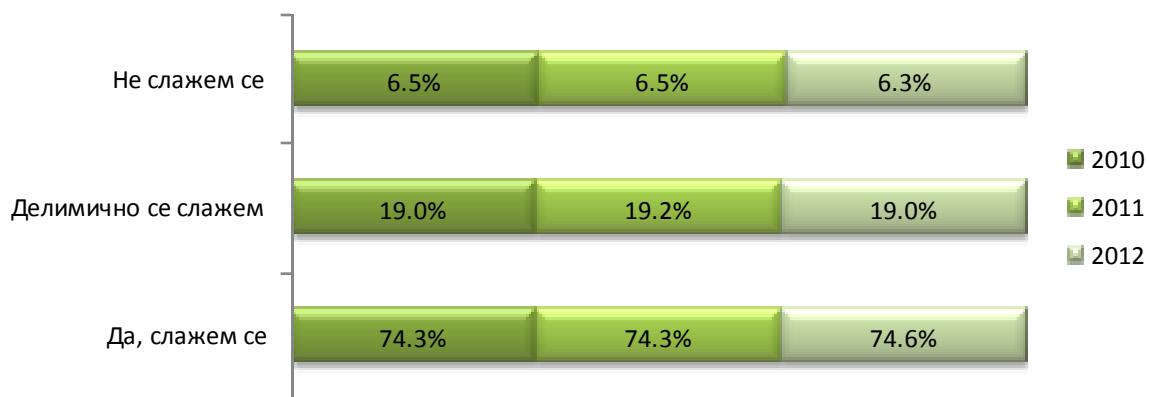
Табела 30. Задовољство корисника временом које избрани лекар одваја за разговор са њим

Здравствена установа	Мој лекар одваја доволно времена да разговара са мном		
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се
	%	%	%
ДЗ Барајево	80,8	15,1	4,1
ДЗ Вождовац	77,0	17,4	5,7
ДЗ Врачар	76,5	16,3	7,2
ДЗ Гроцка	93,0	5,5	1,5
ДЗ Звездара	64,4	27,8	7,8
ДЗ Земун	72,0	21,6	6,4
ДЗ Лазаревац	76,5	18,6	4,9
ДЗ Младеновац	78,3	16,0	5,7
ДЗ Нови Београд	65,4	26,2	8,4
ДЗ Обреновац	74,8	17,0	8,2
ДЗ Палилула	83,3	12,7	4,0
ДЗ Раковица	73,6	19,6	6,8
ДЗ Савски венац	75,7	18,9	5,4
ДЗ Сопот	91,9	8,1	0,0
ДЗ Стари град	75,1	18,4	6,5
ДЗ Чукарица	75,5	19,4	5,1

333 студената	61,6	28,7	9,8
333 радника МУП	84,1	13,1	2,8
333 радника ЖС	81,9	16,1	2,1
Укупно	75,1	18,9	6,1

Удео корисника који сматрају да њихов лекар издаваја доволно времена за њих је остао готово непромењен уз варијације мање од 1% у посматраном периоду (Графикон 29). Исто тако се и удео неслагања и делимичног слагања није мењао у посматраном периоду.

Графикон 29. Задовољство корисника временом које изабрани лекар одваја за разговор са њим у периоду 2010-2012. године

Више од четири петине испитаника сматра да да их изабрани лекар пажљиво слуша (Табела 31). Са овом тврђњом су се сложили готово сви испитани корисници у ДЗ „Гроцка“ (97,0%) и велики број корисника у домовима здравља „Сопот“ (95,1%) и „Барајево“ (91,7%). Најмањи број позитивних одговора је био у Дому здравља „Нови Београд“ (71,4%).

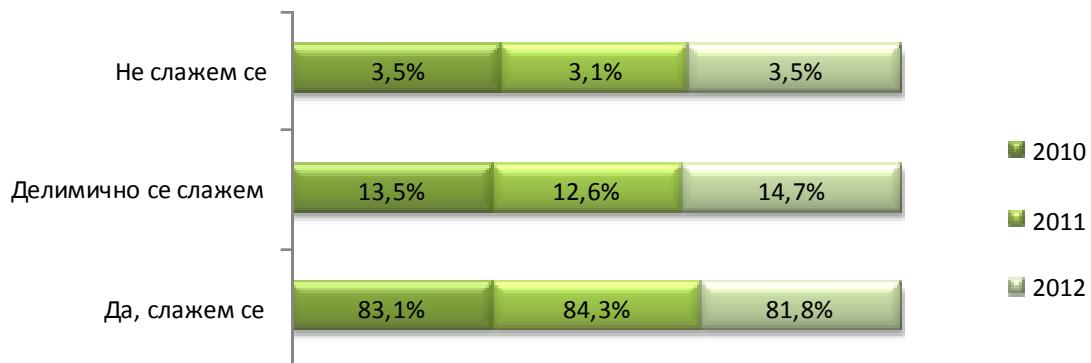
Табела 31. Задовољство корисника пажљивим слушањем од стране изабраног лекара

Здравствена установа	Мој лекар ме пажљиво слуша		
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се
	%	%	%
ДЗ Барајево	91,7	6,9	1,4
ДЗ Вождовац	82,5	13,9	3,6
ДЗ Врачар	85,5	11,6	2,8
ДЗ Гроцка	97,0	2,2	0,7

ДЗ Звездара	76,4	20,8	2,8
ДЗ Земун	76,2	19,5	4,3
ДЗ Лазаревац	79,8	17,9	2,3
ДЗ Младеновац	84,2	12,7	3,0
ДЗ Нови Београд	71,4	21,5	7,1
ДЗ Обреновац	77,8	15,4	6,7
ДЗ Палилула	89,6	8,3	2,1
ДЗ Раковица	84,6	12,5	2,9
ДЗ Савски венац	82,5	15,1	2,3
ДЗ Сопот	95,1	4,9	0,0
ДЗ Стари град	84,9	12,0	3,1
ДЗ Чукарица	83,8	13,8	2,4
333 студената	74,7	21,6	3,7
333 радника МУП	93,8	4,8	1,4
333 радника ЖС	87,2	11,7	1,1
Укупно	81,8	14,7	3,5

Од 2010. године проценат испитаника који сматрају да их изабрани лекар пажљиво слуша се смањио са 83,1% на 81,8%, док се број корисника који се делимично слажу повећао са 13,5% на 14,7% (Графикон 30).

Графикон 30. Задовољство корисника пажљивим слушањем од стране изабраног лекара у периоду 2010-2012. године

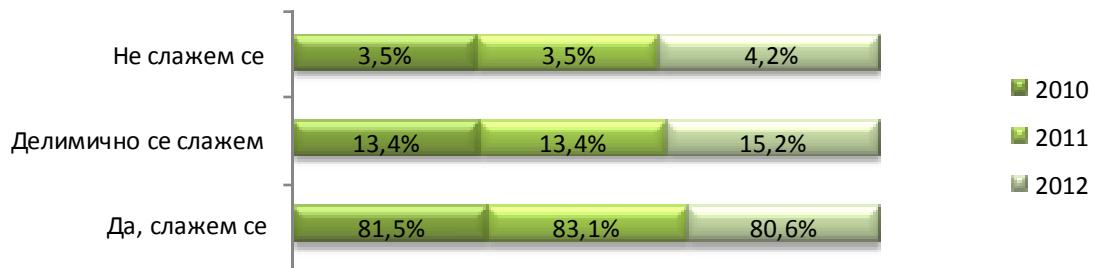
Јасна објашњења о болестима и лековима које им приписује изабрани лекар добије 80,6% испитаних корисника. Ова пракса је најзаступљенија у домовима здравља „Сопот“ (98,4%), „Барајево“ (94,7%) и „Гроцка“ (94,0%) (Табела 32). У ДЗ „Обреновац“ најмањи проценат испитаника сматра да им лекар даје јасна објашњења (68,8%).

Табела 32. Задовољство корисника добијањем јасних објашњења о болестима и лековима које им преписује изабрани лекар

Здравствена установа	Мој лекар ми даје јасна објашњења о болестима и лековима које ми преписује		
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се
	%	%	%
ДЗ Барајево	94,7	5,3	0,0
ДЗ Вождовац	82,8	13,8	3,5
ДЗ Врачар	82,2	11,8	6,0
ДЗ Гроцка	94,0	4,9	1,1
ДЗ Звездара	73,5	21,0	5,5
ДЗ Земун	76,8	19,4	3,9
ДЗ Лазаревац	83,8	14,2	2,0
ДЗ Младеновац	85,8	10,0	4,3
ДЗ Нови Београд	73,1	19,1	7,8
ДЗ Обреновац	68,8	24,0	7,2
ДЗ Палилула	87,5	10,2	2,3
ДЗ Раковица	83,1	8,8	8,1
ДЗ Савски венац	80,2	16,9	2,9
ДЗ Сопот	98,4	1,6	0,0
ДЗ Стари град	82,7	13,9	3,4
ДЗ Чукарица	84,6	13,1	2,4
333 студената	70,9	24,2	4,8
333 радника МУП	95,7	3,6	0,7
333 радника ЖС	87,6	10,4	2,1
Укупно	80,6	15,2	4,2

У 2012. години мањи проценат испитаника сматра да им изабрани лекар даје јасна упутства о болестима и прописаним лековима него претходних година (Графикон 31). Истовремено се повећао и процената корисници који се делимично слажу или се не слажу са овом изјавом.

Графикон 31. Задовољство корисника добијањем јасних објашњења о болестима и лековима које им преписује изабрани лекар у периоду 2010-2012. године

Готово три четвртине испитаника има осећај да је способније да се избори са својим здравственим проблемом након посете изабраном лекару (74%). Више од просека овај осећај имају корисници домаћа здравља „Сопот“ (90,0%), „Гроцка“ (88,8%), „Барајево“ (85,9%), 333 радника МУП (85,8%) и 333 радника ЖС (81,7%) (Табела 33).

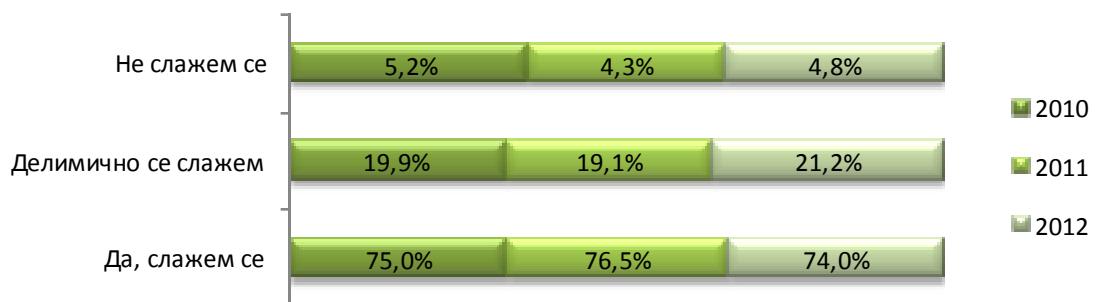
Табела 33. Утицај посете на осећај корисника да је способнији да се избори са здравственим проблемима након посете изабраном лекару

Здравствена установа	После посете лекару осећам се способније да се изборим са својим здравственим проблемима		
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се
	%	%	%
ДЗ Барајево	85,9	12,7	1,4
ДЗ Вождовац	78,2	18,1	3,8
ДЗ Врачар	73,2	18,7	8,0
ДЗ Гроцка	88,8	10,1	1,1
ДЗ Звездара	62,5	31,4	6,1
ДЗ Земун	68,5	24,9	6,6
ДЗ Лазаревац	75,5	18,6	5,9
ДЗ Младеновац	79,1	16,1	4,8
ДЗ Нови Београд	62,9	30,5	6,5
ДЗ Обреновац	68,3	28,3	3,4
ДЗ Палилула	79,9	16,0	4,1
ДЗ Раковица	76,5	15,1	8,5
ДЗ Савски венац	74,9	22,4	2,7
ДЗ Сопот	90,0	10,0	0,0
ДЗ Стари град	79,4	16,4	4,3
ДЗ Чукарица	79,2	18,1	2,7

333 студената	61,0	29,9	9,1
333 радника МУП	85,8	10,6	3,5
333 радника ЖС	81,7	16,2	2,1
Укупно	74,0	21,2	4,8

Проценат корисника који сматрају да су способнији да се изборе са својим здравственим проблемима након посете изабраном лекару се смањио у посматраном периоду. Такође је опао и проценат корисника који се не слажу док се проценат корисника који се делимично слажу повећао (Графикон 32).

Графикон 32. Утицај посете на осећај корисника да је способнији да се избори са здравственим проблемима након посете изабраном лекару у периоду 2010-2012. године

Више од четири петине испитаника се прво обраћа своме лекару када има неки здравствени проблем (85,2%). Ова пракса међу корисницима је нарочито присутна у Дому здравља „Сопот“, где се сви корисници обраћају прво свом изабраном лекару (Табела 34), а у високом проценту је заступљена и у домовима здравља: „Барајево“ (93,1%), „Вождовац“ (90,1%), „Гроцка“ (93,4%), 333 радника МУП (90,2%) и 333 радника ЖС (90,2%).

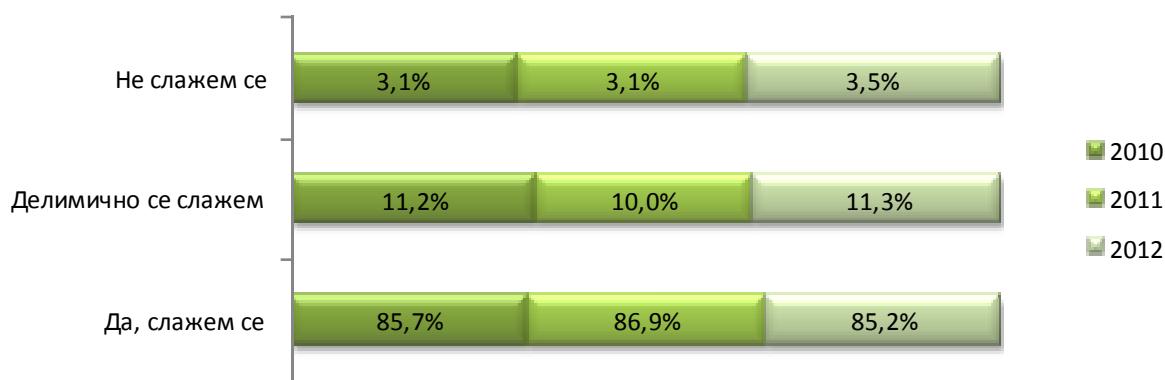
Табела 34. Учесталост обраћања прво изабраном лекару када корисник има неки здравствени проблем

Здравствена установа	Када имам нови здравствени проблем прво идем код свог лекара		
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се
	%	%	%
ДЗ Барајево	93,1	5,6	1,4
ДЗ Вождовац	90,1	7,4	2,5
ДЗ Врачар	83,0	11,8	5,2
ДЗ Гроцка	93,4	5,1	1,5

ДЗ Звездара	79,4	15,8	4,8
ДЗ Земун	80,5	15,2	4,3
ДЗ Лазаревац	89,0	8,7	2,3
ДЗ Младеновац	89,4	7,3	3,3
ДЗ Нови Београд	75,1	18,2	6,7
ДЗ Обреновац	86,1	11,8	2,1
ДЗ Палилула	89,8	7,0	3,2
ДЗ Раковица	85,6	8,1	6,3
ДЗ Савски венац	83,8	13,6	2,6
ДЗ Сопот	100,0	0,0	0,0
ДЗ Стари град	86,7	9,6	3,8
ДЗ Чукарица	85,5	12,3	2,2
333 студената	76,7	19,0	4,3
333 радника МУП	97,2	2,1	0,7
333 радника ЖС	90,2	8,8	1,0
Укупно	85,2	11,3	3,5

Нешто мањи проценат испитаних корисника него претходне године се прво обраћа свом изабраном лекару када има неки здравствени проблем (85,2% 2012. године) (Графикон 33).

Графикон 33. Учесталост обраћања прво изабраном лекару када корисник има неки здравствени проблем у периоду 2010-2012. године

Задовољству корисника доступношћу и приступачношћу здравствене заштите

Када је реч о **задовољству корисника доступношћу и приступачношћу здравствене заштите, онда су радним временом** најзадовољнији корисници службе за здравствену заштиту деце (85,3%), **бројем места у чекаоници** кориснице у служби за здравствену заштиту жена (75,4%), више од трећине испитаника сматра да мора **дugo да чека у чекаоници** - 37,1%, а могућношћу **телефонског саветовања** задовољно је 41,6% корисника у служби за здравствену заштиту одраслих (Табела 35).

Табела 35. Задовољство корисника организационим аспектима рада дома здравља

Изјава	слажем се	делимично се слажем	не слажем се	не знам
задовољан сам радним временом	83,3	12,1	3,2	1,5
преглед је могућ и викендом	68,6	12,6	7,2	11,6
служба је доступна инвалидима	60,8	12,2	5,9	21,0
да бих ишао код специјалисте мора м најпре код свог лекара	81,4	8,7	5,3	4,5
у чекаоници има доволично места за седење	70,0	18,2	9,6	2,2
дugo се чека у чекаоници	37,1	31,8	26,9	4,2
током радног времена могу телефоном да добијем савет од лекара	41,6	20,6	18,0	19,8
кад ми је потребан хитан преглед, могу да га обавим истог дана	73,6	14,7	5,5	6,3
постоји кутија/књига за жалбе и примедбе	69,3	6,5	2,1	22,1
установа има интернет страницу	53,7	5,9	2,3	38,0
установа има доволично медицинске опреме	40,7	14,9	10,1	34,2

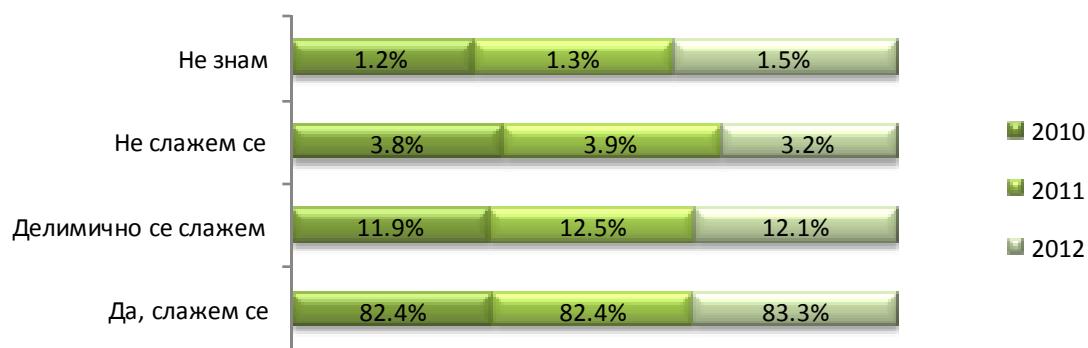
Више од четири петине анкетираних је задовољно **радним временом** дома здравља (83,3%, Табела 35), при чему су то значајно чешће старији корисници (87,0% старијих 70 и више година према 80,2% млађих од 29 година). Посматрајући према установама (Табела 36), радним временом установе најзадовољнији су корисници услуга у домовима здравља „Барајево“ (96,1%) и „Сопот“ (92,3%), а најнезадовољнији корисници услуга 333 радника ЖС (50,0%).

Табела 36. Задовољство корисника радним временом здравствене установе

Здравствена установа	Задовољан сам радним временом			
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	96,1	3,9	0,0	0,0
ДЗ Вождовац	88,4	8,1	1,9	1,6
ДЗ Врачар	84,2	10,1	4,8	0,8
ДЗ Гроцка	89,7	7,9	2,1	0,3
ДЗ Звездара	79,5	15,4	3,4	1,6
ДЗ Земун	78,6	15,0	3,7	2,7
ДЗ Лазаревац	78,8	14,5	5,5	1,2
ДЗ Младеновац	86,3	8,9	4,3	0,5
ДЗ Нови Београд	75,3	17,4	3,9	3,4
ДЗ Обреновац	87,7	9,6	1,9	0,8
ДЗ Палилула	88,6	8,3	2,0	1,1
ДЗ Раковица	82,7	10,2	6,1	1,0
ДЗ Савски венац	86,0	8,9	4,6	,5
ДЗ Сопот	92,3	4,6	1,5	1,5
ДЗ Стари град	87,4	9,3	2,9	0,4
ДЗ Чукарица	87,4	10,2	0,9	1,5
333 студената	73,9	21,2	3,0	1,8
333 радника МУПа	85,5	7,9	5,3	1,3
333 радника ЖС	50,0	44,1	3,5	2,5
Укупно	83,3	12,1	3,2	1,5

Радним временом установа примарне здравствене заштите у 2012. години је био задовољан нешто већи проценат испитаника него у 2011. години. И проценат корисника који нису задовољни радним временом се повећао (Графикон 34).

Графикон 34. Задовољство корисника радним временом установе примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Нешто више од трећине корисника на нивоу примарне здравствене заштите је упознато са могућношћу обављања посете лекару за време викенда (Табела 37). Највећи проценат упознатих корисника је био у ДЗ Барајево (90,4%), а најмањи у 333 ЖС (25,1%) и 333 студената (36,0%).

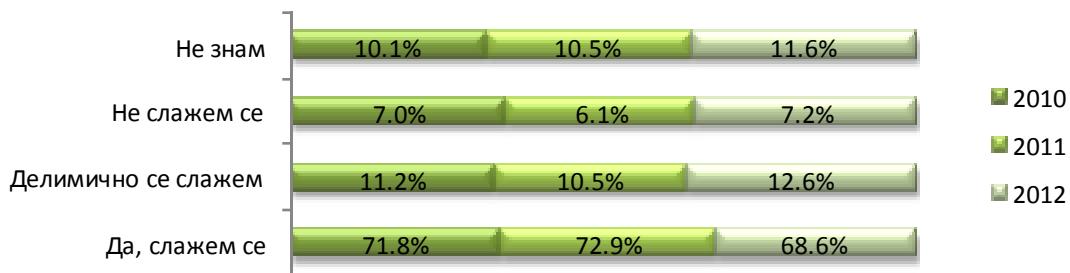
Табела 37. Могућност обављања прегледа викендом у здравственим установама примарне здравствене заштите у Београду

Здравствена установа	Могу да дођем на преглед и викендом ако се разболим			
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се	Не знам
ДЗ Барајево	90,4	6,8	0,0	2,7
ДЗ Вождовац	65,8	9,6	14,5	10,1
ДЗ Врачар	60,0	11,6	9,7	18,7
ДЗ Гроцка	68,3	11,9	12,2	7,6
ДЗ Звездара	65,3	16,1	6,6	12,0
ДЗ Земун	67,2	19,0	4,2	9,5
ДЗ Лазаревац	78,4	10,6	6,5	4,5
ДЗ Младеновац	79,6	8,9	4,7	6,7
ДЗ Нови Београд	63,9	14,0	6,4	15,8
ДЗ Обреновац	83,4	10,6	2,4	3,5
ДЗ Палилула	67,2	8,4	5,3	19,1
ДЗ Раковица	62,9	12,2	10,1	14,7
ДЗ Савски венац	68,2	11,2	5,3	15,4
ДЗ Сопот	87,1	3,2	4,8	4,8
ДЗ Стари град	69,9	5,7	8,9	15,5
ДЗ Чукарица	80,4	9,9	3,0	6,6

333 студената	36,0	17,1	12,8	34,1
333 радника МУП	57,9	5,3	12,0	24,8
333 радника ЖС	25,1	48,1	18,7	8,0
Укупно	68,6	12,6	7,2	11,6

Проценат корисника који сматрају да преглед код изабраног лекара могу да обаве и викендом се смањио у односу на претходну годину, док се проценат осталих одговора незнатно повећао у односу на претходне године (Графикон 35).

Графикон 35. Могућност обављања прегледа викендом у здравственим установама примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Отприлике сваки трећи корисник сматра да се у чекаоници предуго чека на преглед (32,3%), при том су то чешће корисници служби за здравствену заштиту одраслих – 39,4%, старији од 70 година – 37,9% и корисници веома лошег материјалног положаја – 42,4%, као и они који услуге остварују у домовима здравља „Земун“ - 42,1% и у заводима за здравствену заштиту студената (44,5%) и радника Железница Србије (46,7%). (Табела 38)

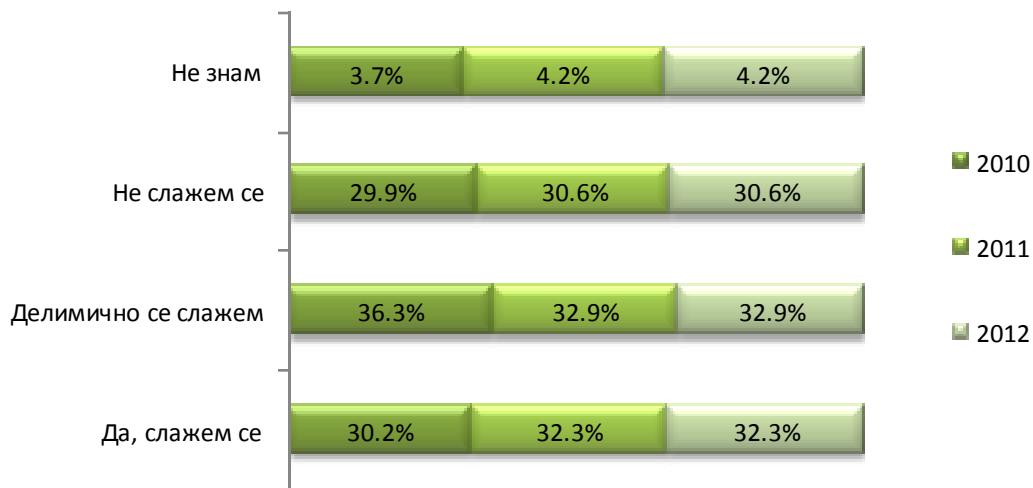
Табела 38. Дужина чекања на преглед изабраног лекара

Здравствена установа	Морам дуго да чекам у чекаоници да посетим свог лекара			
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	26,8	29,3	41,5	2,4
ДЗ Вождовац	25,0	29,9	42,9	2,2
ДЗ Врачар	34,5	31,4	32,0	2,1
ДЗ Гроцка	34,1	31,1	31,1	3,7
ДЗ Звездара	28,5	33,5	30,1	8,0
ДЗ Земун	42,1	28,3	24,1	5,5
ДЗ Лазаревац	32,3	38,7	27,7	1,3
ДЗ Младеновац	40,9	33,3	22,7	3,1
ДЗ Нови Београд	35,2	37,6	21,5	5,8

ДЗ Обреновац	28,1	33,4	35,3	3,2
ДЗ Палилула	37,4	29,1	29,4	4,0
ДЗ Раковица	34,0	27,0	34,5	4,5
ДЗ Савски венац	31,0	38,4	26,7	3,8
ДЗ Сопот	27,5	40,6	27,5	4,3
ДЗ Стари град	24,5	38,6	34,3	2,5
ДЗ Чукарица	24,2	25,6	45,8	4,4
333 студената	44,5	38,5	13,4	3,5
333 радника МУП	36,0	42,0	21,0	1,0
333 радника ЖС	46,7	33,3	14,1	5,9
Укупно	32,3	32,9	30,6	4,2

Исти проценат корисника као и претходних године сматра да мора дugo у чекаоници да чека на преглед (32,3%). Готово исти проценат корисника се делимично слаже или се слаже са тим, исто као и претходних година (Графикон 36).

Графикон 36. Морам дugo да чекам у чекаоници на преглед ког избраног лекара, одговори корисника примарне здравствене заштите у Београду у 2010-2012. године

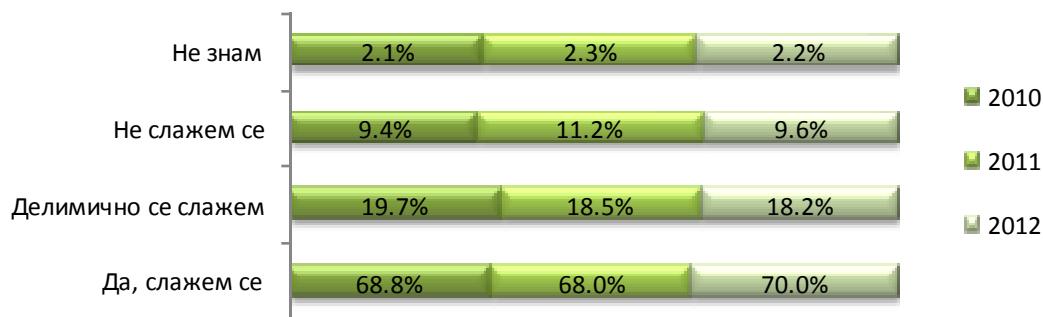
Са изјавом да у чекаоници има **довољно места за седење** слаже се 70,0% испитаних корисника (Табела 39). Највећи проценат корисника који се слажу са овом тврђњом је у ДЗ „Сопот“ (97,8%), а најмањи у ДЗ „Нови Београд“ (53,6%).

Табела 39. Запажања о расположивим местима за седење у чекаоници

Здравствена установа	У чекаоници има довольно места за седење			
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	76,4	11,1	11,1	1,4
ДЗ Вождовац	82,2	10,7	5,8	1,3
ДЗ Врачар	83,5	9,7	3,0	3,7
ДЗ Гроцка	84,4	12,3	2,6	0,7
ДЗ Звездара	63,6	23,1	11,7	1,6
ДЗ Земун	66,7	22,4	7,7	3,2
ДЗ Лазаревац	78,7	12,9	7,1	1,3
ДЗ Младеновац	73,8	14,3	9,5	2,4
ДЗ Нови Београд	53,6	24,6	17,7	4,1
ДЗ Обреновац	56,7	24,4	17,1	1,8
ДЗ Палилула	72,2	17,8	7,3	2,8
ДЗ Раковица	71,1	14,4	12,6	1,8
ДЗ Савски венац	70,9	16,0	12,0	1,1
ДЗ Сопот	91,8	4,9	3,3	0,0
ДЗ Стари град	82,1	13,6	4,3	0,0
ДЗ Чукарица	65,5	17,9	13,5	3,1
333 студената	62,0	30,1	6,1	1,8
333 радника МУП	65,9	23,0	9,6	1,5
333 радника ЖС	67,6	28,7	2,7	1,1
Укупно	70,0	18,2	9,6	2,2

Проценат корисника примарне здравствене заштите у Београду који сматрају да у чекаоници има довольно места за седење се повећао у односу на претходну годину (са 68,0% на 70,0%), док се проценат корисника који се не слажу са овом тврђњом пропорционално смањио (Графикон 37).

Графикон 37. Запажања о расположивим местима за седење у чекаоницима установа примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

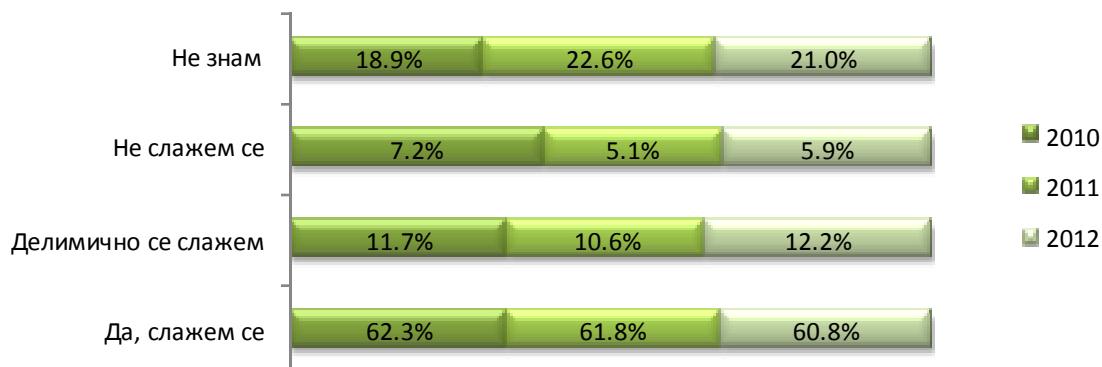
Две трећине испитаника (60,8%) сматра да је примарна здравствена заштита **доступна особама са инвалидитетом**. Највећи проценат позитивних одговора је био у ДЗ „Сопот“ (85,2%), а најмањи у ДЗ „Врачар“ (42,4%) и 333 радника МУП (22,4%) (Табела 40).

Табела 40. Доступност здравствене заштите особама са инвалидитетом

Здравствена установа	Здравствена заштита је доступна инвалидима и особама у колицима			
	Да, слажем се %	Делимично се слажем %	Не слажем се %	Не знам %
ДЗ Барајево	61,7	11,7	13,3	13,3
ДЗ Вождовац	51,0	23,0	6,7	19,2
ДЗ Врачар	42,4	9,8	10,1	37,7
ДЗ Гроцка	67,5	11,0	6,5	15,0
ДЗ Звездара	55,1	12,9	5,4	26,5
ДЗ Земун	51,4	19,2	10,4	19,1
ДЗ Лазаревац	71,7	8,1	3,2	17,0
ДЗ Младеновац	63,8	7,2	7,2	21,8
ДЗ Нови Београд	59,9	13,9	3,4	22,7
ДЗ Обреновац	79,2	9,7	2,6	8,6
ДЗ Палилула	64,5	7,3	3,1	25,1
ДЗ Раковица	54,2	7,2	9,8	28,8
ДЗ Савски венац	61,9	7,3	3,4	27,4
ДЗ Сопот	85,2	0,0	0,0	14,8
ДЗ Стари град	76,1	2,8	2,1	19,0
ДЗ Чукарица	77,2	9,2	1,3	12,4
333 студената	30,9	9,3	11,1	48,8
333 радника МУП	22,4	12,1	21,5	43,9
333 радника ЖС	46,4	26,8	14,2	12,6
Укупно	60,8	12,2	5,9	21,0

Међутим испитаници су у претходним годинам у већем проценту сматрали да је примарна здравствена заштита доступна особама са инвалидитетом (Графикон 38).

Графикон 38. Доступност примарне здравствене заштите у Београду особама са инвалидитетом у периоду 2010-2012. године

Четири петине испитаника је упознато са **процедуром упућивања на преглед код специјалисте** тј. зна да се прво треба јавити изабраном лекару (највише у служби за здравствену заштиту одраслих грађана 84,4% испитаника), 8,7% се делимично слаже, док 4,5% није упознато са процедуром (Табела 41). Највише корисника који не знају да се треба јавити прво изабраном лекару је међу испитаницама у служби за здравствену заштиту жена (9,5%).

Табела 41. Познавање процедуре упућивања на специјалистички преглед

Здравствена установа	Да бих ишао код специјалисте, прво морам да идем код мого лекара			
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	87,7	7,7	4,6	0,0
ДЗ Вождовац	86,5	5,9	4,3	3,3
ДЗ Врачар	83,6	5,9	6,3	4,2
ДЗ Гроцка	88,7	6,4	3,0	1,9
ДЗ Звездара	75,5	12,0	8,0	4,4
ДЗ Земун	77,5	13,6	6,0	2,9
ДЗ Лазаревац	84,1	7,0	7,0	2,0
ДЗ Младеновац	84,4	5,5	5,8	4,3
ДЗ Нови Београд	70,0	11,3	4,0	14,8
ДЗ Обреновац	85,6	9,3	3,6	1,5
ДЗ Палилула	86,4	4,8	6,2	2,6
ДЗ Раковица	83,6	7,1	5,6	3,7
ДЗ Савски венац	75,2	9,1	5,5	10,2
ДЗ Сопот	94,9	1,7	3,4	0,0

ДЗ Стари град	84,6	5,9	6,3	3,3
ДЗ Чукарица	83,1	9,6	3,8	3,5
333 студената	66,7	9,3	11,1	13,0
333 радника МУП	85,6	3,8	7,6	3,0
333 радника ЖС	80,9	15,8	2,2	1,1
Укупно	81,4	8,7	5,3	4,5

У посматраном трогодишњем периоду број корисника који су упознати са процедуром се одржавао на готово истом нивоу, док се проценат корисника који не знају да ли је потребно прво посетити свог изабраног лекара повећао (Графикон 39).

Графикон 39. Познавање процедуре упућивања на специјалистички преглед корисника услуга примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Сваки пети анкетирани корисник сматра да током радног времена не може добити **савет лекара телефоном** или се делимично слаже са том могућношћу или не зна да је то могуће, док мање од половине испитних сматра да је разговор телефоном са изабраним лекаром у току радног времена могућ (Табела 42).

Највећи проценат корисника који је упознат са овом могућношћу су корисници службе за здравствену заштиту одраслих (46,9%), а најмањи кориснице службе за здравствену заштиту жена (31,0%) међу којима је и највећи проценат који не знају за ову могућност (26,2% испитаних корисница).

Посматрајући резултате по здравственим установама уочава се да је највећи проценат упознатих корисника у ДЗ „Сопот“ (75,9%) и 333 радника ЖС (72%), а најмањи у 333 студената само 6,1% и где половина испитаних и не зна да ова могућност постоји (Табела 42).

Табела 42. Познавање могућности добијања савета лекара телефоном у току радног времена

Здравствена установа	У току радног времена могу лако да разговарам са лекаром телефоном и добијем савет			
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	55,1	21,7	11,6	11,6
ДЗ Вождовац	42,8	28,2	14,2	14,8
ДЗ Врачар	34,8	15,8	21,2	28,2
ДЗ Гроцка	54,9	14,5	14,1	16,5
ДЗ Звездара	34,9	18,4	25,0	21,8
ДЗ Земун	34,4	21,0	22,4	22,3
ДЗ Лазаревац	41,9	20,3	18,9	18,9
ДЗ Младеновац	45,1	13,1	22,0	19,8
ДЗ Нови Београд	29,2	17,3	23,3	30,2
ДЗ Обреновац	39,5	36,9	13,7	9,9
ДЗ Палилула	55,0	13,6	15,4	16,0
ДЗ Раковица	46,7	11,1	18,5	23,7
ДЗ Савски венац	43,9	26,4	11,4	18,3
ДЗ Сопот	75,9	5,2	8,6	10,3
ДЗ Стари град	42,5	16,6	21,0	19,9
ДЗ Чукарица	46,8	23,5	13,4	16,3
333 студената	6,1	14,0	29,9	50,0
333 радника МУП	51,9	5,4	18,6	24,0
333 радника ЖС	72,0	18,3	2,2	7,5
Укупно	41,6	20,6	18,0	19,8

Резултати истраживања су и у претходним годинама показали сличне резултате у погледу информисаности корисника о могућности да у радно време телефоном разговарају са својим лекаром (Графикон 40).

Графикон 40. Познавање могућности добијања савета лекара телефоном у току радног времена у установама примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Могућношћу да обаве преглед истог дана, уколико је хитан, задовољно је 75,2% корисника опште медицине, 76,2% на педијатрији и 65,7% на гинекологији, као и 78,1% старијих од 70 година. Корисници услуга у Дому здравља „Барајево“ се у највећем проценту слажу са тим (91,9%). Насупрот томе, нешто више од половине (52,1%) корисника услуга 333 студената сматра да преглед истог дана не може да оствари ни у случају хитности. (Табела 43).

Табела 43. Познавање могућности обављања прегледа у току истог дана уколико је хитан

Здравствена установа	Када дођем и хитно ми треба преглед лекара то могу да			
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	91,9	4,1	1,4	2,7
ДЗ Вождовац	79,6	9,4	4,6	6,4
ДЗ Врачар	69,5	13,7	7,9	8,9
ДЗ Гроцка	85,3	10,4	2,3	1,9
ДЗ Звездара	69,5	16,0	7,8	6,8
ДЗ Земун	65,4	18,6	8,9	7,1
ДЗ Лазаревац	76,3	12,2	6,4	5,1
ДЗ Младеновац	75,6	11,0	6,3	7,1
ДЗ Нови Београд	67,4	16,4	6,0	10,2
ДЗ Обреновац	67,5	25,2	4,3	3,0
ДЗ Палилула	79,5	11,2	4,5	4,7

ДЗ Раковица	75,1	12,1	5,1	7,7
ДЗ Савски венац	79,5	12,9	2,7	4,9
ДЗ Сопот	86,7	5,0	1,7	6,7
ДЗ Стари град	77,3	10,0	6,3	6,5
ДЗ Чукарица	78,2	14,8	2,9	4,1
333 студената	52,1	22,4	8,5	17,0
333 радника МУП	76,9	12,7	3,0	7,5
333 радника ЖС	79,9	14,9	2,1	3,1
Укупно	73,6	14,7	5,5	6,3

У посматраном трогодишњем периоду уочава се да је број корисника који сматрају да је могуће обавити преглед у току истог дана у случају хитности у 2012. години нешто мањи у односу на претходну годину, док је број оних који се делимично слажу или се не слажу са овом могућношћу порастао у односу на 2011. годину (Графикон 41).

Графикон 41. Познавање могућности обављања прегледа у току истог дана уколико је хитан у установама примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Свега половина корисника је упозната са тим да здравствена установа има своју **интернет страницу** (53,7%) (Табела 44), готово сваки трећи не може да процени да ли установа располаже са доволно **медицинске опреме** (34,2%), а готово сваком четвртом (22,1%) није познато да постоје **кутије за примедбе и жалбе пацијената**.

Да здравствена установа има интернет презентацију у највећем проценту су упознати корисници услуга 333 студената (75,2%) и ДЗ „Стари град“ (70,3%), а најмање корисници ДЗ „Младеновац“ (31,2%) (Табела 44).

Табела 44. Упознатост корисника са постојањем интернет презентације здравствених установа

Здравствена установа	Установа има своју интернет страницу			
	Да, слажем %	Делимично се слажем %	Не слажем %	Не знам %
ДЗ Барајево	60,0	3,3	5,0	31,7
ДЗ Вождовац	64,6	4,0	1,9	29,5
ДЗ Врачар	48,2	3,7	2,6	45,5
ДЗ Гроцка	64,0	4,0	1,2	30,8
ДЗ Звездара	34,4	7,3	2,9	55,3
ДЗ Земун	37,8	9,2	4,0	49,1
ДЗ Лазаревац	33,6	5,2	4,8	56,4
ДЗ Младеновац	31,2	4,7	2,3	61,8
ДЗ Нови Београд	48,2	6,2	3,9	41,7
ДЗ Обреновац	62,6	7,8	1,6	28,0
ДЗ Палилула	59,0	3,9	0,6	36,5
ДЗ Раковица	49,2	2,6	3,4	44,7
ДЗ Савски венац	64,7	4,0	0,6	30,8
ДЗ Сопот	51,9	1,9	3,7	42,6
ДЗ Стари град	70,3	1,6	1,4	26,8
ДЗ Чукарица	63,6	10,7	1,2	24,5
333 студената	75,2	3,6	1,8	19,4
333 радника МУП	48,7	0,0	4,4	46,9
333 радника ЖС	69,3	8,5	0,0	22,2
Укупно	53,7	5,9	2,3	38,0

Међутим у посматраном трогодишњем периоду повећао се проценат корисника који су упознати са постојањем интернет презентације са 44,5% у 2010. години на 63,7% у 2012. години (Графикон 42), док се проценат корисника који не знају или мисле да интернет странице не постоји смањио.

Графикон 42. Упознатост корисника са постојањем интернет презентације здравствених установа примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Мање од половине корисника сматра да здравствена установа има **довољно медицинске опреме** (40,7%) и још око 15% се делимично слаже са тим (Табела 45). Највећи проценат корисника који сматра да њихова здравствена установа немаовољно опреме је у ДЗ „Лазаревац“ (22%) и ДЗ „Барајево“ (20,8%). Више од половине корисника домова здравља: „Вождовац“, „Гроцка“, „Обреновац“, „Чукарица“ и 333 радника ЖС сматра да ове установе имајуовољно опреме (Табела 45).

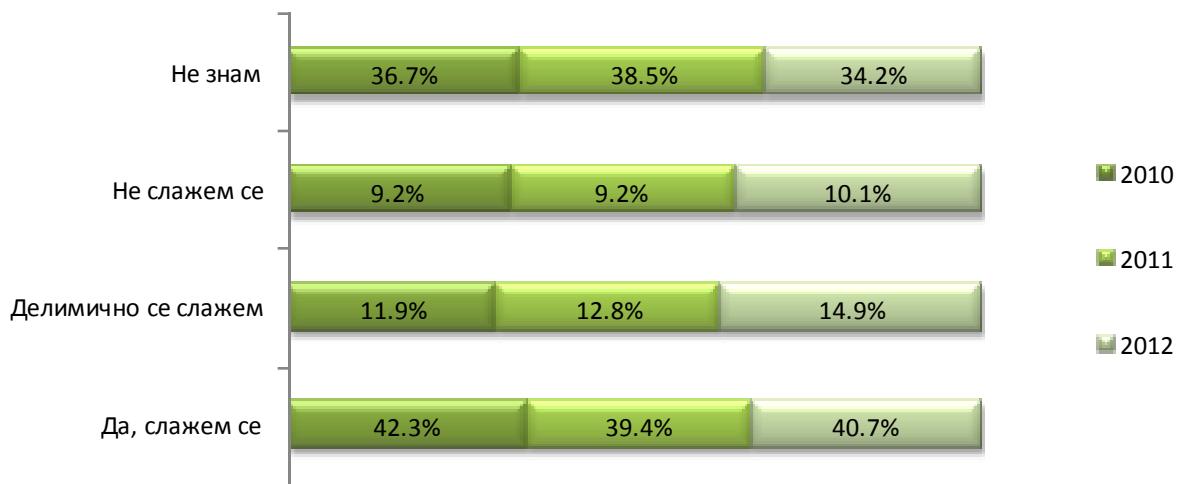
Табела 45. Процена корисника о постојањуовољно опреме у здравственој установи

Здравствена установа	Установа имаовољно медицинске опреме			
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	30,6	25,0	20,8	23,6
ДЗ Вождовац	56,5	11,3	5,7	26,5
ДЗ Врачар	27,0	15,3	10,5	47,2
ДЗ Гроцка	53,8	12,7	15,0	18,5
ДЗ Звездара	21,9	14,9	12,3	50,9
ДЗ Земун	32,0	17,7	10,1	40,2
ДЗ Лазаревац	29,3	15,1	22,0	33,6
ДЗ Младеновац	32,0	11,6	12,9	43,6
ДЗ Нови Београд	28,0	19,1	14,1	38,7

ДЗ Обреновац	51,7	14,8	11,5	22,0
ДЗ Палилула	40,9	13,2	7,8	38,1
ДЗ Раковица	40,9	10,2	9,8	39,0
ДЗ Савски венац	40,4	12,2	8,3	39,1
ДЗ Сопот	39,3	12,5	16,1	32,1
ДЗ Стари град	49,2	13,1	5,7	31,9
ДЗ Чукарица	53,3	19,5	7,2	19,9
333 студената	29,3	14,6	8,5	47,6
333 радника МУП	36,2	11,0	10,2	42,5
333 радника ЖС	67,9	12,6	,0	19,5
Укупно	40,7	14,9	10,1	34,2

Посматрајући одговоре на ово питање од 2010. године, може се закључити да се повећао број корисника који се делимично слажу или се не слажу са овом тврдњом, док се проценат корисника који се слажу мењао без значајних осцилација (Графикон 43).

Графикон 43. Процена корисника о постојању довољно опреме у установама примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

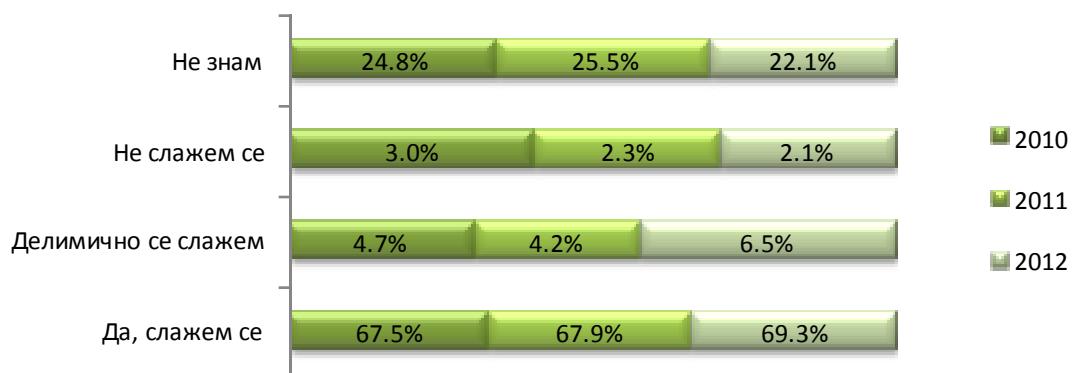
Више од 20% испитаника не зна да постоји **кутија за жалбе и примедбе** у здравственој установи, а највећи проценат их је у Заводу за здравствену заштиту студената (44,5%) и Заводу за здравствену заштиту радника МУП (41,0%), као и у Дому здравља „Звездара“ (37,2%). Највећи број испитаника који зна да постоји кутија за жалбе и примедбе је у домовима здравља „Сопот“ (93,2%) и „Гроцка“ (90,4%). (Табела 46).

Табела 46. Познавање могућности и начина подношења жалби и примедби

Здравствена установа	Постоји кутија за жалбе и примедбе			
	Да, слажем се	Делимично се слажем	Не слажем се	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	86,4	3,0	1,5	9,1
ДЗ Вождовац	83,1	3,9	1,3	11,7
ДЗ Врачар	70,2	2,5	2,0	25,4
ДЗ Гроцка	90,4	2,7	1,1	5,7
ДЗ Звездара	53,7	6,5	2,6	37,2
ДЗ Земун	58,2	11,0	3,6	27,2
ДЗ Лазаревац	68,9	4,3	3,0	23,8
ДЗ Младеновац	76,3	2,2	1,5	20,0
ДЗ Нови Београд	60,8	7,7	2,6	28,8
ДЗ Обреновац	75,5	9,4	2,9	12,2
ДЗ Палилула	64,4	4,6	1,4	29,6
ДЗ Раковица	74,4	3,7	2,6	19,3
ДЗ Савски венац	70,1	5,0	0,8	24,0
ДЗ Сопот	93,2	0,0	0,0	6,8
ДЗ Стари град	67,9	2,9	1,6	27,6
ДЗ Чукарица	75,0	11,9	1,3	11,8
333 студената	43,3	8,5	3,7	44,5
333 радника МУП	53,3	1,6	4,1	41,0
333 радника ЖС	77,1	8,9	0,0	14,1
Укупно	69,3	6,5	2,1	22,1

У односу на претходни период, уочава се пораст броја корисника у 2012. години који су упознати са могућностима и начином подношења жалби и примедби на рад здравствене установе, са 67,5% у 2010. години на 69,3% у 2012. години (Графикон 44).

Графикон 44. Познавање могућности и начина подношења жалби и примедби на рад установа примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Плаћања услуга здравствене заштите

У вези **плаћања услуга здравствене заштите**, већина испитаника сматра да су прегледи код изабраног лекара (59,3%), специјалистички прегледи по упуту изабраног лекара (48,1%) и прегледи беба у саветовалишту (51,5%) **бесплатни**, а да се за лекове или инјекције плаћа **партиципација** (44,7%). Највећу недоумицу испитаници су имали код кућних посета лекара (55,2% није знало да ли се плаћају).

Највећи проценат испитаника који сматра да је преглед изабраног лекара бесплатан је у Заводу за здравствену заштиту студената (97,6%), док је најмањи у Заводу за здравствену заштиту радника Железница Србије (26,9%) (Табела 47).

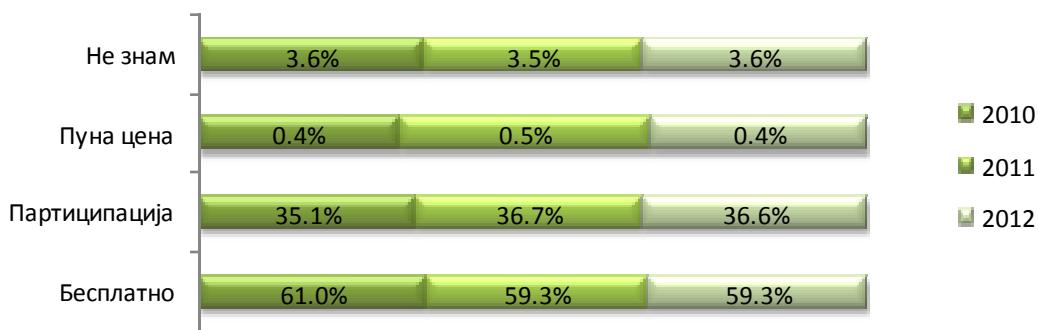
Табела 47. Да ли је преглед изабраног лекара бесплатан?

Здравствена установа	Услуга је бесплатна или морате да платите			
	Бесплатно	Партиципација	Пуна цена	Не знам
ДЗ Барајево	76,0	22,7	0,0	1,3
ДЗ Вождовац	48,9	48,1	0,1	2,9
ДЗ Врачар	61,7	34,4	0,4	3,5
ДЗ Гроцка	68,9	28,2	0,0	3,0
ДЗ Звездара	60,2	35,6	1,1	3,2
ДЗ Земун	57,2	39,1	0,8	2,9
ДЗ Лазаревац	70,0	25,6	0,3	4,1

ДЗ Младеновац	76,1	19,7	0,7	3,5
ДЗ Нови Београд	49,1	45,6	0,1	5,2
ДЗ Обреновац	59,9	36,6	0,0	3,5
ДЗ Палилула	65,5	31,6	0,2	2,7
ДЗ Раковица	70,6	25,8	0,7	3,0
ДЗ Савски венац	57,0	34,8	0,9	7,3
ДЗ Сопот	66,2	23,5	0,0	10,3
ДЗ Стари град	63,1	32,1	0,4	4,4
ДЗ Чукарица	50,5	45,3	0,7	3,5
333 студената	97,6	0,0	0,0	2,4
333 радника МУП	52,9	43,8	0,7	2,6
333 радника ЖС	26,9	72,1	0,0	1,0
Укупно	59,3	36,6	0,4	3,6

Посматрајући трогодишњи период, уочава се да исти проценат испитаника сматра да је преглед изабраног лекара бесплатан као и у 2011. години, али нешто мање него у 2010. години. Број испитаника у 2012. години који сматрају да се плаћа партиципација за преглед изабраног лекара на нивоу је 2011. године, а нешто већи у односу на 2010. годину (Графикон 45.)

Графикон 45. Да ли је преглед изабраног лекара бесплатан, одговори корисника примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

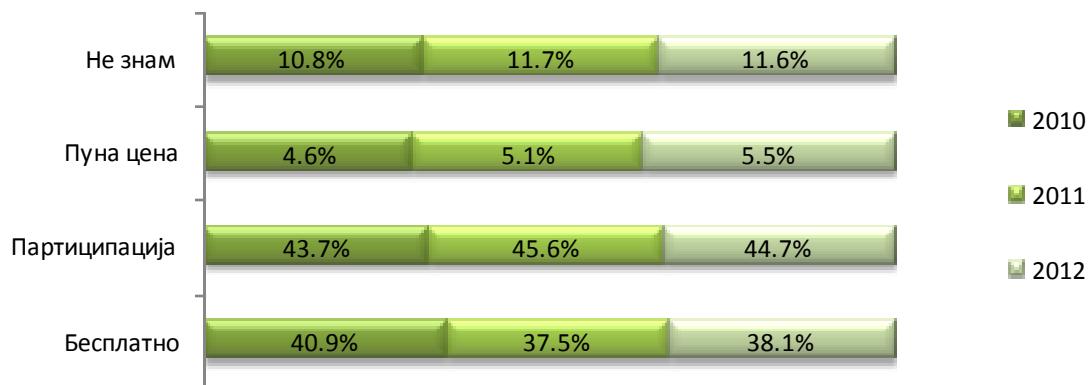
Готово половина испитаника сматра да се **плаћа партиципација за лекове или инјекције** које препише изабрани лекар, а највише испитаника код којих је присутно овакво мишљење има у Заводу за здравствену заштиту Железница Србије (77,4%) и Дому здравља „Вождовац“ (57,8%). Готово трећина испитаника у Заводу за здравствену заштиту студената (28,3%) не зна да ли су лекови или инјекције које препише изабрани лекар бесплатни. (Табела 48).

Табела 48. Да ли су лекови или инјекције које препише изабрани лекар бесплатани?

Здравствена установа	Услуга је бесплатна или морате да платите			
	Бесплатно	Партиципација	Пуна цена	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	57,1	35,7	2,9	4,3
ДЗ Вождовац	28,4	57,8	4,9	8,9
ДЗ Врачар	34,9	43,4	7,5	14,2
ДЗ Гроцка	48,5	37,9	5,5	8,1
ДЗ Звездара	31,2	47,0	9,2	12,6
ДЗ Земун	43,4	45,1	3,2	8,3
ДЗ Лазаревац	47,3	30,5	9,5	12,7
ДЗ Младеновац	50,7	32,5	6,9	9,9
ДЗ Нови Београд	28,4	42,4	8,0	21,3
ДЗ Обреновац	45,2	40,8	4,4	9,6
ДЗ Палилула	39,9	47,2	4,1	8,8
ДЗ Раковица	49,5	35,6	5,0	10,0
ДЗ Савски венац	36,0	40,8	4,0	19,3
ДЗ Сопот	41,5	35,8	3,8	18,9
ДЗ Стари град	38,3	41,5	6,1	14,0
ДЗ Чукарица	36,6	51,9	3,5	8,0
333 студената	31,3	30,1	10,2	28,3
333 радника МУП	28,1	51,1	8,9	11,9
333 радника ЖС	21,1	77,4	0,5	1,1
Укупно	38,1	44,7	5,5	11,6

У поређењу са претходном годином, број испитаника који сматра да су лекови или инјекције које препише изабрани лекар бесплатни се повећао, а број оних који сматра да се плаћа партиципација на ову услугу се смањио (Графикон 46).

Графикон 46. Да ли су лекови или инјекције које препише изабрани лекар бесплатани, одговори корисника примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Готово половина испитаника (48,1%) сматра да је **преглед специјалисте код кога их упути изабрани лекар бесплатан**, а ово мишљење је нарочито присутно у Дому здравља „Барајево“ (69,6%). Три четвртине корисника Завода за здравствену заштиту радника ЖС (73,7%) и више од половине испитаника у Дому здравља „Вождовац“ (54,3%) мишљења су да се плаћа партиципација на преглед специјалисте код кога их упути изабрани лекар (Табела 49).

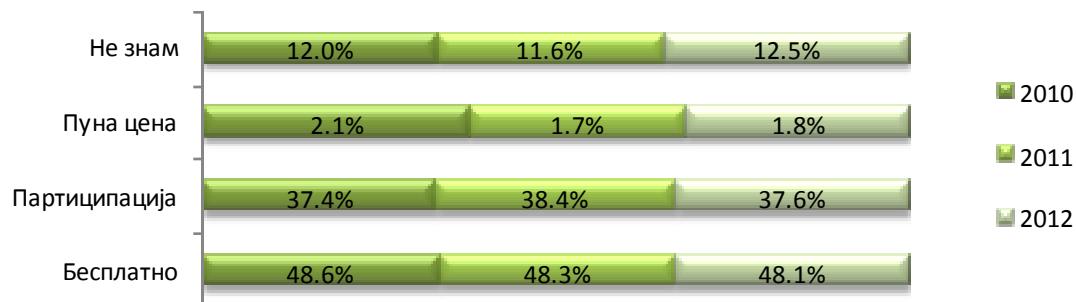
Табела 49. Да ли су прегледи специјалисте код кога вас упути изабрани лекари бесплатани?

Здравствена установа	Услуга је бесплатна или морате да платите			
	Бесплатно	Партиципација	Пуна цена	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	69,6	26,1	0,0	4,3
ДЗ Вождовац	35,6	54,3	1,2	8,9
ДЗ Врачар	47,4	28,0	2,3	22,2
ДЗ Гроцка	55,9	30,4	2,7	11,0
ДЗ Зvezдара	47,2	37,8	2,6	12,4
ДЗ Земун	53,0	36,1	1,6	9,3
ДЗ Лазаревац	59,5	23,8	4,5	12,2
ДЗ Младеновац	63,7	23,4	2,3	10,7
ДЗ Нови Београд	35,4	40,8	1,1	22,8
ДЗ Обреновац	53,2	39,1	1,5	6,2
ДЗ Палилула	50,5	40,4	0,8	8,3
ДЗ Раковица	56,0	28,9	2,2	13,0
ДЗ Савски венац	43,4	27,8	1,5	27,2
ДЗ Сопот	53,8	25,0	3,8	17,3
ДЗ Стари град	51,8	34,0	1,9	12,2
ДЗ Чукарица	44,7	46,3	1,3	7,7

333 студената	64,5	3,0	3,0	29,5
333 радника МУП	35,6	48,5	3,0	12,9
333 радника ЖС	23,1	73,7	0,0	3,2
Укупно	48,1	37,6	1,8	12,5

У посматраном трогодишњем периоду, број испитаника у 2012. години који сматрају да се плаћа партиципација на преглед специјалисте код кога их упути изабрани лекар је нешто мањи у односу на 2011. годину, док се број испитаника који не знају да ли је ова услуга бесплатна повећао у односу на претходну годину (Графикон 47).

Графикон 47. Да ли су прегледи специјалисте код кога вас упути изабрани лекар бесплатни, одговори корисника примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Више од половине испитаника не зна да ли се кућне посете лекара плаћају (55,2%), а ово мишљење је нарочито присутно у Заводу за здравствену заштиту радника МУП (76,5%). Више од половине испитаника у Дому здравља „Барајево“ сматра да је ова услуга бесплатна (52,5%) (Табела 50)

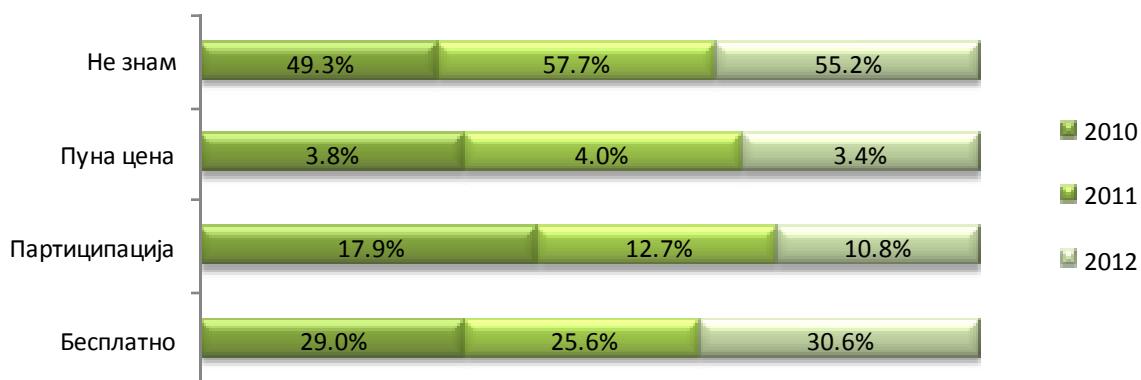
Табела 50. Да ли су кућне посете вашег лекара бесплатне?

Здравствена установа	Услуга је бесплатна или морате да платите			
	Бесплатно	Партиципација	Пуна цена	Не знам
	%	%	%	%
ДЗ Барајево	52,5	18,6	0,0	28,8
ДЗ Вождовац	38,9	24,8	2,5	33,8
ДЗ Врачар	19,5	5,9	4,9	69,7
ДЗ Гроцка	40,2	12,7	2,0	45,1
ДЗ Звездара	25,8	7,6	4,4	62,1
ДЗ Земун	36,4	9,5	2,9	51,2
ДЗ Лазаревац	45,2	3,0	5,0	46,8
ДЗ Младеновац	31,6	5,4	5,4	57,6

ДЗ Нови Београд	15,5	7,3	3,6	73,6
ДЗ Обреновац	33,5	5,9	1,7	58,9
ДЗ Палилула	33,4	7,9	4,1	54,6
ДЗ Раковица	34,1	12,3	4,6	49,0
ДЗ Савски венац	18,4	5,1	4,7	71,8
ДЗ Сопот	40,8	0,0	0,0	59,2
ДЗ Стари град	25,5	6,5	4,1	63,9
ДЗ Чукарица	33,9	26,0	3,2	36,9
333 студената	6,7	5,5	5,5	82,4
333 радника МУП	14,7	7,8	1,0	76,5
333 радника ЖС	43,7	3,5	0,0	52,8
Укупно	30,6	10,8	3,4	55,2

У посматраном трогодишњем периоду, уочава се знатан пораст броја испитаника који не знају да ли су кућне посете лекара бесплатне, као и знатно смањење броја испитаника који сматрају да се плаћа партиципација на ову услугу. Број испитаника који сматрају да је ова услуга бесплатна, као и број оних који сматрају да се плаћа пуна цена ове услуге се мењао уз незнатне осцилације током година (Графикон 48).

Графикон 48. Да ли су кућне посете вашег лекара бесплатне, одговори корисника примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

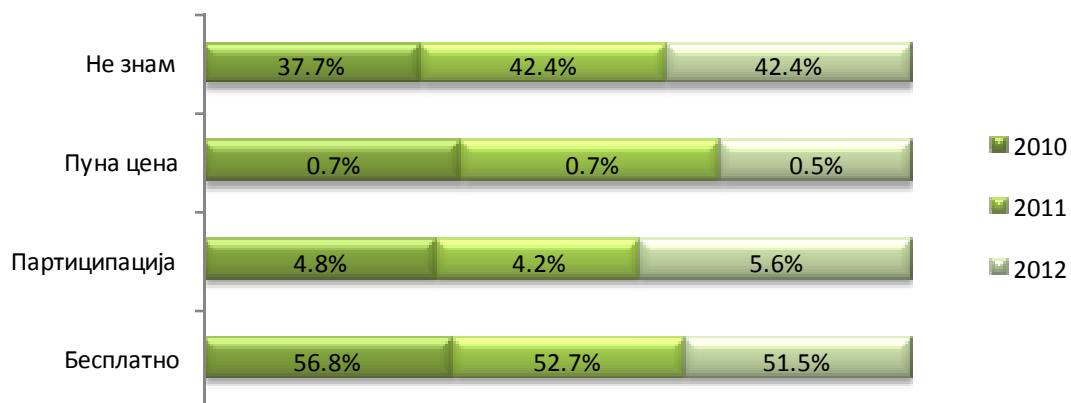
Више од половине испитаника сматра да су **прегледи беба или малог детета бесплатни** (51,5%), а ово мишљење је највише присутно у Дому здравља „Барајево“ (82,8%). Одговор на ово питање не зна 42,4% испитаника, а највише их је у Заводу за здравствену заштиту студената (83,0%) (Табела 51).

Табела 51. Да ли су прегледи беба или малог детета бесплатни?

Здравствена установа	Услуга је бесплатна или морате да платите			
	Бесплатно %	Партиципација %	Пуна цена %	Не знам %
ДЗ Барајево	82,8	5,2	0,0	12,1
ДЗ Вождовац	59,3	10,3	0,3	30,1
ДЗ Врачар	42,2	2,7	0,8	54,2
ДЗ Гроцка	54,7	4,4	0,6	40,3
ДЗ Звездара	57,2	3,6	0,6	38,5
ДЗ Земун	54,1	5,4	1,0	39,5
ДЗ Лазаревац	71,1	1,3	0,0	27,6
ДЗ Младеновац	58,1	5,3	0,3	36,3
ДЗ Нови Београд	37,3	3,5	0,8	58,4
ДЗ Обреновац	50,5	4,3	0,1	45,0
ДЗ Палилула	50,8	3,8	0,3	45,1
ДЗ Раковица	58,3	4,9	0,8	36,0
ДЗ Савски венац	39,8	2,3	0,3	57,6
ДЗ Сопот	67,3	0,0	0,0	32,7
ДЗ Стари град	56,7	3,4	0,7	39,2
ДЗ Чукарица	49,6	15,9	0,3	34,1
333 студената	14,5	1,8	0,6	83,0
333 радника МУП	37,4	3,3	1,1	58,2
333 радника ЖС	56,7	5,2	0,0	38,1
Укупно	51,5	5,6	0,5	42,4

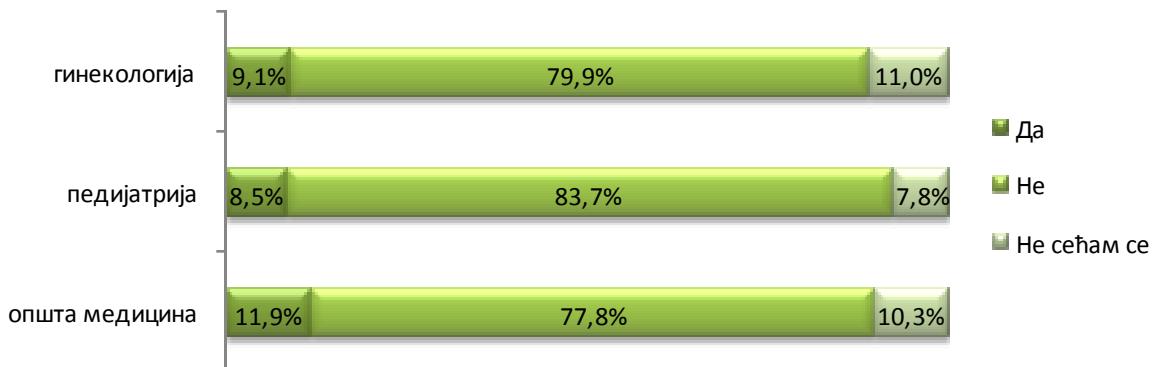
Од 2010. године значајно је опао број корисника који сматра да су прегледи беба или малог детета бесплатни, а повећао се број оних који не знају да ли је ова услуга бесплатна. Незнатно се повећао и број испитаника који сматрају да се за ову услугу плаћа партиципација (Графикон 49).

Графикон 49. Да ли су прегледи беба или малог детета бесплатни, одговори корисника примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Готово сваки десети корисник је током године која је претходила истраживању **одустао од посете лекару или је одложио због недостатка новца** (10,4%), чешће у служби за здравствену заштиту одраслих (11,9%), што је више у односу на претходну годину (10,6%). (Графикон 50)

Графикон 50. Одлагање посете лекару због недостатка новца у 2012. години, по службама

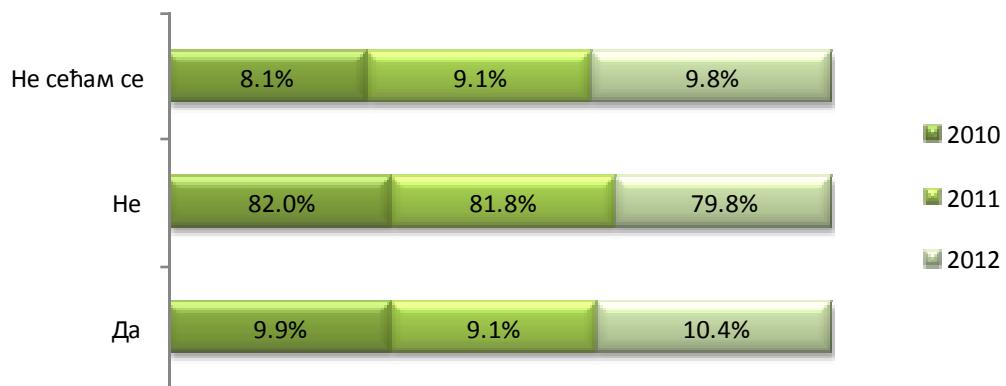
Међу корисницима који су због недостатка новца од посете лекару одустали или су је одложили, најбројније су особе које свој материјални положај оцењују као веома лош (29,2%), низег образовног нивоа (19,2% корисника без потпуне основне школе и 13,2% оних са основним образовањем) и корисници старости 70 и више година (12,8%). Посматрано по здравственим установама у којима остварују здравствену заштиту, највише их је у Дому здравља „Вождовац“ (21,3%), а најмање у домовима здравља „Барајево“ (2,6%) и „Савски венац“ (4,6%) (Табела 52).

Табела 52. Одлагање посете лекару због недостатка новца

Здравствена установа	Да ли се у протеклих годину десило да нисте отишли на преглед код свог лекара или сте га одложили јер нисте могли платити преглед или лекове?		
	Да	Не	Не сећам се
	%	%	%
ДЗ Барајево	2,6	88,5	9,0
ДЗ Вождовац	21,3	72,3	6,4
ДЗ Врачар	9,2	84,7	6,1
ДЗ Гроцка	10,7	81,7	7,6
ДЗ Звездара	12,6	72,1	15,4
ДЗ Земун	9,8	83,1	7,1
ДЗ Лазаревац	8,9	81,9	9,2
ДЗ Младеновац	13,4	79,8	6,8
ДЗ Нови Београд	7,6	79,2	13,2
ДЗ Обреновац	8,5	82,7	8,8
ДЗ Палилула	12,3	79,2	8,5
ДЗ Раковица	11,1	82,6	6,2
ДЗ Савски венац	4,6	83,2	12,2
ДЗ Сопот	11,8	80,9	7,4
ДЗ Стари град	7,0	87,2	5,7
ДЗ Чукарица	8,2	71,2	20,6
333 студената	11,2	76,9	11,8
333 радника МУП	9,0	84,5	6,5
333 радника ЖС	5,4	87,1	7,4
Укупно	10,4	79,8	9,8

У односу на претходне године, број корисника којима новац није био разлог одлагања посете се смањио (са 82,0% 2010. године на 79,8% 2012. године), док се број оних који су посету одложили незнатно повећао, на 10,4% (Графикон 51).

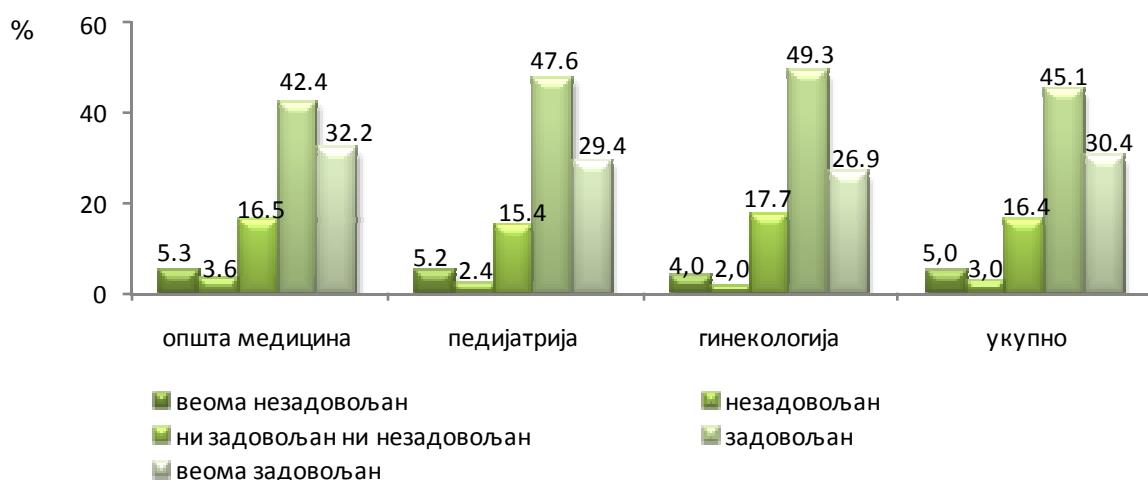
Графикон 51. Одлагање посета лекару због недостатка новца на нивоу примарне здравствене заштите у Београду у периоду 2010-2012. године

Укупно задовољство корисника квалитетом рада примарне здравствене заштите у Београду

Уколико се узму у обзир сви горе анализирани аспекти здравствене заштите скоро четири петине анкетираних корисника је у целини задовољно (45,1% задовољно и 30,4% веома задовољно) примарном здравственом заштитом, при чему их је значајно више задовољних у службама за здравствену заштиту деце (77,0%) него у службама за здравствену заштиту одраслих грађана (74,6%, Графикон 52).

Графикон 52. Задовољство корисника примарном здравственом заштитом по службама

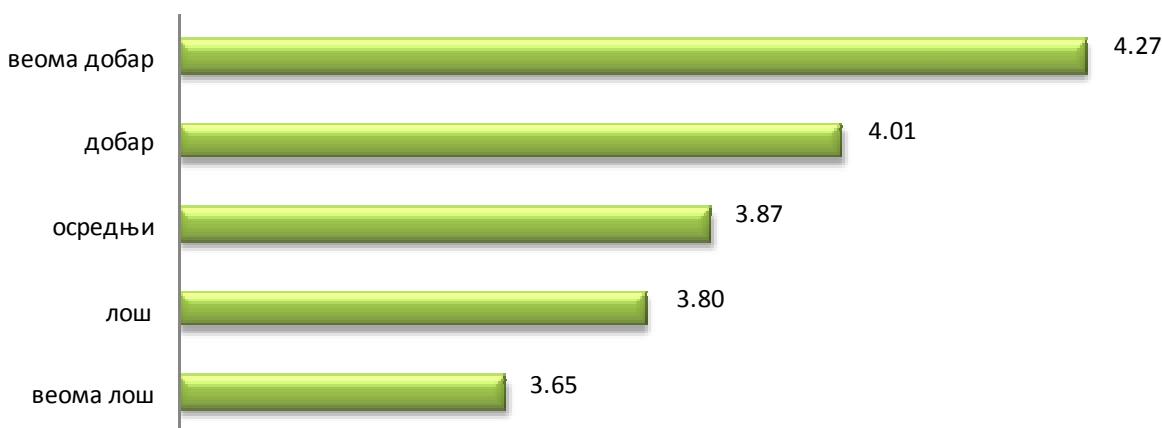

Исказано просечном оценом на скали од 1 до 5 (1 – веома незадовољан, 5 – веома задовољан), **просечна оцена задовољства корисника примарном**

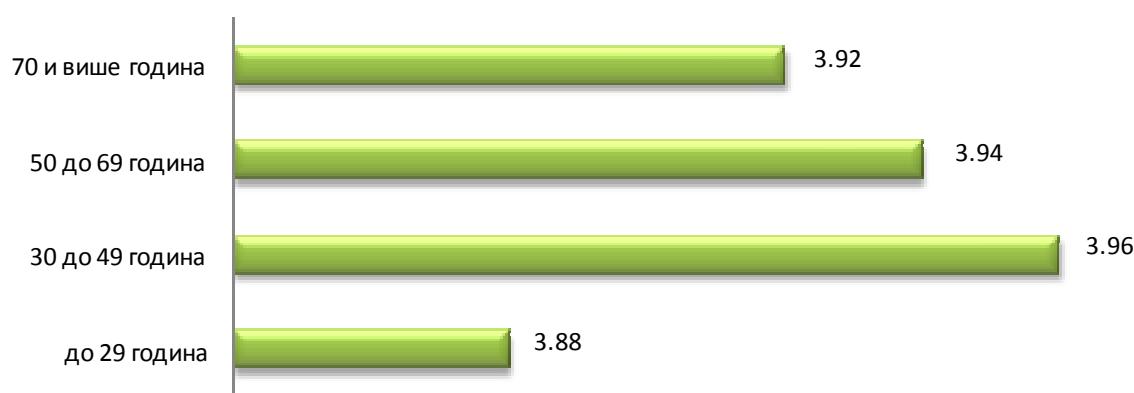
здравственом заштитом оцењена је као „задовољан/а“ 3,93, готово једнако у свим службама (корисници службе за здравствену заштиту деце - 3,94, следе службе за здравствену заштиту жена - 3,93 и одраслих грађана - 3,92).

Просечна оцена задовољства значајно се повећава са побољшањем материјалног положаја корисника (Графикон 53), а када су у питању добне групе корисника, мање су задовољни млађи (29 и мање година) и старији (70 и више година), што је различито у односу на претходну годину када је задовољство корисника расло са њиховим старењем (Графикон 54).

Графикон 53. Просечна оцена задовољства корисника различитог материјалног положаја примарном здравственом заштитом

Графикон 54. Просечна оцена задовољства корисника различите старости примарном здравственом заштитом

Табела 53. Задовољство корисника примарном здравственом заштитом у Београду у 2012. години по установама

Здравствена установа	Задовољство здравственом заштитом у овој служби				
	Веома незадовољан	Незадовољан	Ни незадовољан ни задовољан	Задовољан	Веома задовољан
	%	%	%	%	%
ДЗ Барајево	2,6	1,3	10,4	31,2	54,5
ДЗ Вождовац	4,7	2,1	14,0	40,8	38,5
ДЗ Врачар	7,0	3,4	19,0	43,0	27,6
ДЗ Гроцка	5,0	2,5	17,8	33,6	41,1
ДЗ Звездара	3,5	3,3	23,6	48,8	20,9
ДЗ Земун	3,8	5,8	25,5	48,1	16,9
ДЗ Лазаревац	3,4	3,7	18,6	41,0	33,2
ДЗ Младеновац	7,1	4,3	18,0	43,3	27,3
ДЗ Нови Београд	3,1	4,7	19,2	41,2	31,8
ДЗ Обреновац	5,0	2,7	15,6	58,2	18,6
ДЗ Палилула	8,0	3,0	10,4	43,5	35,1
ДЗ Раковица	8,9	2,3	15,5	44,4	28,9
ДЗ Савски венац	7,1	1,4	9,4	48,4	33,7
ДЗ Сопот	5,6	1,4	2,8	50,7	39,4
ДЗ Стари град	5,0	2,0	11,4	39,7	41,9
ДЗ Чукарица	3,7	1,2	13,6	38,4	43,1
333 студената	4,2	2,4	21,4	60,1	11,9
333 радника МУПа	9,4	0,6	9,4	50,3	30,2
333 радника ЖС	2,5	0,0	4,9	62,6	30,0
Укупно	5,0	3,0	16,4	45,1	30,4

Просечна оцена задовољства корисника примарном здравственом заштитом у здравственим установама у Београду се у односу на претходне две године незнатно смањила (са 4,0 на 3,93) (Табела 52). Највећи пораст задовољства уочава се у Дому здравља „Барајево“ (са 4,08 у 2011. години на 4,34 у 2012. години) и 333 радника ЖС (са 3,89 у 2011. години на 4,18 у 2012. години), док се највеће смањење задовољства уочава у Дому здравља „Земун“ (са 4,00 у 2011. години на 3,68 у 2012. години) (Табела 54).

Табела 54. Просечна оцена задовољства корисника примарном здравственом заштитом у здравственим установама у Београду у периоду 2010 - 2012 године

Здравствена установа	2010			2011			2012		
	mean	n	SD	mean	n	SD	mean	n	SD
ДЗ Барајево	3,67	46	1,136	4,08	77	1,109	4,34	77	0,912
ДЗ Вождовац	3,86	268	1,017	4,06	793	0,916	4,06	829	1,014
ДЗ Врачар	4,06	281	1,112	3,89	275	1,067	3,81	526	1,096
ДЗ Гроцка	4,04	370	1,075	4,12	356	0,932	4,03	321	1,067
ДЗ Звездара	3,73	372	1,021	4,02	1032	0,877	3,80	607	0,922
ДЗ Земун	3,99	1257	0,706	4,00	917	0,986	3,68	1001	0,948
ДЗ Лазаревац	3,84	554	0,950	3,97	383	0,947	3,97	349	0,989
ДЗ Младеновац	3,73	527	0,880	3,62	511	1,054	3,79	439	1,106
ДЗ Нови Београд	4,10	796	0,895	3,88	698	0,933	3,94	704	0,988
ДЗ Обреновац	3,98	785	0,816	3,96	1001	0,927	3,83	765	0,932
ДЗ Палилула	3,93	653	0,981	4,00	644	1,014	3,95	575	1,137
ДЗ Раковица	3,94	295	0,933	4,09	243	0,927	3,82	304	1,144
ДЗ Савски венац	4,26	491	0,917	4,03	519	1,004	4,00	436	1,062
ДЗ Сопот	4,23	102	0,716	4,08	114	0,805	4,17	71	0,985
ДЗ Стари град	4,19	482	0,853	4,06	634	1,000	4,12	544	1,024
ДЗ Чукарица	4,28	608	0,646	4,39	706	0,805	4,16	763	0,959
333 студената	3,67	237	0,869	3,75	297	0,926	3,73	168	0,858
333 радника МУП	4,07	169	0,991	3,99	145	0,982	3,91	159	1,127
333 радника ЖС	4,01	179	0,936	3,89	166	0,074	4,18	203	0,737
УКУПНО	4,00	8472	0,900	4,00	9511	0,962	3,93	8841	1,018

Коментари корисника

Највећи број пацијената који је давао примедбе, сугестије и коментаре је задовољан професионалношћу, лјубазношћу и квалитетом рада изабраних лекара и медицинских сестара које са њима раде у тиму, или на шалтеру и интрувенцијама. Као и претходне године, **негативни коментари односили су се на заказивање посете лекару, преоптерећеност лекара, на дugo чекање на преглед и поред заказивања термина посете, због лоше организације рада, недостатка особља или превеликог броја пацијената**, наводећи да у тим околностима пракса заказивања посете потпуно губи смисао.

II ЗАДОВОЉСТВО КОРИСНИКА СТОМАТОЛОШКОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ЗАШТИТОМ

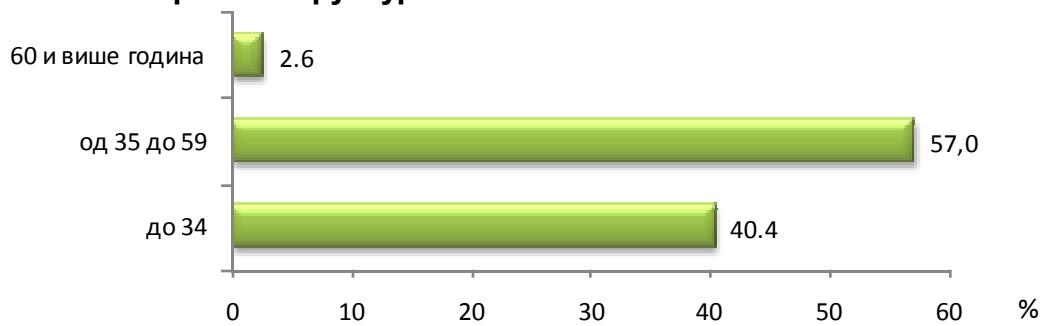
У установама **примарне здравствене заштите** истраживање задовољства корисника стоматолошке здравствене заштите спроведено је **3. децембра 2012. године, од 7-20 часова тј. до краја радног времена здравствене установе и то у седиштима здравствених установа.** У Београду су обухваћени сви домови здравља (16), Завод за здравствену заштиту радника Железнице Србије и Завод за здравствену заштиту студената.

Испитивање задовољства корисника радом изабраног стоматолога спроведено је у **стоматолошкој здравственој заштити деце.** За испитивање задовољства корисника коришћен је упитник Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“. Стандардизовани упитник садржи 19 основних питања и 29 потпитања, а попуњавали су га **искључиво родитељи или старатељи** у пратњи деце, анонимно и добровољно. Структура упитника се односила на неколико група питања; прва група питања обухватала је основне социјално – економске детерминанте здравља (пол, године старости, школска спрема и материјално стање); друга група питања обухватала је процедуре за избор стоматолога (како је изабран, познавање начина на који се може променити, да ли је мењан, који је био разлог промене, колико дugo дете има истог стоматолога); трећа група питања је везана за коришћење услуга (број посете код стоматолога, број посете приватном стоматологу, да ли и колико дана раније треба заказати преглед); четврта група питања се односи на организацију и садржај рада и сарадњу са здравственим радницима; пета група питања везана је за наплаћивање услуга, док се последње питање односи на процену укупног задовољства пруженим услугама у стоматолошкој здравственој заштити деце. Посебна рубрика се односи на могућност да се унесу примедбе/похвале и предлози за унапређење квалитета рада ове службе.

На дан 03.12.2012. године било је укупно 851 пациент (деце) у стоматолошким службама обухваћених здравствених установа (16 домова здравља и 2 завода). Подељено је 673 упитника. Враћено је 605 упитника, или 89,9% од броја подељених односно анкетом је обухваћено 71,1% од броја пацијената који су тог дана посетили ову службу.

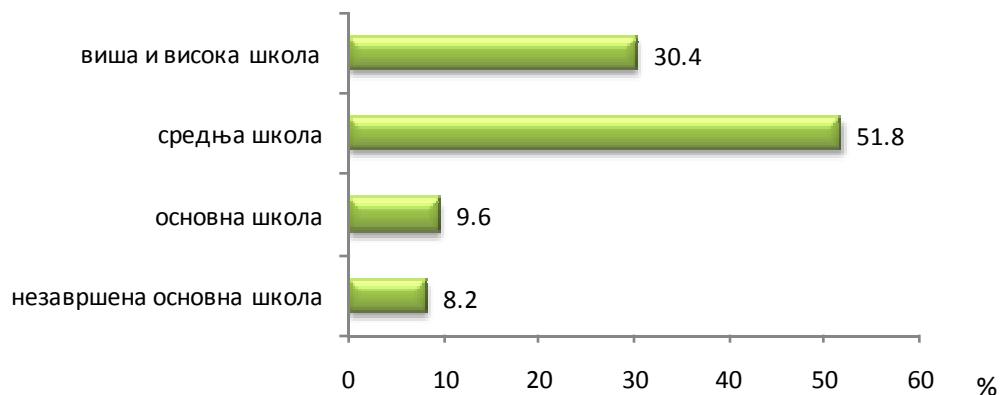
Од укупног броја испитаника, родитеља/старатеља, нешто више од трећине (38,1%) чине мушкарци, а остало су жене (61,9%). На Графikonу 1. приказана је старосна структура испитаника. Више од половине (57%) су испитаници били средње животне доби (35-59 година).

Графикон 1. Старосна структура испитаника

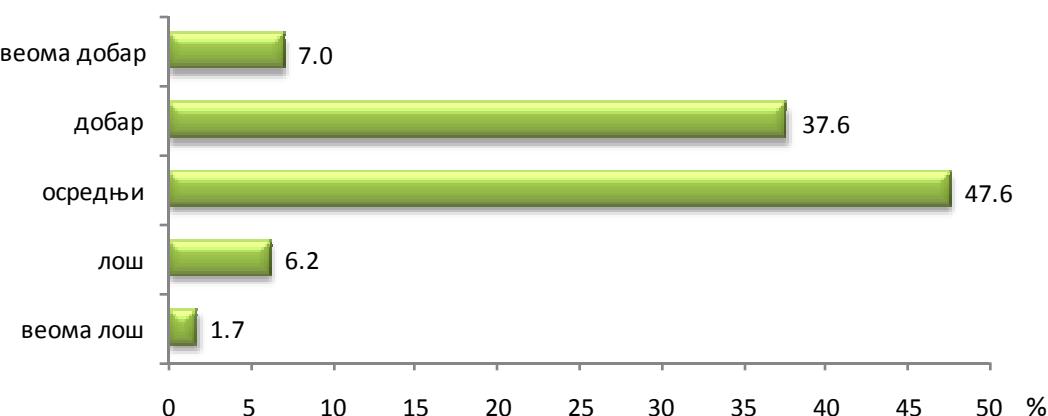
Нешто више од половина испитаника (51,8%) има завршена средњу школу, а скоро трећина (30,4) има више и високо образовање (Графикон 2).

Графикон 2. Образовна структура испитаника

Свој **материјални положај** готово половина испитаника (47,6%) процењује као осредњи, 37,6% као добар и 7,0% као веома добар (Графикон 3).

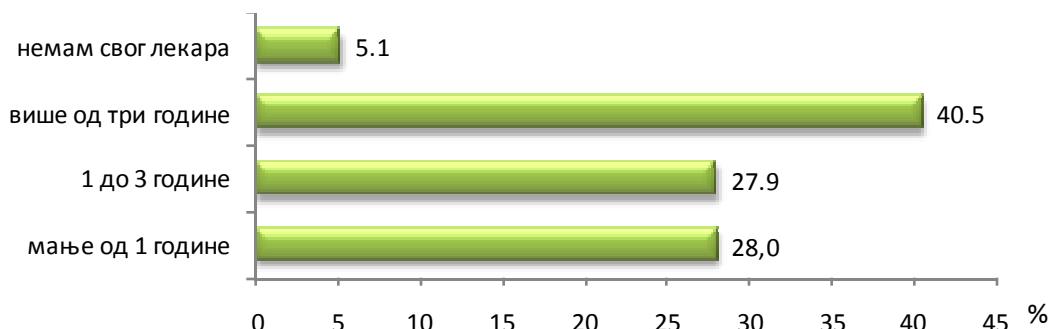
Графикон 3. Материјални положај испитаника

Када је у питању **избор стоматолога**, око две трећине испитаника је само одабрало стоматолога код кога се дете лечи (65,0%), за 8,5% избор је учинио неко из породице, а за нешто мање од петине (17,8%) није било могућности избора, већ им је стоматолог додељен у дому здравља. Највећи број корисника који нису имали могућност избора стоматолога је у Дому здравља „Звездара“ (49,0%). У домовима здравља „Врачар“ (85,2%), „Гроцка“ (76,9%), „Лазаревац“ (77,6%), „Младеновац“ (79,4%), „Палилула“ (74,5%), „Савски венац“ (77,8%), „Чукарица“ (74,1%), 333 радника Железнице Србије (73,3%) и у 333 студената (70,6%), у највећем броју случајева родитељи или сами пациенти су изабрали стоматолога, док су у дому здравља „Раковица“ готово за сву децу родитељи изабрали стоматолога (90,9%). Изабраног стоматолога нема 5,1% деце.

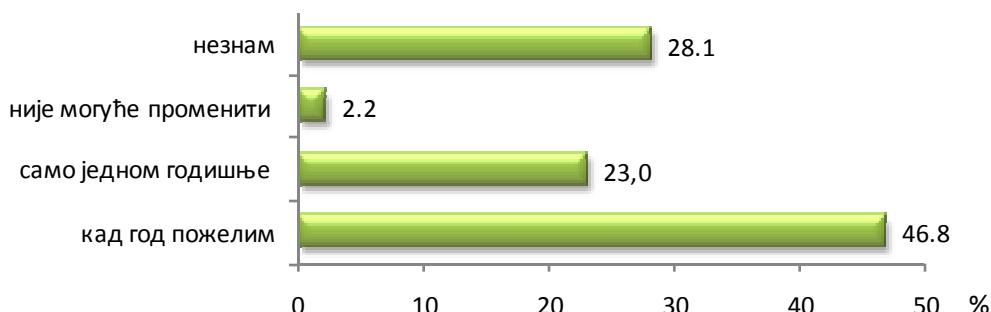
Мање од половине испитаника се **код истог стоматолога** лечи више од три године (40,5%), мање од трећине од једне до три године (27,9%), а мање од годину дана (28,0%). (Графикон 4).

Графикон 4. Дужина лечења код изабраног лекара

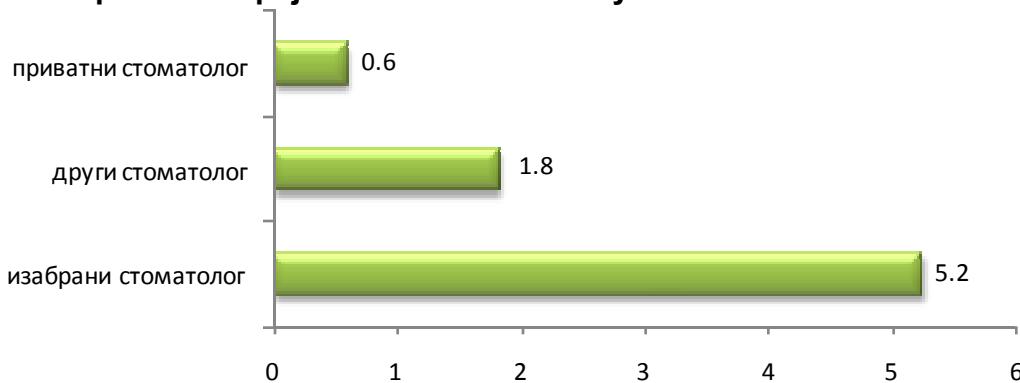
Иако 78,6% испитаника није мењало стоматолога детету, око половине је упознато са процедуром промене изабраног стоматолога: највише њих зна да може да га промени кад год то пожели (46,8%), сваки пети мисли да је промена могућа само једном у току године (23,0%), а сваки трећи није упознат са овом могућношћу (28,1%) (Графикон 5).

Графикон 5. Познавање процедуре промене изабраног стоматолога

Просечан број посете изабраном стоматологу који су испитаници остварили током претходне године је пет до шест (5,24), другим стоматолозима у оквиру исте службе 1,83, а приватним стоматолозима 0,56 (Графикон 6).

Графикон 6. Просечан број посете стоматологу

Када је у питању **заказивање прегледа код стоматолога и дужина чекања на заказани преглед**, трећина корисника никада не заказује посете за своје дете код изабраног стоматолога (30,0%), сваки пети буде заказан за исти дан (20,4%), четвртина чека на преглед један до три дана (25,5%), а сваки четврти буде примљен тек након 3 дана (24,1%). Највећи број пацијената без заказивања долази на преглед код стоматолога у домовима здравља „Лазаревац“ (80,4%), и „Земун“ (43,4%). Скоро две трећине пацијената чека дуже од 3 дана на стоматолошки преглед у домовима здравља „Палилула“ (75,5%), „Стари град“ (65,5%), као и 3333 Студената (65,5%). Дуже од 3 дана на преглед чека око половине пацијената у домовима здравља „Сопот“ (54,5%) и „Раковица“ (40,0%).

Највећи број испитаника је одговорило да дете добија **савете** о очувању здравља уста и зуба током редовних посете изабраном стоматологу, а знатно мање у саветовалишту или у превентивном центру (Табела 1).

Табела 1. Саветовање о очувању здравља уста и зуба

тема	током редовне посете	саветовалиште/превентивни центар	не	није било потребно
значај редовних прегледа	88,7	2,8	3,	5,2
употреба флуора	77,3	6,3	9,	6,7
правилно прање зуба	84,9	5,1	3,	6,2
ортодонтске неправилности	78,1	4,7	6,	10,5
настанак каријеса	81,8	3,9	7,	6,5
прибор за оралну хигијену	79,3	3,9	9.	7,8
правилна исхрана	76,3	5,5	9,	8,7

Када су у питању **ставови пацијената о изабраном стоматологу**, анкетирани корисници сматрају да стоматолози дају јасна објашњења о интервенцијама које ће предузети код детета (87,0%), да су упознати са претходним болестима детета (85,1%) и да одвајају довољно времена за разговор са пациентима (82,8%) (Табела 2).

Табела 2. Ставови пацијената о изабраном стоматологу

изјава	слажем се	делимично	не слажем се
упознат је са проблемима и болестима мого детета	85,1	11,3	3,6
одваја довољно времена за разговор	82,8	13,5	3,6
даје јасна објашњења о интервенцијама које планира	87,0	10,6	2,4
када дете има здравствени проблем најпре идем код његовог стоматолога	94,1	4,6	1,3

Радним временом дома здравља задовољан је највећи број родитеља/испитаника (85,2%), а постојањем довољно места за седење у **чекаоници** (84,4%). Преко половине испитаника (54,4%) сматра да је у случају болести преглед могуће обавити и викендом, а скоро 90,9% мисли да се у случају хитности преглед може обавити истог дана. **Дужином чекања на преглед у чекаоници** није задовољно 20,7%, док половина сматра да не чека дugo на преглед (52,0%). Такође, нешто више од половине испитаника (52,1%) сматра да су службе **доступне** деци са посебним потребама (Табела 3).

Табела 3. Задовољство испитаника појединим аспектима организације службе стоматолошке здравствене заштите

изјава	слажем се	да и не	не слажем се	не знам
задовољан сам радним временом	85,2	11,7	2,3	0,8
преглед је могућ и викендом	54,4	17,7	7,8	20,1
служба је доступна деци са посебним потребама	52,4	9,9	3,8	34,0
особље на шалтеру је љубазно	78,6	13,2	3,5	4,8
у чекаоници има довољно места за дете	84,4	10,6	3,7	1,3
дugo се чека у чекаоници	20,7	22,7	52,0	4,5
кадје детету потребна хитна услуга, може мо да је обавимо истог дана	90,9	4,5	1,9	2,8
постоји кутија/књига за жалбе и примедбе	61,6	3,3	2,6	32,5

Када се анализирају ставови испитаника о сарадњи између здравствених радника, закључује се да је нешто више од половине испитаника од педијатра добило информацију о потреби коришћења зубних пасти и таблета са додатком флуора (52,6%), а нешто више од две трећине информације о важности здравља уста и зуба (70,6%). Сарадњу стоматолошких сестара и стоматолога као добру оцењује 89,7% испитаника, а 53,9% сматра да је понекад и разговор са стоматолошком сестром довољан да се избегне посета стоматологу (Табела 4).

Табела 4. Сарадња између здравствених радника

изјава	слажем се	да и не	не слажем се	не знам
педијатар ми је објаснио значај здравља уста и зуба	70,6	14,8	10,9	3,7
педијатар ми саветује употребу препарата са флуором	52,6	19,4	20,1	7,9
дечји стоматолог и стоматолошка сестра добро сарађују	89,7	5,5	1,2	3,6
понекад ми је довољан и разговор са стоматолошком сестром	53,9	22,1	17,4	6,7

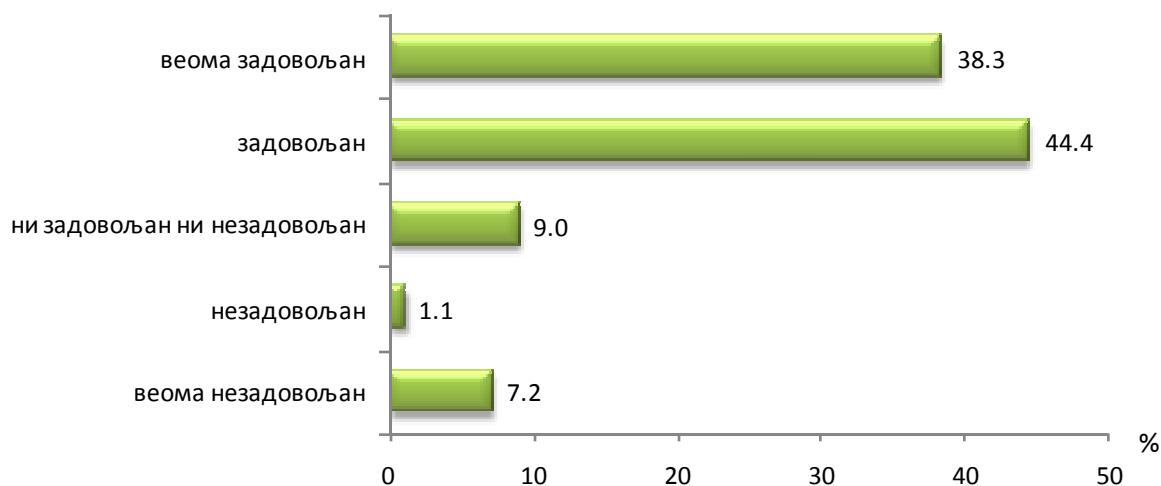
Већина испитаника сматра да су прегледи код изабраног стоматолога (93,9%), стављање пломбе (89,2%), вађење (83,1%), израда ортодонтских апаратова (49,2%) и лечење зуба (80,7%) **бесплатни**. Највећу недоумицу испитаници су имали код прегледа специјалиста са Стоматолошког факултета (37,7% није знало да ли се и колико плаћа).

Сваки десети испитаник (9,8%) током претходне године није одвео дете стоматологу или је одложио посету због недостатка новца.

Нешто мање од половине испитаника је **задовољно** (44,0%), а нешто више од трећине веома задовољно (38,3%) **стоматолошком здравственом заштитом** коју дете остварује у дому здравља и заводима.

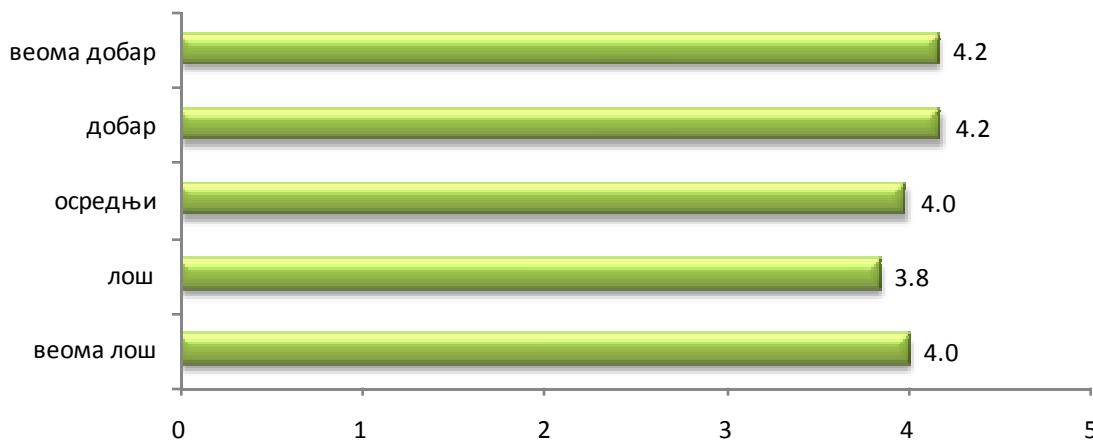
Незадовољних је 1,1%, веома незадовољних 7,2%, а оних који нису ни задовољни ни незадовољни 9,0% (Графикон 7).

Графикон 7. Задовољство испитаника здравственом заштитом

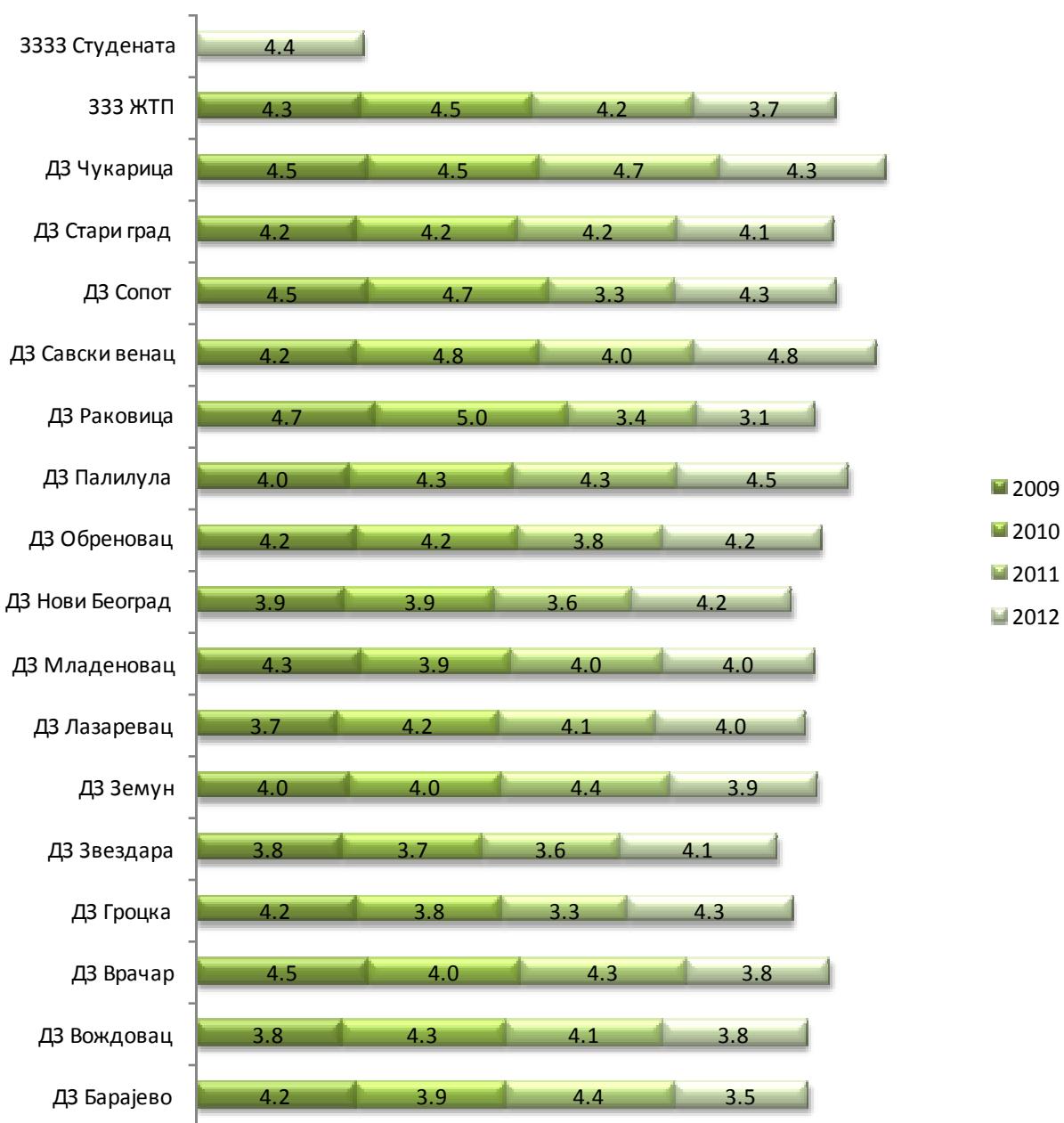
Задовољство корисника стоматолошком здравственом заштитом разликовало се међу корисницима у зависности од њиховог материјалног положаја. Најзадовољнији стоматолошком здравственом заштитом су били корисници доброг материјалног положаја, а најнезадовољнији корисници лошег материјалног стања (Графикон 8).

Графикон 8. Просечна оцена задовољства корисника различитог материјалног положаја стоматолошком здравственом заштитом

Разлике у задовољству службом стоматолошке здравствене заштите постоје и међу домовима здравља. Најзадовољнији су били корисници у: ДЗ „Савски венац“ (4,78), ДЗ „Палилула“ (4,46), 3333 Студената (4,35), ДЗ „Чукарица“ (4,33) и ДЗ „Сопот“ (4,27). Најнезадовољнији корисници стоматолошких услуга су у ДЗ „Раковица“ (3,09) и ДЗ „Барајево“ (3,50) (Графикон 9).

Графикон 9. Просечна оцена задовољства корисника стоматолошком здравственом заштитом у установама примарне здравствене заштите у периоду од 2009. до 2012. године

III Анализа задовољства корисника радом специјалистичко консултативне службе

Истраживање задовољства корисника радом специјалистичко консултативне службе спроведено је 03.12.2012. године и то у делатности интерне медицине, у домовима здравља (16) и заводима који делатност обављају на примарном нивоу здравствене заштите у Београду (Завод за здравствену заштиту студената, Завод за здравствену заштиту радника Министарства унутрашњих послова и Завод за здравствену заштиту радника Железница Србије).

За испитивање задовољства корисника коришћен је стандардизовани упитник Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, који садржи 11 основних питања. Упитник је анониман и добровољан, а одговоре су давали pacијенти после обављеног прегледа код специјалисте интерне медицине. Структура упитника се односила на неколико група питања; прва група питања обухватала је основне социјално – економске детерминанте здравља (пол, године старости, школска спрема и материјално стање); друга група питања односила се на организационе карактеристике службе везано за могућност заказивања прегледа, дужину чекања на преглед, просторне услове у чекаоници; трећа група питања је везана за коришћење (број посете специјалисти интерне медицине, број посете приватном специјалисти, да ли и колико дана раније треба заказати преглед); четврта група се односила на задовољство корисника услугама које пружа лекар и остало медицинско особље (давање информација, време које лекар посвећује pacијенту, спремност да саслуша pacијента); пета група питања везана је за наплаћивање услуга, док се последње питање односи на процену укупног задовољства пруженим услугама у специјалистичкој служби интерне медицине. Посебна рубрика се односи на могућност да корисници унесу примедбе/похвале и предлоге за унапређење квалитета рада ове службе. За разлику од ранијих година, а исто као и 2011. године унос података није обављен у здравственим установама, већ у Градском заводу за јавно здравље, Београд, где је извршена и анализа података. Неки од добијених резултата су упоређивани са резултатима из 2011. године, а код појединачних питања и са резултатима из претходних година.

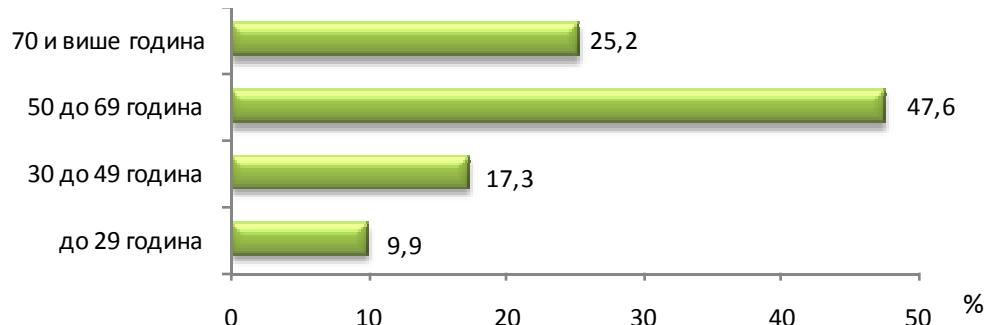
На дан испитивања задовољства корисника било је укупно 1.003 pacијената (за 23 више него у 2011. години у специјалистичкој служби интерне медицине). Подељено је 767 упитника. Враћено је 733 упитника (за 69 мање од предходне године), чиме је постигнута стопа одговора од 95,5% (број анкетираних у односу на број pacијената којима су подељени упитници), односно обухваћено је 73% pacијената који су тог дана посетили ову службу. Стопа одговора учесника у анкети већа је од прошлогодишње када је износила 79,2%.

По најнижој стопи одговора издава се Дом здравља „Звездара“ (80,8%), а одмах уз њих су и домови здравља: „Земун“ (92,9%), „Раковица“ (93,3%), „Лазаревац“ (94,7%), „Савски венац“ (96,3%) и „Вождовац“ (98,3%). Остали домови здравља, као и Завод за здравствену заштиту студената имају стопу од 100%. Завод за здравствену заштиту радника Железнице Србије има стопу (84,7%) и Завод за здравствену заштиту радника Министарства унутрашњих послова (97,8%). Тиме је стопа одговора према домовима здравља у 2012. години већа од прошлогодишње.

Нешто мање од две трећине анкетираних чине жене (62,2%). Просечна старост анкетираних корисника је 57,2 године. Најмлађе кориснике, очекивано, има Завод за здравствену заштиту студената (22,2 године), а најстарије домови здравља „Савски венац“ (65,9), „Сопот“ (65,0) и „Стари град“ (64,9).

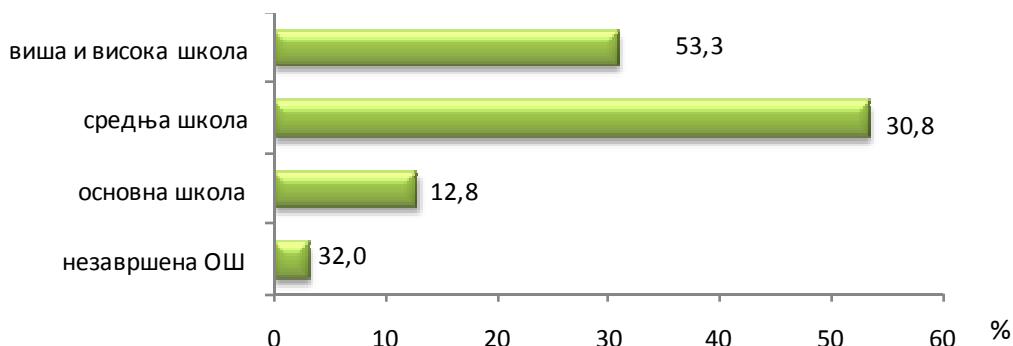
Старосна структура анкетираних пацијената је приказана на Графикону 1. Највише лечених пацијената, скоро сваки други, био је у добној групи од 50 до 69 година (47,6%), затим у добној групи 70 и више године (25,2%), од 30 до 49 година (17,3%), док је 9,9% било најмлађих, до 29 година.

Графикон 1. Старосна структура корисника

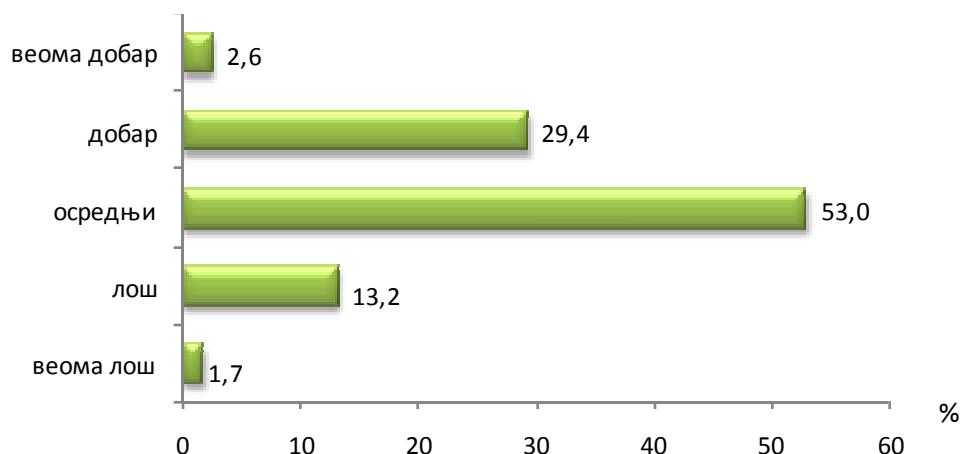
Више од половине анкетираних (53,3%) има завршену средњу школу (Графикон 2), а 30,8% вишу и високу школу. Незавршено основну школу има 3,2% испитаника.

Графикон 2. Образовна структура испитаника

Сваки трећи испитаник свој **материјални положај** процењује као добар, док је за нешто више од половине (53%) он осредњи, за 13,2% лош и за 1,7% веома лош (Графикон 3).

Графикон 3. Материјални положај испитаника

Највећи број анкетираних корисника ове службе је задовољан и веома задовољан свим њеним карактеристикама, при чему су, као и претходне године, највише задовољни **љубазношћу и професионалношћу особља које ради на заказивању прегледа (51,7%)** и **добијеним инструкцијама о времену и месту прегледа (50,8%)**. Најмање су задовољни, односно највише незадовољни **могућношћу телефонског заказивања**.

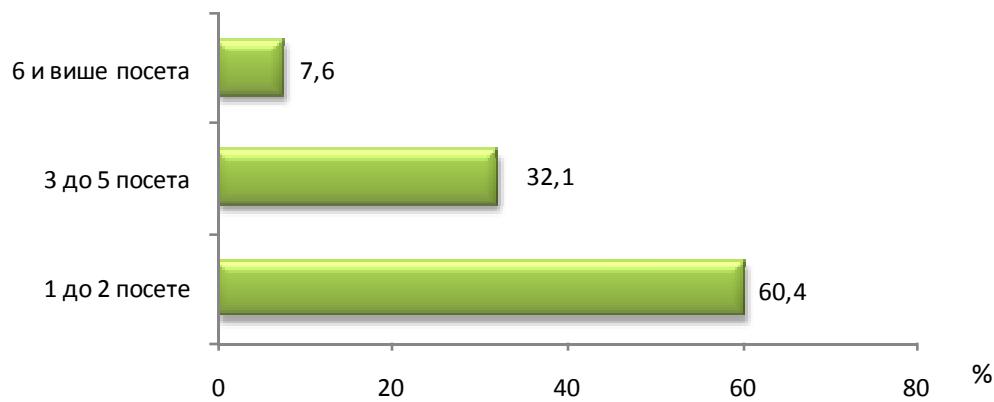
Поједине карактеристике које се односе на интернистичку службу су се разликовале између здравствених установа у којима корисници остварују здравствену заштиту. Могућност телефонског заказивања посете лекару је најбоље оцењена у домовима здравља: „Земун“ (4,84) и „Сопот“ (4,63). Чекање од тренутка заказивања прегледа до његове реализације је најбоље оцењено у домовима здравља: „Сопот“ (4,71) и „Земун“ (4,54), љубазношћу и професионалношћу особља које заказује прегледе најзадовољнији су pacijenti у ДЗ „Обреновац“ (4,92) и у домовима здравља „Земун“ и „Сопот“ (4,81), чистоћом и подобношћу чекаонице корисници који здравствену заштиту остварују у домовима здравља „Обреновац“ (4,76) и „Сопот“ (4,71), а добијеним објашњењима везаним за евентуална кашњења у односу на заказани термин корисници у домовима здравља: „Сопот“ (4,80), „Обреновац“ (4,75) и „Земун“ (4,73).

Табела 1: Задовољство корисника карактеристикама службе

Колико сте задовољни	веома незадовољни	незадовољни	ни задовољни ни незадовољни	задовољни	веома задовољни	просечна оцена
	%	%	%	%	%	%
могућношћу телефонског заказивања	3,3	3,4	10,1	45,3	37,9	4,1
временом чекања од заказивања до прегледа	3,5	6,3	12,0	42,4	35,8	4,0
љубазношћу и професионалношћу собља које заказује прегледе	2,9	1,8	4,1	39,5	51,7	4,4
дебијеним инструкцијама о времену и месту прегледа	3,1	1,6	5,0	39,5	50,8	4,3
временом чекања у чекаоници	4,2	5,4	12,6	43,0	34,8	4,0
објашњењем евентуалног кашњења	3,3	4,9	11,2	41,6	38,9	4,0
чистоћом и подобношћу чекаонице	2,4	2,5	8,8	43,2	43,1	4,2

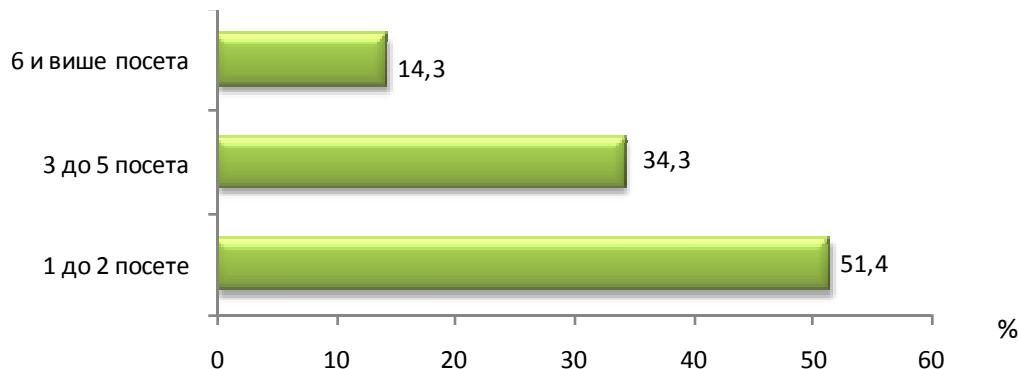
Сваки анкетирани корисник је током године која је претходила истраживању, у просеку 3 пута (2,8) посетио лекара специјалисту ове службе, три пута лекара специјалисту неке друге специјалистичке службе (3,0) и остварио у просеку 0,7 посета лекару специјалисти у приватној пракси (Графикони 4, 5 и 6).

Графикон 4. Број остварених посете истом специјалисти

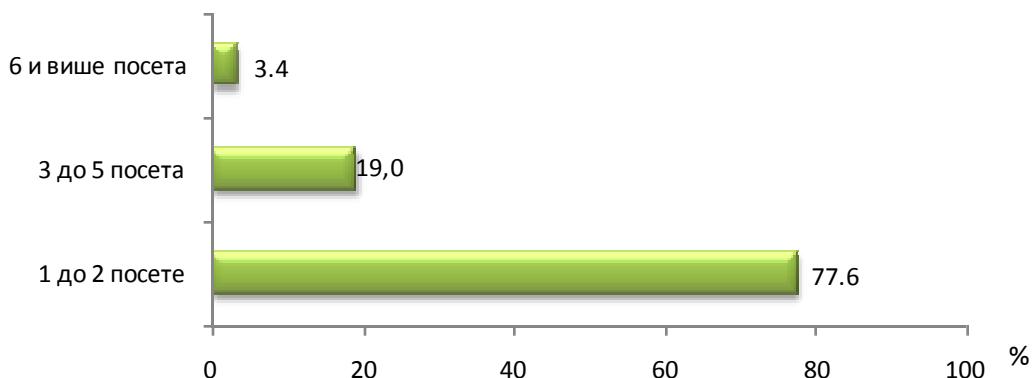
Уочене су разлике међу домовима здравља, па је највећи просечан број посете остварен у домовима здравља „Звездара“ (4,4) и „Врачар“ (4,0).

Графикон 5. Посете лекарима других специјалности

Корисници услуга у појединим домовима здравља су остварили већи број посета лекарима других специјалности у односу на претходну годину и то у домовима здравља: „Гроцка“ (4,21), „Сопот“ (4,18) и „Савски венац“ (4,0).

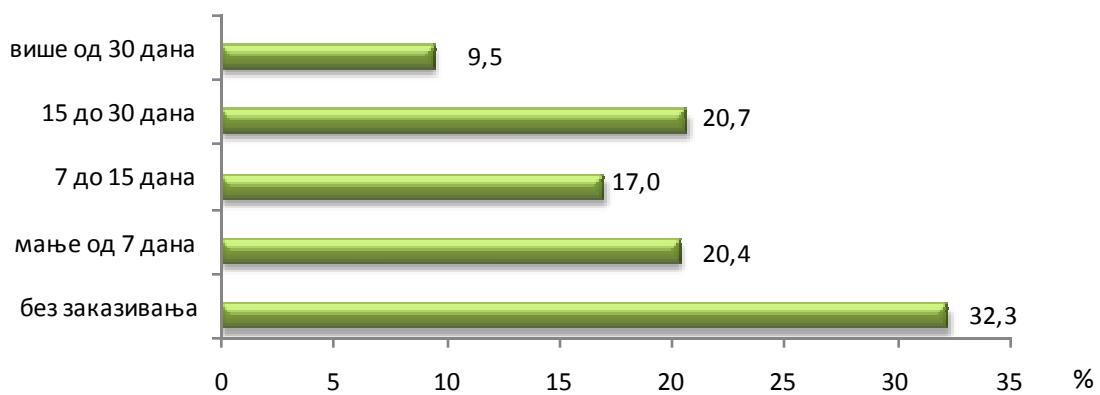
Графикон 6. Посете приватним лекарима

У 2012. години испитаници су остварили по 0,67 посета лекару специјалисти у приватној пракси, а највише у домовима здравља: „Раковица“ (1,89), „Лазаревац“ (1,88) и „Барајево“ (1,67).

На Графиону 7. је приказана просечна **дужина чекања на преглед специјалисте**. У односу на претходну 2011. годину, у 2012. години смањио се удео испитаника који на преглед чекају од 7 до 15 дана (са 24,9% на 17,0%), оних који на преглед чекају од 15 до 30 дана (са 21,6% на 20,7%) и испитаника који чекају на преглед више од 30 дана (са 10,2% на 9,5%), али се повећао удео оних који долазе без заказивања (са 27,6% на 32,3%).

Графикон 7. Чекање на преглед специјалисте

И ове године као и претходне, истог дана, без заказивања, прегледе остварују млађи корисници (60,0% млађих од 29 година), док су међу онима који на преглед чекају дуже од 30 дана најбројнија лица у добној групи од 50 до 69 година (12,8%) и лица стара 70 и више година (11,1%).

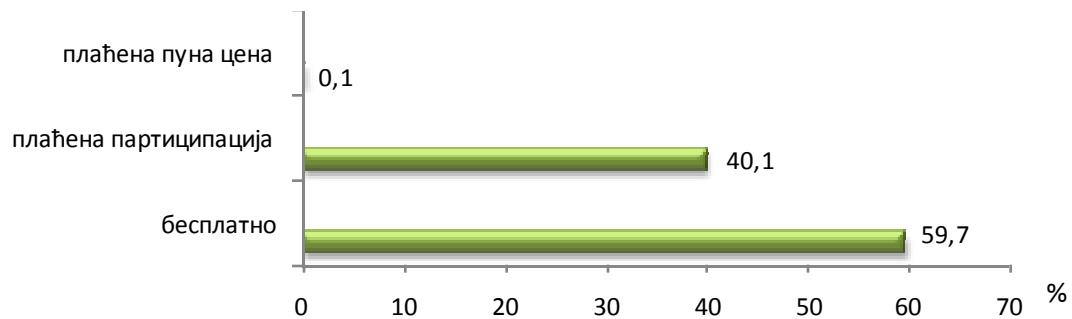
Радом лекара специјалиста задовољан је највећи број анкетираних. Више од 90% испитаника је задовољно пажњом коју му покљања лекар приликом прегледа, јасним објашњењима о природи болести, прописаној терапији и значају дијагностичких испитивања на које их упућује, као и љубазношћу особља. (Табела 2).

Табела 2. Изјаве корисника о раду лекара специјалисте

Да ли се слажете са следећим изјавама	слажем се	делимично се слажем	не слажем се
	%	%	%
лекар ми је посветио доволно времена током прегледа	93,3	5,7	1,0
лекар ме је пажљиво саслушао	92,8	6,3	0,9
лекар је одвојио доволно времена за разговор	88,4	10,0	1,6
лекар ми је дао јасна објашења о болестима и лековима	91,0	7,6	1,5
лекар ми је објаснио значај тестова на које ме упућује	88,6	9,7	1,6
особље је било љубазно и пуно поштовања	91,1	7,7	1,2
јасно сам разумео/ла план свог лечења	90,0	9,6	1,9
способнији/а сам за борбу са здравственим проблемима	85,5	12,4	2,5
постоји кутија за примедбе/жалбе	85,0	8,9	6,2

Више од половине испитаника је бесплатно обавило специјалистички преглед, а мање од 1% је платило пуну цену прегледа (Графикон 8). Бесплатне прегледе је обавило, као и у 2011. години, највише млађих од 29 година (77,9%), партиципацију је највише платило корисника између 30 до 49 година (52,1%), а пуну цену прегледа су платили у врло малом проценту једино корисници између 50 и 69 година (0,3%).

Графикон 8. Плаћање специјалистичког прегледа

Просечна оцена задовољства корисника радом специјалистичко консултативне службе у 2012. години на укупном нивоу износи 4,20, мање него у 2011. и 2010. години. Гледано према здравственим установама у протекле три године евидентирају се осцилације, а 2012. године најбоље оцене су дали испитаници у домовима здравља: „Обреновац“ (4,63), „Чукарица“ (4,57) и „Сопот“ (4,55), а најмање задовољни су корисници Дома здравља „Раковица“ (3,67) (Табела 3).

Табела 3. Просечна оцена задовољства радом специјалистичко консултативне службе у периоду 2010. - 2012. године

Здравствена установа	2010			2011			2012		
	mean	n	SD	mean	n	SD	mean	n	SD
ДЗ Барајево	3,80	10	1,549	4,62	13	0,650	4,00	13	0,816
ДЗ Вождовац	4,65	17	0,493	3,95	74	0,842	4,12	111	0,760
ДЗ Врачар	4,16	44	0,805	3,98	61	0,957	3,96	26	1,399
ДЗ Гроцка	3,91	34	1,583	4,30	37	1,102	4,47	17	0,624
ДЗ Звездара	3,76	29	1,057	4,04	45	0,796	4,42	19	1,017
ДЗ Земун	4,16	19	0,958	4,20	20	0,894	4,24	25	1,332
ДЗ Лазаревац	4,00	13	0,577	3,50	20	1,433	4,29	17	0,686
ДЗ Младеновац	4,53	43	0,909	4,78	50	0,418	4,30	30	1,055
ДЗ Нови Београд	3,92	24	0,881	3,65	23	0,935	4,13	24	0,680

ДЗ Обреновац	4,43	58	0,652	4,60	48	0,736	4,63	24	0,876
ДЗ Палилула	4,09	33	1,011	4,30	46	0,813	3,84	32	1,019
ДЗ Раковица	4,39	38	0,638	4,21	47	0,778	3,67	27	0,832
ДЗ Савски венац	4,52	58	0,903	4,43	28	0,879	4,41	49	0,911
ДЗ Сопот	4,80	40	0,405	4,50	22	0,598	4,55	20	0,887
ДЗ Стари град	4,13	40	0,686	4,65	60	0,515	4,31	68	0,842
ДЗ Чукарица	4,43	46	0,688	4,31	51	0,547	4,57	53	0,821
333 студената	3,63	8	1,188	3,96	23	1,107	4,13	39	0,615
333 радника МУП	4,21	38	0,741	4,42	33	1,001	4,18	44	1,244
333 радника ЖС	4,31	77	0,799	3,66	65	0,853	3,98	81	1,406
УКУПНО	4,28	669	2,892	4,21	766	0,889	4,20	709	1,004

Коментари корисника

Најчешћи коментари које су пацијенти навели приликом попуњавања упитника, односе се на дужину чекања од момента заказивања до прегледа, као и дugo чекање на дијагностичке ултразвучне прегледе. Такође, пацијенти сматрају да је потребно набавити више ултразвучних апаратова како би се смањила листа чекања на ове прегледе. Треба додати и да је највећи број корисника похвалио рад, професионалност и лъбазност лекара и медицинских сестара специјалистичко-консултативне службе у делатности интерне медицине.